

Ontwerp 1^e wijziging Omgevingsverordening provincie Utrecht

Concept Nota van beantwoording over zienswijzen

Publicatiedatum	19 december 2023
Status	Concept
Referentienummer	UTSP-1016476851-689

Inhoudsopgave

0.	Doel en opzet Nota van beantwoording	3
0.1	Status van deze nota	3
0.2	Leeswijzer	4
1.	Overzicht indieners zienswijzen op nummer	5
2.	Watersysteem	6
3.	Ondergrond en bodem	8
4.	Bereikbaarheid en mobiliteit	22
5.	Energie	28
6.	Natuur	38
7.	Cultuurhistorie en landschap	70
8.	Landbouw	72
9.	Wonen, werken, recreëren	76
10.	Uitvoering en procedures	106
11.	Gebruikte afkortingen	107
A.	Kaartbijlage met kaartaanpassingen	108

0. Doel en opzet Nota van beantwoording

0.1 Status van deze nota

Deze Nota van beantwoording gaat over de zienswijzen die zijn ingediend op de Ontwerp 1^e wijziging Omgevingsverordening.

De Omgevingsverordening is door Provinciale Staten vastgesteld op [30 maart 2022](#). De Omgevingsverordening treedt tegelijk met de Omgevingswet op 1 januari 2024 in werking. Bij vaststelling van de Omgevingsvisie en Interim Omgevingsverordening ([10 maart 2021](#)) hebben Provinciale Staten besloten om de Omgevingsverordening jaarlijks te herzien: er wordt geen geheel nieuwe Omgevingsverordening opgesteld, maar onderdelen van de verordening worden gewijzigd. Ook de terinzagelegging en besluitvorming gaan *alleen over de te wijzigen onderdelen van de verordening*. Hiermee blijft de Omgevingsverordening actueel.

Op 14 juli 2023 is het Ontwerp 1^e wijziging Omgevingsverordening door Gedeputeerde Staten vastgesteld. Het Ontwerp 1^e wijziging is van 22 augustus tot en met 2 oktober 2023 ter inzage gelegd. Gedurende deze zes weken heeft iedereen die dat wilde zienswijzen tegen de te wijzigen onderdelen van de verordening kunnen indienen. De inwerkingtreding van de 1^e wijziging Omgevingsverordening is voorzien op 1 maart 2024, met uitzondering van de wijziging van de vrijstellingslijst “vergunningplicht andere soorten” (bijlage X), waarvan de inwerkingtreding is voorzien op 1 september 2024. In het Ontwerp 1^e wijziging Omgevingsverordening is voor een aantal onderwerpen inhoudelijke wijzigingen opgenomen, zoals voor natuur, energie, landbouw, mobiliteit en wonen en werken. Daarnaast gaat het vooral om veel technische, tekstuele en verduidelijkende wijzigingen.

In een wijzigingsbesluit moet duidelijk staan wat de verschillen zijn tussen de twee versies van de Omgevingsverordening. Dit heet renvoi. Als Provinciale Staten de 1^e wijziging Omgevingsverordening vaststellen, dan moet het wijzigingsbesluit nog bekend worden gemaakt. Dit gebeurt via de LVBB (Landelijke voorziening bekend maken en beschikbaar stellen). Na publicatie van het wijzigingsbesluit verwerkt de LVBB de wijzigingen in een geconsolideerde versie die te zien is in het Omgevingsloket, in het onderdeel [Regels op de kaart](#). Nu is het nog niet mogelijk om het wijzigingsbesluit via het DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet) te ontsluiten. En dus is er nu een “boekje” met gewijzigde artikelen en werkingsgebieden (kaarten) waarvoor die regels gelden. Regels gelden in bepaalde werkingsgebieden. Dat kan de hele provincie zijn. Het kan ook een specifiek werkingsgebied zijn. Een overzicht van de gewijzigde werkingsgebieden is te vinden in bijlage A Kaarten en online via: [Viewer gewijzigde werkingsgebieden](#).

Terinzagelegging

Tijdens de periode van terinzagelegging zijn 44 zienswijzen binnengekomen. Twee zienswijzen zijn buiten de termijn binnengekomen en zijn buiten behandeling gelaten (nummers 43 en 44 op de lijst). Zienswijzen die niet gericht zijn op het Ontwerp 1^e wijziging zijn niet in behandeling genomen. Deze zienswijzen komen dan ook niet terug in de Nota van beantwoording. De lijst met indieners is aan het einde van deze inleiding opgenomen. De zienswijzen komen van diverse partijen, zoals gemeenten, de RUD, diverse belangenorganisaties, terrein behorende organisaties en diverse burgers en bedrijven. Tijdens de periode van terinzagelegging heeft een digitale informatieavond plaatsgevonden. Hier hebben vier personen gebruik van gemaakt. Van de geplande hoorzitting voor mondelinge zienswijzen is geen gebruik gemaakt.

Proces van vaststelling

De concept Nota van beantwoording is op 19 december 2023 door GS vastgesteld. PS stellen naar verwachting op 7 februari 2024 de definitieve Nota van beantwoording vast. De wijzigingen die uit de Nota van beantwoording voortvloeien, worden verwerkt in de 1^e Wijziging Omgevingsverordening die dan eveneens wordt vastgesteld en in het DSO gepubliceerd wordt.

0.2 Leeswijzer

In de Nota van beantwoording zijn de zienswijzen ingedeeld naar de inhoudelijke onderwerpen waar zij betrekking op hebben. Hiervoor is de hoofdstukindeling van de Omgevingsverordening gebruikt.

Voor zover er nog aanleiding was om ambtshalve inhoudelijke wijzigingen aan te brengen ten opzichte van het ontwerp, zijn deze vermeld bij het betreffende hoofdstuk. De volgende wijzigingen worden niet onder de inhoudelijke wijzigingen geschaard en komen (meestal) niet terug als ambtelijke wijziging in deze nota, bijvoorbeeld:

- kleine tekstuele correcties van artikelen vanwege uniformiteit van bepalingen in de Omgevingsverordening;
- aanpassingen ter verduidelijking van een bepaling of toelichting of vervanging van ouderwets taalgebruik;
- kleine aanvullingen op indieningseisen, noodzakelijk voor het genereren van aanvraagformulieren in het DSO (conform huidige formulieren);
- herstel van verkeerde of overbodige verwijzingen; en
- verbetering van spellingsfouten of grammaticale fouten.

De zienswijzen zijn opgenomen in tabellen. Hierin zijn de volgende kopjes gebruikt:

Nr. en Indieners: Hier is met een nummer en naam aangegeven wie de beschreven zienswijze heeft ingediend. Daarin zijn vanwege de Algemene verordening gegevensbescherming (AGV) geen namen van particulieren opgenomen.

Samenvatting zienswijze: Hier is de zienswijze inhoudelijk samengevat. Als er meerdere personen of instanties over eenzelfde onderwerp een zienswijze hebben ingediend, is alleen als daartoe aanleiding bestaat verduidelijkt wie welke argumenten heeft ingebracht.

Reactie en eventuele aanpassing: Hier is de reactie van GS/PS opgenomen en aangegeven of er op basis van de zienswijze aanleiding is de regels / kaarten van de Ontwerp 1^e wijziging Omgevingsverordening aan te passen en zo ja, wat de essentie van de wijziging is.

*Zienswijzen die niet gericht zijn op de wijzigingen die nu voorliggen, worden inhoudelijk niet behandeld. De terinzagelegging en de besluitvorming gaan *alleen over de te wijzigen onderdelen van de verordening*. Deze zienswijzen komen dan ook niet terug in de Nota van beantwoording. Deze niet ontvankelijke zienswijzen kunnen wel aanleiding zijn om de Omgevingsverordening aan te passen bij de 2^e wijziging van de Omgevingsverordening. Dit zal te zijner tijd beoordeeld worden. De zienswijzen op het [rapport met de Uitwerkingen van de WKW van het NNN](#) betreffen hoofdzakelijk inhoudelijke aanvullingen op het rapport. Deze aanvullingen zijn voor een groot deel verwerkt in de definitieve versie van het rapport. Bij het verwerken van de aanvullingen op het rapport is gekeken naar feitelijke onderbouwing en of het past binnen de systematiek en het detailniveau dat in het rapport is gebruikt.*

1. Overzicht indieners zienswijzen op nummer

Nummer	Naam indiender zienswijze
001	Lijsterengh (VBL)
002	Particulier
003	Gemeente Zeist
004	Gemeente IJsselstein
005	School De Ontdekking
006	Gemeente Rhenen
007	Particulier
008	Gemeente De Ronde Venen
009	Vitens
010	RUD Utrecht
011	Particulier
012	Utrechts fietsoverleg
013	Gemeente Wijk bij Duurstede
014	Stichting wandelnet te voet
015	WSRL/ HDSR
016	Werkgroep Kromme Rijn
017	Gemeente Utrecht
018	Gemeente Utrechtse Heuvelrug
019	Gemeente Montfoort
020	Gemeente Stichtse Vecht
021	Paleis Soestdijk
022	Stichting Heuvelrug in Goede Banen
023	Stedin
024	Gemeente Woerden
025	Federatie Groene Heuvelrug
026	Particulier
027	Gemeente Houten
028	Particulier
029	Oostbroekorganisaties
030	Gemeente Oudewater
031	Gemeente De Bilt
032	Gemeente Lopik
033	Gemeente Vijfheerenlanden
034	LTO Noord
035	Stichting Milieuzorg Zeist
036	Intratuin

037	Landgoederen Het Kombos en Het Blauwe Huis
038	Werkgroep Natuurlijk Zeist West
039	Particulier
040	Particulier
041	Particulier
042	Gemeente Veenendaal
043	Particulier
044	Vereniging Natuur en Milieu/ IVN afdeling Wijk bij Duurstede

N.B. In verband met de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) zijn alle namen van personen als particulier aangeduid.

2. Watersysteem

	Ambtshalve wijzigingen hoofdstuk 2	
	<p>Er zijn geen ontvankelijke zienswijzen op de ontwerp wijzigingen binnen gekomen.</p> <p>De zienswijzen hebben wel aanleiding gegeven om ambtshalve een paar verduidelijkingen in de toelichting op artikel 2.27 beheer zwemlocatie aan te brengen.</p>	<p>Aanpassing verordening: de toelichting op artikel 2.27 Beheer zwemlocatie wordt integraal vervangen door:</p> <p>Voor een zwemlocatie moet een houder van een zwemlocatie bekend zijn. Vanuit de zorgplichtgedachte is het bieden van gelegenheid tot baden en zwemmen alleen toegestaan als beheer en onderhoud van een zwemwaterlocatie goed is geregeld. Dit is conform de Nota van Toelichting bij het onderdeel Kwaliteit en beheer van zwemlocaties (artikel 3.2 en verder) van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Houder van een zwemlocatie is eenieder die gelegenheid biedt tot zwemmen of baden op een aangewezen zwemlocatie.</p> <p>Toelichting op a: de provincie wijst een locatie niet aan als een officiële zwemlocatie wanneer een houder van een zwemlocatie onvoldoende maatregelen treft voor een veilige en hygiënische zwemlocatie. Hiertoe dient de houder een risicoanalyse uit te voeren en een beheersplan op te stellen. Risicoanalyse en beheersplan zijn vormvrij.</p> <p>Toelichting op b: artikel 3.5 Besluit kwaliteit leefomgeving draagt gedeputeerde staten op om ervoor te zorgen dat er jaarlijks een onderzoek gedaan wordt naar de veiligheid van de zwemlocatie. In de provincie Utrecht delegeert de provincie dit onderzoek naar de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht. De RUD Utrecht rapporteert haar bevindingen namens de provincie aan de houder van een zwemlocatie.</p> <p>Toelichting op c: zwemwaterprofielen worden opgesteld door de waterbeheerders van de oppervlaktewateren (Rijkswaterstaat en waterschappen). Zij identificeren mogelijke bronnen die de kwaliteit van het zwemwater negatief beïnvloeden en stellen maatregelen op die deze kwaliteit kunnen verbeteren.</p> <p>Toelichting op d, e en f: de houder van een zwemlocatie treft maatregelen als het plaatsen van toiletten, het plaatsen van voldoende prullenbakken en het instellen en handhaven van een verbod voor honden of tot het voeren van vogels.</p> <p>Voldoende beheer en onderhoud wil zeggen: het schoonhouden van toiletten, het legen van prullenbakken, het verwijderen van uitwerpselen van vogels en huisdieren, het verwijderen van glas en ander afval en het egaliseren van de strandzone en maaien van het grasveld.</p> <p>Bij negatieve effecten op de veiligheid en hygiëne van zwemwater moet gedacht worden aan blauwalg, waterplanten (macrofyten), ratten, dode dieren en dergelijke.</p> <p>Ook tegen zwemwaterverontreiniging zoals teerachtige residuen, plastic, rubber of ander afval zoals bedoeld in artikel 10.21, eerste lid, aanhef en onder c van het Besluit kwaliteit leefomgeving worden maatregelen getroffen.</p> <p>Toelichting op g: met onderdeel g wordt bedoeld dat de houder van een zwemlocatie ervoor zorgt dat gebruikers recreanten een toilet kunnen bezoeken.</p> <p>h. In onderdeel h is vastgelegd dat de houder van een zwemlocatie drijflijnen aanbrengt die een veilige zwemzone markeren en een confrontatie met surfers, kanoërs, roeiers en dergelijke voorkomen.</p>

		<p>Toelichting op i: bij onderdeel i wordt bedoeld dat de houder van een zwemlocatie moet toestaan dat de provincie of de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht borden op het terrein aanbrengt.</p> <p>Toelichting op j: de houder van een zwemlocatie met entreeheffing gericht op het gelegenheid geven tot zwemmen houdt voldoende toezicht op de veiligheid van de zwemmers gedurende de uren dat de zwemlocatie is opengesteld voor gebruikers recreanten. In het algemeen kan worden gesteld dat indien er sprake is van een vorm van betaling gericht op het gelegenheid geven tot zwemmen, de recreanten gebruiker mag verwachten dat er enige voorzieningen aanwezig zijn zoals schone toiletten, en er door de houder van de zwemlocatie in voldoende mate toezicht op de algemene orde onder de gebruikers recreanten en de veiligheid van de zwemmer wordt uitgeoefend.</p> <p>Entreeheffing dan wel betaling voor toestemming tot gebruik van de zwemlocatie kan in diverse vormen plaatsvinden. Het kan zijn dat er bij een ingang naar de zwemlocatie entreegeld betaald moet worden, parkeergeld betaald moet worden voordat entree naar de zwemlocatie mogelijk is, lidmaatschap of abonnement houderschap verplicht gesteld is, betaald bezoeker of gast van bijvoorbeeld een camping, bungalowpark of recreatieverblijf enz.</p> <p>"In voldoende mate" toezicht uitoefenen op de veiligheid van de zwemmers, doelt zowel op aantal toezichthouders als op de vereiste vaardigheden waarover deze personen dienen te beschikken zoals zwemmend redden en het verlenen van eerste hulp bij ongevallen (EHBO). Ook hangt in voldoende mate toezicht uitoefenen af van de maatregelen die zijn getroffen ten aanzien van gevaarlijke situaties in en rond de zwemlocatie en de aanwezigheid van reddingsmateriaal.</p> <p>Het toezicht zal bij de zwemlocaties in oppervlaktewater - gezien de vaak aanzienlijke omvang en het grote aantal bezoekers op een zonnige dag - doorgaans niet adequaat kunnen geschieden in die zin dat de veiligheid zou kunnen worden gegarandeerd. Het risico van zwemmen blijft bij deze zwemgelegenheden altijd groter dan bij een badinrichting (zwembad). Toezicht houden op zwemmers dient gericht te zijn op het bereiken en behouden van een goed basisbeschermingsniveau. Absolute uitsluiting van risico's is onmogelijk. Het gaat om weloverwogen beheersing van risico's op een acceptabel niveau. De betekenis van het voorschrift "in voldoende mate toezicht" verschilt dan ook per zwemlocatie in oppervlaktewater.</p> <p>Om die reden worden geen gedetailleerde voorschriften gegeven en wordt alleen de eis gesteld dat toezicht in voldoende mate wordt uitgeoefend. Het is de verantwoording van de houder van een zwemlocatie dit naar eigen inzicht en ervaring te regelen. Hierbij zal hij vooral rekening moeten houden met weersgesteldheid, drukte en type publiek.</p> <p>Op momenten van een klein aantal zwemmers kan gewerkt worden met aanduidingen (bv vlag) dat er slechts beperkt toezicht op de zwemmers aanwezig is. Er kunnen dan bijvoorbeeld zogenaamde sociale toezichthouders, zoals parkwachters, boswachters of medewerkers van de terreinbeheerder rond de zwemlocatie aanwezig zijn, die ook toezien op de veiligheid van de zwemmers.</p> <p>Daarnaast moet de houder van een zwemlocatie ervoor zorgen dat er een EHBO-post aanwezig is en ook in geval van een calamiteit of een ontruiming de veiligheid van de gebruikers recreanten gewaarborgd blijft. Onveilige of onhygiënische situaties dienen zo snel mogelijk te worden gemeld via 030 702 33 33 (zwemwater telefoon) of zwemwater@rudutrecht.nl.</p>
--	--	---

3. Ondergrond en bodem

Nr(s).	Indiener(s)	Samenvatting zienswijze	Reactie en voorgestelde aanpassingen
23ZW09	Vitens	De komende jaren werkt de Provincie aan het grondwateronttrekkingsplafond in verband met effecten op grondwaterafhankelijke functies (kabinetsbrief 'Water en Bodem Sturend'). Om goede, onderlegde conclusies te kunnen trekken, is het van belang om het hele watersysteem in beeld te hebben. Groot punt van zorg is dat veel onttrekkingen niet in beeld zijn en mogelijk niet in beeld te krijgen zijn binnen het gewenste tijdsbestek. Conclusies zijn alleen te trekken als er een totaalbeeld van de onttrekkingen is. Daarbij is het zo dat grondwater en oppervlaktewater (peilbeheer) elkaar sterk beïnvloeden. Als een grondwateronttrekking wordt stilgelegd / verminderd, kan dit betekenen dat de waterafvoer toeneemt en dat water niet ten goede komt aan het grondwater.	De provincie deelt de opvatting van Vitens dat het van groot belang is om zicht te hebben op het totaal van de jaarlijkse grondwateronttrekkingen. Dit wordt geborgd via de artikelen 3.2, 3.2a en 3.4a, waarin registratieverplichtingen voor grondwateronttrekkingen zijn vastgelegd die vallen onder het bevoegd gezag van de waterschappen en de provincie.
23ZW10	RUD	Artikel 3.2: Als het 2e lid helemaal wordt weggehaald, moeten lid 3 en 4 worden veranderd in lid 2 en 3.	<i>Aanpassing verordening: doordat lid 2 van artikel 3.2 wordt geschrapt, wordt lid 3 hernummerd naar lid 2 en lid 4 hernummerd naar lid 3.</i>
23ZW29, 23ZW35	Oostbroekorganisaties (NMU e.a), Stichting Milieuzorg Zeist	Alle grondwateronttrekkingen en infiltraties zouden door de provincie moeten worden geregistreerd. Ook zouden er veel strengere regels ten aanzien van grondwateronttrekkingen moeten komen, ook voor kleinere onttrekkingen (door open bodemenergiesystemen). Juist om negatieve effecten op het bodemecosysteem te kunnen voorkomen, zeker zolang de effecten van dit soort onttrekkingen nog niet geheel duidelijk zijn. Artikelen en toelichting (o.a. artikel 3.2) hierop aanpassen.	Inzicht krijgen in de ontwikkeling van de grondwatervoorraad vindt de provincie van groot belang. Momenteel is de provincie daarom samen met de waterschappen aan het onderzoeken wat de vraag is aan het grondwatersysteem, mede door in beeld te krijgen wat de meld-, registratie- en informatiegrenzen nu zijn en hoeveel daadwerkelijk wordt onttrokken (en terug in de bodem gebracht). Eind Q4 2024 verwachten we dat een eerste analyse van de data is gedaan. Daarna starten we het proces om met de partners te analyseren of en waar een grondwateronttrekkingenplafond nodig is.
23ZW34	LTO Noord	In de ontwerp wijziging wordt voorgesteld om een meet- en registratieplicht van grondwateronttrekkingen en -infiltratie in te voeren voor alle onttrekkingen met uitzondering van een klein open bodemenergiesysteem.	LTO Noord gaat er ten onrechte van uit dat de meet- en registratieplicht van grondwateronttrekkingen en -infiltratie niet geldt voor bodemenergiesystemen. Ook onttrekkingen en infiltratie door bodemenergiesystemen dienen te worden geregistreerd. Dit is geregeld in artikel 3.4a, in combinatie met artikel 3.2a, eerste lid.

20ZW34	LTO Noord	Wordt de infiltratiecapaciteit van agrarische percelen wanneer er een neerslagoverschot is, ook meegenomen in het grondwaterregister?	Nee, het infiltreren van hemelwater is geen infiltratie in de zin van de Omgevingswet en deze verordening.
23ZW34	LTO Noord	Het instellen van een meet- en registratieplicht mag niet tot het eerder instellen van onttrekkingsverboden gaan leiden in de landbouw.	Het gaat hier om een reeds bestaande meet- en registratieplicht. In principe is het instellen van een onttrekkingsverbod voor beregeningen aan het waterschap, niet aan de provincie. Al kan de provincie de waterschappen wel op de noodzaak daarvan wijzen. Deze noodzaak wordt nu samen met de waterschappen onderzocht via het 'grondwateronttrekkingenplafond'. Eind Q4 2024 verwachten we dat een eerste analyse van de beschikbare data is gedaan. Daarna starten we het proces om te analyseren of en waar een grondwateronttrekkingenplafond nodig is.
23ZW10	RUD	Toelichting op artikel 3.4: De uitzondering van vergunningsplicht geldt niet voor de 3 (ipv 2) opvolgende situaties.	De toelichting wordt overeenkomstig aangepast. Aanpassing verordening: toelichting op artikel 3.4 wordt als volgt gewijzigd: “De uitzondering van vergunningsplicht geldt niet voor de 3 volgende situaties:”
23ZW10	RUD	Artikel 3.4b lid 2: Datum gelijktrekken met de datum voor het aanleveren van gegevens voor OBES (1 april, zie artikel 3.4a lid 2).	Artikel 3.4b, tweede lid wordt overeenkomstig aangepast. Aanpassing verordening: artikel 3.4b, tweede lid wordt als volgt gewijzigd: “Uiterlijk voor 1 april van elk jaar, of als de activiteit, bedoeld in artikel 16.3, onder a en b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, is beëindigd binnen een maand na het tijdstip van beëindiging, worden aan het bevoegd gezag de op grond van het eerste lid verkregen meetgegevens verstrekt.”
23ZW10	RUD	Toelichting op artikel 3.4b: het woord <i>opgenomen</i> is overbodig (3e regel).	In de toelichting wordt de term "opgenomen" verwijderd. Aanpassing verordening: de toelichting op artikel 3.4b wordt als volgt gewijzigd: “Dit artikel bevat daarom de verplichting om de hoeveelheid onttrokken en geïnfilterd water te meten voor die wateronttrekkingsactiviteiten waarvoor de provincie volgens paragraaf 16.2.1 van het Besluit activiteiten leefomgeving bevoegd gezag is.”
23ZW10	RUD	Toelichting op artikel 3.6: winputten in het <i>horizontale</i> (in plaats van platte) vlak (laatste zin). <i>Utrechtse</i> Heuvelrug. Cursieve woorden gebruiken / toevoegen.	In de toelichting wordt 'platte' veranderd in 'horizontale' en 'Utrechtse' wordt toegevoegd aan Heuvelrug.

			Aanpassing verordening: de toelichting op artikel 3.6 wordt als volgt gewijzigd: “Waterwingebieden: De afstand van de grens van het waterwingebied tot de winputten in het horizontale vlak bedraagt in principe minimaal 30 meter. “ “100-jaarsaandachtsgebied: Dit zijn vooral winningen op de Utrechtse Heuvelrug.”
23ZW10	RUD	Artikel 3.7 lid 1 en lid 2: grond-of oppervlaktewaterwinning i.p.v. grond -en oppervlaktewaterwinning	De aangereikte suggestie maakt de bestaande tekst niet duidelijker.
23ZW29 en 23ZW35	Oostbroekorganisaties (NMU e.a) en Stichting Milieuzorg Zeist	artikel 3.8: De voorgestelde wijziging maakt parkeerfaciliteiten voor recreatie jaarrond mogelijk. Dit staat op gespannen voet met het provinciaal beleid dat actieve en duurzame mobiliteit bevordert. Parkeren in de Bethunepolder zou alleen bij hoge uitzondering (als er ijs ligt) moeten worden toegestaan gezien de kwetsbaarheid van het gebied.	De Bethunepolder is het hele jaar geopend voor recreatie. Artikel 3.8 heeft uitsluitend betrekking op drukke perioden van zomer- of winterrecreatie (zwemmen en schaatsen). De provincie wil voorkomen dat de natuur schade wordt toegebracht, doordat recreanten in de bermen van wegen en paden auto's en andere motorvoertuigen parkeren.
23ZW29 en 23ZW35	Oostbroekorganisaties (NMU e.a) en Stichting Milieuzorg Zeist	artikel 3.13, 3.14 en 3.15: Gepleit wordt voor toepassing van het voorzorgsprincipe en dus een onvoorwaardelijk verbod op het gebruik van glyfosaat in de hele provincie.	De provincie is niet bevoegd een generiek verbod op glyfosaat in de verordening op te nemen. Er geldt al een landelijk verbod op het gebruik van glyfosaat in grondwaterbeschermingsgebieden. Voor Bethunepolder geldt een uitzondering.
23ZW10	RUD	Toelichting op artikel 3.14: Ook aangeven waar en hoe de melding gedaan moet worden. Net zoals in artikel 3.15, maar dan bij de RUD Utrecht via grondwater@rudutrecht.nl .	Dit is een goed voorstel. In andere artikelen staat ook waar en hoe gemeld moet worden. Aanpassing verordening: bij artikel 3.14 wordt het tweede lid aangevuld met waar de melding moet worden verricht: 3. De melding wordt, ten minste vijf werkdagen voordat de activiteit wordt gedaan, verricht bij de RUD Utrecht via grondwater@rudutrecht.nl.
23ZW10	RUD	Toelichting op artikel 3.16, 3e bullit vanaf Het risico: Dit is toch een volgend punt in de opsomming?	Dit klopt niet. Het risico (...) is een verdere uitwerking van het risico van bodemenergiesystemen. Daarom wordt het niet aangepast.
23ZW10	RUD	Toelichting op artikel 3.17 laatste zin toiletvoorzieningen: 'en vooraf schriftelijk toestemming is verkregen van het betreffende drinkwaterbedrijf' toevoegen.	Deze toevoeging wordt overgenomen. Aanpassing verordening: de toelichting op artikel 3.17 wordt als volgt gewijzigd: "Ook kleinschalige evenementen zijn toegestaan, zolang binnen het waterwingebied geen gebruik wordt gemaakt van voorzieningen die een risico vormen voor verontreiniging van de bodem of het zich daarin bevindende grondwater, zoals aggregaten, olie- en brandstoftanks, overige tijdelijke elektriciteits- en

			warmtevoorzieningen, catering- of toiletvoorzieningen en vooraf schriftelijk toestemming is verkregen van het betreffende drinkwaterbedrijf."
23ZW10	RUD	Artikel 3.23 sub e: Artikel vanuit Bal toevoegen?	Deze toevoeging wordt overgenomen. Aanpassing verordening: artikel 3.23, sub e wordt als volgt gewijzigd: e. of de baggerspecie voldoet aan artikel 4.1274 van het Besluit activiteiten leefomgeving
23ZW15	WSRL mede namens HDSR en gemeente de Ronde Venen	De zienswijze is gericht op de bepalingen uit de Omgevingsverordening die de wettelijke waterbeheertaak (kunnen) bemoeilijken en/of leiden tot verhoging van administratieve lasten, zoals het aanvragen van een omgevingsvergunning. Dat is strijdig met de doelen van de Omgevingswet. Voorbeeld in artikel 3.23: het moeten bewijzen dat de activiteit geen schade toebrengt aan de bodem. Hiermee wordt gesuggereerd dat de normstellingen uit de bodemregelgeving onvoldoende bescherming zou bieden. Dat is een onjuist uitgangspunt. Verzoek om alsnog in overleg met waterschappen en gemeenten te gaan om tot een oplossing te komen. Baggeren is – naast regulier onderhoud – ook van groot belang om landschap en natuur in stand te houden. Het verspreiden van bagger en het ophogen van percelen d.m.v. weilanddepots is een manier van bodembeheer die al eeuwenlang wordt toegepast en daarmee onlosmakelijk is verbonden met het Nederlandse cultuurlandschap.	De indieners van deze zienswijzen doelen kennelijk op de artikelen 3.23, 3.24 en 3.25. Deze artikelen zijn inhoudelijk echter niet gewijzigd. De tekst van de regels is uitsluitend redactioneel verduidelijkt, maar de regels zelf zijn niet aangescherpt. Daar komt bij dat de betreffende artikelen uitsluitend betrekking hebben op waterwingebieden. Waterwingebieden zijn het meest kwetsbaar voor verontreiniging. Daarom gelden voor deze gebieden strengere beschermingsregels dan voor de overige grondwaterbeschermingszones.
23ZW10	RUD	Artikel 3.28a lid 2: derde lid van wat? Verwijst deze niet naar het eerste lid van dit artikel?	Dit klopt. Artikel 3.28a lid 2: 'derde' lid aanpassen naar het 'eerste' lid van dit artikel. Aanpassing verordening: lid 2 van artikel 3.28a wordt als volgt aangepast: 2. Bij het voorhanden hebben van een potentieel voor het grondwater schadelijke stof met een hoeveelheid die minder is dan de hoeveelheid als bedoeld in het eerste lid, worden bodembeschermende voorzieningen en maatregelen toegepast, die de hoogst mogelijke vorm van bescherming bieden. Hieronder wordt in ieder geval verstaan dat de opslag bovengronds en boven een vloeistofdichte bodemvoorziening plaatsvindt en dat processen

			of overslag boven een vloeistofdichte of vloeistofkerende bodemvoorziening plaatsvinden.
23ZW10	RUD	Artikel 3.29: De Bethunepolder heeft 3 beschermingsregimes. Onder het eerste lid van dit artikel is het Grondwaterbeschermingsgebied Bethunepolder ten onrechte komen te vervallen.	<p>Bethunepolder is inderdaad incorrect weg gevallen. Bethunepolder wordt weer opgenomen in de lijst en Grondwaterbeschermingsgebied Bethunepolder wordt toegevoegd als informatieobject in 'Bijlage II Overzicht informatieobjecten'</p> <p>Aanpassing verordening: artikel 3.29 lid 1 wordt als volgt gewijzigd:</p> <p>1. Het is verboden in Grondwaterbeschermingsgebied Bethunepolder, Bilthoven, Bunnik, Cothen, Groenekan, Linschoten, Zeist en in waterwingebied Bethunepolder:</p> <p>a. boorputten op te richten, in exploitatie te nemen of te hebben met een boordiepte van 40 meter of meer onder maaiveld; en</p> <p>b. boringen of grond- of funderingswerken uit te voeren of te hebben op een diepte van 40 meter of meer onder het maaiveld, met inbegrip van schuine boringen, uitgevoerd vanaf een locatie buiten de grondwaterbeschermingszone.</p> <p>Aanpassing verordening: Grondwaterbeschermingsgebied Bethunepolder wordt toegevoegd als informatieobject in 'Bijlage II Overzicht informatieobjecten': 'Grondwaterbeschermingsgebied Bethunepolder, Bilthoven, Bunnik, Cothen, Groenekan, Linschoten, Zeist en waterwingebied Bethunepolder'</p>
23ZW10	RUD	Toelichting op artikel 3.29 2e zin: "Deze" moet worden aangepast naar "De".	<p>Dit voorstel wordt overgenomen.</p> <p>Aanpassing verordening: de toelichting op artikel 3.29, tweede zin wordt gewijzigd in: "De waterremmende lagen beschermen de waterwinning tegen invloeden van ingrepen op of in de bodem."</p>
23ZW10	RUD	Toelichting op artikel 3.34 3e alinea: <i>Gedeputeerde Staten van Utrecht</i> i.p.v. De provincie	Dit wordt gecorrigeerd.

			<p>Aanpassing verordening: in de toelichting op artikel 3.34, 3^e alinea wordt "de provincie" tweemaal vervangen door "gedeputeerde staten".</p> <p>"Gedeputeerde staten verlenen hiervoor als bevoegd gezag vergunning op basis van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Gedeputeerde staten geven er de voorkeur aan in dit kader zelf te bepalen wanneer een ontgronding toelaatbaar is en wanneer een vergunning wordt geweigerd."</p>
23ZW10	RUD	<p>Artikel 3.37: aanvraagvereisten komen niet overeen met artikel 3.57. De aanvraagvereisten in een grondwaterbeschermingsgebied zouden uitgebreider moeten zijn, gezien de kwetsbaarheid van deze gebieden/winningen. Voorstel: De specifieke aanvraag vereisten in artikel 3.37 gelijktrekken aan de specifieke aanvraagvereisten in artikel 3.57.</p>	<p>Dit is een goed voorstel: de aanvraagvereisten van artikel 3.37 worden vervangen voor die van 3.57.</p> <p>Aanpassing verordening: de aanvraagvereisten in artikel 3.37 komen als volgt te luiden:</p> <p>In aanvulling op de aanvraagvereisten in de wet worden bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een open bodemenergiesysteem in combinatie met grondwatersanering in Grondwaterbeschermingsgebied als bedoeld in artikel 3.35 ten minste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. een nader bodemonderzoek dat voldoet aan NTA 5755; b. een beschrijving van het open bodemenergiesysteem, waarbij in ieder geval inzicht wordt gegeven in de bronnenconfiguratie, filterstelling, verpompte hoeveelheid water en energie per bron en in totaal en effecten op de omgeving; c. een beschrijving van de saneringstechniek; d. de te gebruiken boortechnieken om negatieve effecten van doorboring van de in de bodem voorkomende beschermende lagen zoveel mogelijk te voorkomen, en; e. een risicobeoordeling van de effecten van de aanleg en het in gebruik hebben van een open bodemenergiesysteem in combinatie met de grondwatersanering, waarbij in ieder geval inzicht wordt gegeven in: <ol style="list-style-type: none"> i. de te verwachten verbetering van de grondwaterkwaliteit;

			<p>ii. monitoring van de effecten; iii. te treffen tegenmaatregelen, mocht niet de verwachte verbetering van de grondwaterkwaliteit optreden.</p>
23ZW10	RUD	Artikel 3.37: naar welke wet wordt verwezen?	'De wet' verwijst naar de Omgevingswet.
23ZW10	RUD	Artikel 3.38 lid 1: Deze zin blijft moeilijk leesbaar, anders verwoorden.	<p>De formulering wordt aangepast. Aanpassing verordening: artikel 3.38, lid 1, aanhef komt als volgt te luiden: “Het is verboden zonder melding in Grondwaterbeschermingsgebied beneden de in artikel 3.29 genoemde dieptegrenzen horizontaal gestuurde boringen te verrichten. De gemelde activiteit moet daarbij voldoen aan de volgende voorwaarden:”</p>
23ZW09	Vitens	<p>In artikel 3.48 en 3.49 is het woord 'redelijkerwijs' toegevoegd. Dit woord is ongedefinieerd en te vrijblijvend. Verontreiniging van grondwater in grondwaterbeschermingsgebieden zou te allentijden voorkomen moeten worden. Wanneer het grondwater eenmaal vervuild is, is het veel lastiger het weer schoon te krijgen. In sommige gevallen kan dit leiden tot afschalen van de winning.</p> <p>Verder is in artikel 3.49 lid 2 volledig verwijderd. Het proces om te komen tot de nieuwe afkoppelleidraad loopt nog. Het is procesmatig logischer om de verordening pas aan te passen wanneer de afkoppelleidraad door de klankbordgroep als definitief wordt beschouwd. Om die reden het verzoek om lid 2 niet te verwijderen.</p>	<p>T.a.v. 'redelijkerwijs': Met de tekstuele aanpassing van de artikelen 3.48 en 3.49 is niet beoogd de inhoud ervan te wijzigen. Met de invoeging van de term "redelijkerwijs" is bedoeld om aan te geven dat eenieder die activiteiten in een grondwaterbeschermingsgebied verricht, verplicht is alle voorzorgsmaatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene gevergd kunnen worden om verontreiniging te voorkomen. Indien die maatregelen niet in verhouding staan tot de te verrichten activiteit, wordt diegene geacht zich van die activiteit te onthouden.</p> <p>T.a.v. artikel 3.49 lid 2: Dit lid is verwijderd omdat het verwijderde tweede lid van artikel 3.49 aangaf dat parkeerplaatsen moesten worden voorzien van een vloeistofkerende voorziening, terwijl onverharde parkeerplaatsen nu ook toegestaan zijn. Ook werd in het tweede lid verwezen naar de leidraad Afkoppelen in relatie tot de aanlegvereisten van parkeerplaatsen, maar de leidraad zegt niets over de aanlegvereisten van parkeerplaatsen. Wel wordt minimaal ingegaan op de noodzakelijke aanwezigheid van organisch materiaal onder een onverharde parkeerplaats en hoe men dit bij het ontbreken van een dergelijke aanleg via aanleg kan nabootsen. Besloten is</p>

			<p>om het lid terug te laten keren, maar dan zonder de vloeistofkerende voorziening.</p> <p>Aanpassing verordening: aan artikel 3.49 wordt een lid 2 toegevoegd:</p> <p>2. Aan het eerste lid wordt in ieder geval voldaan als de Leidraad Afkoppelen en infiltreren provincie Utrecht wordt gevolgd.</p>
23ZW10	RUD	Toelichting op artikel 3.49: Een verharde <i>parkeerplaats</i> i.p.v. parkeerplaatsen.	<p>Deze suggesties worden overgenomen.</p> <p>Aanpassing verordening: in de toelichting op artikel 3.49 wordt de vijfde zin: "Een verharde parkeerplaats met vloeistofdichte bodemvoorziening kan ook worden afgekoppeld, als minimaal de 'Leidraad Afkoppelen en infiltreren afstromend hemelwater provincie Utrecht' wordt gevolgd."</p>
23ZW17	Gemeente Utrecht	<p>Artikel 3.51 leden 6 en 7:</p> <ul style="list-style-type: none"> • In lid 6 en lid 7 is de boringsvrije zone voor Nieuwegein en Benschop-diep op 60 meter respectievelijk 80 meter opgenomen. Nu in deze wijziging een verruiming voor Benschop-diep is opgenomen in artikel 3.51 lid 7 het verzoek om tevens een verruiming op te nemen voor de locaties Leidsche Rijn en De Meern. • Verzoek om voor de boringsvrije zones Leidsche Rijn en De Meern de beperking, zoals beschreven in artikel 3.51 lid 1 sub a en sub b, aan te passen van 40 meter of meer naar 50 meter of meer. • Een aanpassing van de boordiepte van 40 meter naar 50 meter diepte biedt extra mogelijkheden voor de energietransitie binnen de gemeente. Zie in dit kader onder meer ook het gewijzigde artikel 3.52 hetgeen gekoppeld is aan de in artikel 3.51 opgenomen begrenzingen. • De ondergrond kan bij een verruiming van de boordiepte van 40 meter naar 50 meter intensiever benut worden voor bodemenergiesystemen. Grofweg kan deze 10 meter diepte vermenigvuldigd kunnen worden met de oppervlakte van de boringsvrije zone om een inschatting te kunnen maken van het aantal m³ ruimte voor bodemenergie. Globale schattingen lijken erop te wijzen dat er 140.000 m³ per jaar extra 	<p>Op dit moment bekijkt de provincie van alle winningen binnen de provincie de op dit moment vastgestelde dieptegrenzen van de boringsvrije zones. Doel hiervan is om te kijken waar de dieptegrens mogelijk iets kan worden verdiept om ruimte te maken voor andere opgaven, zonder daarin in bescherming te verliezen. Zowel Leidsche Rijn als De Meern staat op de lijst om mogelijk te verdiepen. Deze lijst moet echter nog worden afgestemd met de betreffende drinkwaterbedrijven. De provincie richt zich daarom ook op de eerstkomende actualisatie van de Omgevingsverordening voor het doorvoeren van mogelijke wijzigingen. Het vooruitlopend hierop aanpassen van de dieptegrens van De Meern en Leidsche Rijn is geen optie.</p>

		verpompt kan worden. Dit komt neer op ongeveer 133% ten opzichte van de huidige capaciteit.	
23ZW10	RUD	Toelichting op artikel 3.51: 2e alinea vanaf Via een slecht...: Deze twee zinnen zeggen eigenlijk hetzelfde, beter een zin van maken. De voorlaatste zin: bouw en aanleg van wat?	De toelichting wordt aangepast. Aanpassing verordening: de toelichting van artikel 3.51 aanpassen door: de tweede zin van de tweede alinea te verwijderen. Aanpassing verordening: de toelichting van artikel 3.51, voorlaatste volzin, wordt aangepast en wordt: "Het gebruik van materialen wordt gereguleerd door landelijke regels."
23ZW10	RUD	Toelichting op artikel 3.53 laatste alinea: provincie vervangen door gedeputeerde staten van Utrecht.	Dit wordt gecorrigeerd. Aanpassing verordening: de toelichting van artikel 3.53, laatste alinea wordt aangepast door "de provincie als bevoegd gezag" te vervangen door "Gedeputeerde Staten als bevoegd gezag": Ontgrondingen zijn ook vrijgesteld, omdat Gedeputeerde Staten als bevoegd gezag hiervoor vergunning verleent op basis van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
23ZW09	Vitens	Bij de voorgestelde wijziging van artikel 3.56 is alleen nog een omgevingsvergunning nodig beneden de dieptegrens. In een boringsvrije zone zou echter het watervoerend pakket onder de dieptegrens op elk moment beschikbaar moeten zijn voor de drinkwaterwinning. Verzoek om dan ook alleen boringen boven de dieptegrens toe te staan.	Dit artikel hoort bij artikel 3.54 en is geen nieuw artikel. Hier is slechts bedoeld een nadere invulling te geven van de indieningsvereisten. De provincie begrijpt de wens van Vitens om in boringsvrije zones de watervoerende pakketten beneden de dieptegrens alleen beschikbaar te houden voor drinkwater. Na eerdere afstemming met Vitens is echter besloten om hierop onder strikte voorwaarden een uitzondering te maken voor industriële winningen voor menselijke consumptie die aan kunnen tonen dat het gewonnen grondwater in contact komt met producten waarvoor een dergelijke hoge kwaliteit noodzakelijk is.
23ZW10	RUD	Artikel 3.58 aanhef: industriële winning 'voor menselijke consumptie' toevoegen.	Dit wordt aangepast. Aanpassing verordening: De aanhef van artikel 3.58 wordt aangepast: Artikel 3.58 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning boorput voor industriële winning voor menselijke consumptie in Boringsvrije zone

23ZW10	RUD	Artikel 3.59 lid 1: Moeilijk leesbare zin. Eenvoudiger?	Dit wordt aangepast. Aanpassing verordening: artikel 3.59, lid 1 wordt als volgt aangepast: Het is verboden zonder melding in Boringsvrije zone beneden de in artikel 3.29 genoemde dieptegrenzen horizontaal gestuurde boringen te verrichten. De gemelde activiteit moet daarbij voldoen aan de volgende voorwaarden:
23ZW10	RUD	Toelichting op artikel 3.64a: boort vervangen voor boorput.	Dit wordt aangepast. Aanpassing verordening: de toelichting op artikel 3.65a wordt aangepast en wordt: "Dit artikel bevat de specifieke meldingsvereisten voor het buiten gebruik stellen van een boorput in de boringsvrije zone van Langerak en Lexmond."
23ZW10	RUD	Toelichting op artikel 3.64a: Staat dubbel genoemd	Dit is per abuis dubbel beschreven. De tweede alinea kan helemaal worden verwijderd. Aanpassing verordening: de toelichting van artikel 3.64a wordt als volgt: "Dit artikel bevat de specifieke meldingsvereisten voor het buiten gebruik stellen van een boort in de boringsvrije zone van Langerak en Lexmond. Buiten gebruik genomen boorputten vormen een 'snelweg' naar dieper gelegen watervoerende pakketten. Niet of slecht afgedichte boorputten kunnen daar een risico vormen voor snelle verspreiding van verontreinigingen naar grotere diepte. Daarom moet de eigenaar of exploitant van de boorput binnen maximaal twee weken na buiten gebruikstelling de boorput afdichten of laten afdichten door een gecertificeerd en erkend bedrijf conform BRL SIKB 2100/2101."
23ZW18	Gemeente Utrechtse Heuvelrug	Er zijn verkeerde verwijzingen opgenomen in de verordening of verwezen naar artikelen die er niet zijn: Artikel 3.91: artikelen 3.92 en 3.93 zijn niet aanwezig. Dit geldt ook bij artikelen 3.88 en 3.89.	De artikelen zijn er wel, maar niet gewijzigd en daarom niet getoond.
23ZW15	WSRL mede namens HDSR en gemeente de Ronde Venen	Artikel 3.94: Dit is landelijk al geregeld. Artikel schrappen, omdat het strijdig is met het staande beleid zoals verwoord in het Besluit bodemkwaliteit (Bbk) en het aanvullingsbesluit Bodem.	Artikel 3.94 is een maatwerkregel op basis van artikel 4.1279 Bal. Het artikel is op een onderdeel aangevuld. De provincie is van mening dat er geen sprake is van strijdigheid met het Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet .

23ZW34	LTO Noord	Artikel 3.99 gaat over het ophogen van grond in de Groene Contour. Het gaat hier om landbouwgrond dus deze suggestie is niet onmogelijk. Graag aanpassen.	Dit artikel is uitsluitend redactioneel gewijzigd. Er is geen sprake van een beleidswijziging.
23ZW16	Werkgroep Kromme Rijn	Artikel 3.102: bescherming cultuurhistorische elementen tegen ophoging ontbreekt, bv. renbaan Zeist.	De provinciale cultuurhistorische atlas (CHAT) biedt een overzicht van door de provincie aangewezen cultuurhistorische objecten en het beleid dat de provincie hierop voert. Cultuurhistorische waarden worden beschermd via het gemeentelijke omgevingsplan. In de toelichting op het omgevingsplan moet worden beschreven hoe de cultuurhistorische waarden worden beschermd. Daar is dus geen aparte bepaling voor nodig in de provinciale Omgevingsverordening.
23ZW01	Stichting Vrienden Behoud Lijsterengh (VBL)	De nieuwe instructieregels 9.14a en 9.15a dienen of niet door te gaan of aangevuld te worden met: <ul style="list-style-type: none"> • De woningbouw mag niet leiden tot schending van de regels m.b.t. grondwaterbeschermingsgebieden. • Het realiseren van flexwoningen in grondwaterbeschermingsgebieden betekent heel veel extra investeringen vooraf en legt beperkingen op aan bewoners. Wie gaat dit handhaven? • De woningbouw mag de stikstof- en PFAS-normen niet overschrijden; • De woningbouw mag in heuvelachtig gebied niet leiden tot wateroverlast in de lageregelegen gebieden. (Andere punten komen in hoofdstuk 9 terug). 	Bij het opstellen van de nieuwe instructieregels is rekening gehouden met het belang van de bescherming van waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden. De instructieregels doen dan ook geen afbreuk aan de regels die in hoofdstuk 3 van de verordening gesteld zijn ten aanzien van de bescherming van waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden.
		Ambtshalve wijzigingen hoofdstuk 3	
23ZW10	RUD	Bijlage VI: vooruitlopend op actualisatie Bijlage VI alvast zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) toevoegen aan de lijst Niet-toelaatbare voor het grondwater schadelijke stoffen. Deze stond ook in de oorspronkelijke verschillentabel. ZZS als punt g. toevoegen aan de lijst Niet-toelaatbare voor het grondwater schadelijke stoffen in Bijlage VI, op onderstaande manier: een zeer zorgwekkende stof zoals vastgesteld door het RIVM.	Hoewel opgemerkt wordt dat met betrekking tot ZZS op grond van landelijke wetgeving reeds regels gelden, kan het om eventuele misverstanden te voorkomen, wenselijk zijn ZZS expliciet op de stoffenlijst te vermelden. Bijlage VI wordt met de categorie ZZS aangevuld. Aanpassing verordening: Bijlage VI wordt aangevuld met: (een sub) "g. een zeer zorgwekkende stof zoals vastgesteld door het RIVM."
23ZW10	RUD	Artikelen 3.56 en 3.57: Voor het aanvragen van een 'omgevingsvergunning voor een open bodemenergiesysteem in combinatie met een grondwatersanering in een Grondwaterbeschermingsgebied en in een Boringsvrije zone' is een beoordelingsregel opgenomen (resp. artikelen	Terecht wijst de indiener van de zienswijze de provincie op het feit dat de verordening nog niet voorziet in een specifieke beoordelingsregel voor een omgevingsvergunning voor een boorput voor industriële drinkwatervoorziening voor menselijke consumptie in

		3.36 en 3.55). Voor een 'boorput voor industriële winning in Boringsvrije zone (artikel 3.56) is dit niet het geval. Is hier een reden voor? Verzoek: Beoordelingsregel voor een boorput voor industriële winning in Boringsvrije zone opnemen.	een boringsvrije zone. In die leemte wordt voorzien door het opnemen in de verordening van een nieuw artikel 3.56a. Aanpassing verordening: na artikel 3.56 wordt een nieuw artikel 3.56a ingevoegd: Artikel 3.56a Beoordelingsregel omgevingsvergunning een boorput voor industriële winning in Boringsvrije zone Een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een boorput voor industriële winning in Boringsvrije zone beneden de in artikel 3.51 genoemde dieptegrenzen, wordt in ieder geval geweigerd indien niet is aangetoond dat het grondwater wordt ingezet binnen een onderdeel van het productieproces voor menselijke consumptie waarvoor een dergelijk hoge waterkwaliteit noodzakelijk is.
		Artikel 3.2a: In derde lid van dit artikel wordt 'vermeld' geschreven in plaats van 'ingeschreven', wat in de rest van het artikel wordt aangehouden.	Derde lid aanpassen. Aanpassing verordening, artikel 3.2a, derde lid wordt als volgt: 3. In het register, bedoeld in het eerste lid, worden ook de op grond van artikel 16.3 Besluit activiteiten leefomgeving verleende vergunningen ingeschreven op grond waarvan het onttrekken van grondwater of het infiltreren van water plaatsvindt.
		Artikel 3.8: Nummer 1 verwijderen, het heeft geen opsomming meer.	Dit wordt aangepast. Aanpassing verordening, artikel 3.8, wordt als volgt gewijzigd: Artikel 3.8 Instructieregel parkeren Bethunepolder Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen Waterwingebied Bethunepolder bevat voor het parkeren van motorrijtuigen regels die het waterwinbelang beschermen en staat met name in drukke perioden van zomer- of winterrecreatie, uitsluitend parkeren toe op daartoe expliciet aangewezen locaties.
		Toelichting artikel 3.16: Het woord "OOK" verwijderen voor de tweede bullet (activiteiten die de structuur van de bodem.....). Laatste deel van tweede bullet is ook overbodig.	Dit wordt aangepast. Aanpassing verordening, opsomming in toelichting op artikel 3.16, wordt als volgt gewijzigd: Het gaat hierbij vooral om:

			<ul style="list-style-type: none"> – <i>activiteiten met risicovolle stoffen. Er is hierbij geen limitatieve opsomming van (potentieel) schadelijke stoffen opgenomen, omdat daarbij het gevaar bestaat dat nieuwe stoffen, die schadelijk (kunnen) zijn, niet onder de verbodsbepalingen vallen. De verordening zou dan telkens gewijzigd moeten worden.</i> – <i>activiteiten die de structuur van de bodem verstoren, waardoor de beschermende werking van de bodem mogelijk wordt aangetast.</i> – <i>het onttrekken of toevoegen van warmte aan het grondwater, bijvoorbeeld door bodemenergiesystemen. Het risico van het inbrengen of verspreiden van verontreinigingen via slecht afgedichte boorgaten voor bodemenergiesystemen, is vanuit de risicobenadering niet acceptabel.</i> <p><i>Daarnaast is nog onvoldoende bekend wat het effect van temperatuurschommelingen is op de kwaliteit van het grondwater in het algemeen en het ruwwater (onttrokken grondwater voor de bereiding van drinkwater) in het bijzonder.</i></p>
		Artikel 3.21: in de eerste zin van dit artikel staat 2 keer 'worden'.	<p>Dit wordt aangepast.</p> <p>Aanpassing verordening, eerste zin artikel 3.21, wordt als volgt gewijzigd:</p> <p><i>In aanvulling op het in artikel 1.12 bepaalde worden, bij een melding ten behoeve van het toepassen van grond of baggerspecie in Waterwingebied als bedoeld in artikel 3.20, eerste lid, onder a, ten minste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:</i></p>
		Artikel 3.49: 'te' ontbreekt voor 'voorkomen'	<p>Dit wordt aangepast.</p> <p>Aanpassing verordening, artikel 3.49 eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:</p> <p><i>Een ieder die een verharde of onverharde parkeerplaats voor motorrijtuigen in Grondwaterbeschermingsgebied aanlegt, of in stand houdt, treft zoveel als redelijkerwijs mogelijk is maatregelen om verontreiniging van het grondwater te voorkomen.</i></p>
		Toelichting artikel 3.51: in tweede zin de tweede keer 'worden' verwijderen	Dit wordt aangepast.

			<p><i>Aanpassing verordening, toelichting op artikel 3.51 derde alinea, eerste zin, wordt als volgt gewijzigd: Grondwerken betreffen het uitvoeren of uit laten voeren van werken op of in de bodem. Hierbij worden ingrepen verricht, of stoffen gebruikt die de beschermende werking van de slecht doorlatende bodemlagen kunnen aantasten.</i></p>
--	--	--	--

4. Bereikbaarheid en mobiliteit

Nr(s).	Indiener(s)	Samenvatting zienswijze	Reactie en voorgestelde aanpassingen
23ZW03	Gemeente Zeist	Verzocht wordt om in artikel 4.1 de terminologie overeen te laten komen met bijlage XIV. Mobiliteitsanalyse is het overkoepelende begrip van mobiliteitsscan en mobiliteitsonderzoek. Het begrip 'mobiliteitsscan' komt niet terug in de regels van de verordening; het wordt alleen genoemd in de bijlage.	Dit kan inderdaad scherper en duidelijker. De provincie gaat in de definitieve versie consequent de termen Bereikbaarheidsanalyse, Bereikbaarheidsscan en Bereikbaarheidsonderzoek hanteren. De regel gaat ervanuit dat een ruimtelijke ontwikkeling van invloed is op de bereikbaarheid. Dit kan gebleken zijn uit een Bereikbaarheidsscan welke in een vroeg stadium van het opstellen van het plan gedaan moet worden. Aanpassing verordening: In hoofdstuk 4, bijlage XIV, en de toelichting bij hoofdstuk 4 wordt (ambtshalve) de term "mobiliteit" vervangen door de term bereikbaarheid, in lijn met het bereikbaarheidsprogramma: dus Bereikbaarheidsanalyse, Bereikbaarheidsscan, Bereikbaarheidsonderzoek. Artikel 4.1 lid 3 beginnen met: Indien uit de Bereikbaarheidsscan blijkt dat....
23ZW13	Gemeente Wijk bij Duurstede	Artikel 4.1 Mobiliteitsonderzoek: bezwaar tegen passage in de toelichting bij artikel 4.1, lid 2 over het zichtbaar maken van ontwikkelingen in de omgeving en stapeling van effecten op de diverse verkeers- en vervoersnetwerken. Individuele gemeenten ervaren onevenredige druk op (nieuwe) woningbouwontwikkelingen en andere verstedelijkingsprojecten op het moment dat de provincie kiest voor grootschalige ontwikkelingen in nabijgelegen gemeenten. Hieruit blijkt niet dat het mobiliteitsonderzoek onderdeel is van een brede, maatschappelijke, integrale afweging voor het al dan niet toestaan van de bouw van nieuwe woningen, zoals verwoord in Motie 62 "Hoe weeg je wegen".	De regel is bedoeld om de bereikbaarheid van nieuwe woon- en werkgebieden te garanderen en provinciale netwerken te beschermen. Hierbij is het logisch dat er rekening wordt gehouden met ontwikkelingen in de omgeving die invloed hebben op die bereikbaarheid. Dit is nodig omdat bereikbaarheid en de provinciale netwerken zich niet tot de grenzen van de eigen gemeente beperken.
23ZW14	Stichting wandelnet te voet	Artikel 4.1: In de beschrijving van het mobiliteitsonderzoek is wel de huidige en geplande fietsinfrastructuur opgenomen, maar niet de huidige en geplande loop- en wandelinfrastructuur. Verzoek dit toe te voegen, zodat ook de effecten voor de wandelaar en voetganger in beeld worden gebracht.	Een veilige ontsluiting voor voetgangers en aansluiting op voetgangersnetwerk staan als vereisten in de bijlage XIV.

23ZW29	Oostbroekorganisaties (NMU e.a)	Artikel 4.1 en bijlage XIV: Wat ontbreekt is een prioritering in soort mobiliteit en criteria en voorwaarden die sturen op duurzame mobiliteit. In de Omgevingsverordening opnemen dat mobiliteitsonderzoeken motiveren hoe er maximaal is ingezet op duurzame mobiliteit volgens het STOMP-principe en het voorkomen / verminderen van fossiele bewegingen.	Dit artikel is gericht op de bescherming van de provinciale netwerken en een voldoende bereikbaarheid van nieuwe ontwikkelingen. In bijlage XIV is opgenomen dat men ook moet beschrijven hoe het aantal autobewegingen wordt beperkt.
23ZW04	Gemeente IJsselstein	In artikelen 4.2, 4.3, 4.4 en 4.7 is de mogelijkheid tot uitbreiding niet scherp gedefinieerd en daarmee arbitrair.	Dit betreft een tekstuele aanpassing van het artikel, zodat duidelijker is wat wordt bedoeld met de instructieregel. De omgevingsvisie en beleidsdocumenten zoals het netwerkperspectief openbaar vervoer geven inzicht in de gewenste ontwikkelingen.
23ZW12	Utrechts Fietsoverleg	Artikel 4.2 en 4.3: "het belang van de ongewijzigde instandhouding en mogelijkheid tot uitbreiding" van het provinciaal OV-netwerk wordt sterker benadrukt. Zeker in de steden Utrecht en Amersfoort is er enige concurrentie in de beperkt beschikbare ruimte voor mobiliteit tussen fiets en (provinciaal) OV. De groei van het fietsgebruik en daarmee ook het ruimtegebruik van fietsvoorzieningen moet maximaal gefaciliteerd worden.	Deze artikelen zien toe op het beschermen van de netwerken voor fiets en openbaar vervoer, niet op de onderlinge prioritering.
23ZW29	Oostbroekorganisaties (NMU e.a)	Artikel 4.2: toevoegen van de woorden 'mogelijkheid tot' zijn een afzwakking van de rol die de Provincie zou moeten pakken; uitbreiding is daarmee verworden van een gegeven tot een mogelijkheid. Verzoek om deze wijziging niet door te voeren.	Dit betreft een tekstuele aanpassing van het artikel, zodat duidelijker is wat wordt bedoeld met de instructieregel. De omgevingsvisie en beleidsdocumenten zoals het netwerkperspectief openbaar vervoer geven inzicht in de gewenste ontwikkelingen.
23ZW29	Oostbroekorganisaties (NMU e.a)	Artikel 4.3: Niet alleen rekening houden met het provinciaal bereikbaarheidsnetwerk, maar ontwikkelingen optimaal aan laten sluiten op het OV-netwerk en zorgen voor een dekkend OV-netwerk. Streng prioriteren in de soort mobiliteit. Op de eerste plaats staan loop- en fietsverbindingen, in combinatie met goed openbaar vervoer, waar deelmobiliteit via concessies een aanvulling op is. Uitbreiding van auto-infrastructuur in het provinciale bereikbaarheidsnetwerk zoveel mogelijk voorkomen.	Dit artikel is gericht op de bescherming van het provinciale netwerk. Uw suggesties betreffen mobiliteitsbeleid wat thuishoort in de omgevingsvisie en het bereikbaarheidsprogramma, waarin integraal naar het bereikbaarheidsvraagstuk wordt gekeken.

23ZW06, 23ZW18, 23ZW20	Gemeente Rhenen, Utrechtse Heuvelrug, Stichtse Vecht	De toevoeging van sub a aan artikel 4.15 is onwenselijk, omdat dit woningsplitsing bij woningen die voor hun ontsluiting afhankelijk zijn van de provinciale weg onnodig beperkt. 23ZW18: In plaats van een strikte weigeringsgrond een doelgerichte beoordelingsregel opnemen (doel: zo min mogelijk aansluitingen vanwege veiligheid en doorstroming). Daardoor altijd maatwerk en worden mogelijkheden, ook als ze beter zijn of onontkoombaar, niet bij voorbaat al onmogelijk gemaakt door de weigeringsgrond. 23ZW20: In de regel ook onderscheid maken tussen 60, 80 en 100 km/h provinciale wegen en relatie maken met intensiteit en samenstelling verkeer (% vrachtverkeer).	De besluitvorming omtrent het toestaan van nieuwe uitwegen op de provinciale wegen is per definitie maatwerk. Dit wordt geborgd door een integrale afweging van belangen op basis waarvan het besluit wordt genomen. Het doel van artikel 4.15 betreft inderdaad het beperken van nieuwe uitwegen op de provinciale hoofdweg vanuit het oogmerk van verkeersveiligheid en doorstroming. Per definitie is in de belangenafweging de aard en functie van de weg waarop wordt aangesloten een belangrijke factor. Met name op provinciale wegen met een functie van gebiedsontsluitingsweg en stroomweg waar de inrichting van de weg en de rijsnelheid zijn afgestemd op 80 km/u zijn nieuwe uitwegen niet gewenst. Ook wegen met een 60-km regime kunnen een functie als gebiedsontsluitingsweg of stroomweg hebben. Ook in dat geval zijn nieuwe ontsluitingen van erven op de provinciale weg onwenselijk. Op erfontsluitingswegen kan eerder het maken van een nieuwe uitweg worden toegestaan. De provincie gaat daarom de absolute weigeringsgrond van lid a beperken tot gebiedsontsluitingswegen en stroomwegen. Aanpassing verordening: artikel 4.15 sub a komt als volgt te luiden: 'de uitweg bij een perceelsplitsing voor het nieuwe perceel wordt aangesloten op de provinciale hoofdweg indien er sprake is van een Gebiedsontsluitingsweg (GOW).'
23ZW29	Oostbroekorganisaties (NMU e.a)	Artikel 4.40 lid 1 sub a (bermparkeren) is een goed begin, maar het artikel en de toelichting moeten beter worden uitgewerkt. Er moet worden verduidelijkt dat aantasting van de Wezenlijke Kenmerken en Waarden in elk geval onaanvaardbare schade is. Daarnaast verduidelijken waar de grens ligt tussen aanvaardbare en onaanvaardbare verstoring van of schade aan natuur en landschap. Dit kan wellicht op basis van hersteltijd.	Dit deel van artikel 4.40 is niet gewijzigd. Deze zienswijze wordt ondervangen door een integrale belangenafweging in de besluitvorming.
23ZW18	Gemeente Utrechtse Heuvelrug	Artikel 4.41: artikel 4.39 is niet aanwezig	In de publicatie met wijzigingen zijn alleen de gewijzigde artikelen opgenomen. Artikel 4.39 is niet gewijzigd.
23ZW29	Oostbroekorganisaties (NMU e.a)	Artikel 4.41: Om een goed oordeel te kunnen vellen over artikel 4.40 lid 1 sub a is een ecologische beoordeling, uitgevoerd door een ter zake kundige ecooloog noodzakelijk. Een dergelijke beoordeling	Dit deel van artikel 4.40 is niet gewijzigd. Deze zienswijze wordt ondervangen door een integrale belangenafweging in de besluitvorming.

		moet worden toegevoegd aan de lijst van noodzakelijke bescheiden in artikel 4.41.	
23ZW04,23ZW06, 23ZW13, 23ZW19, 23ZW24, 23ZW30, 23ZW31	Gemeenten IJsselstein, Rhenen, Wijk bij Duurstede, Montfoort, Woerden, Oudewater, de Bilt	Artikel 4.71: Het is de verantwoordelijkheid van de gemeente zelf om in planprocessen zorgvuldig om te gaan met het aspect geluid en gezondheid, ook bij hogere geluidbelastingen. Er is geen provinciaal belang om een andere waarde vast te stellen voor geluidgevoelige bestemmingen langs provinciale wegen. Het stellen van een ééngetalswaarde van 60 dB houdt te weinig rekening met specifieke (maatwerk)zaken zoals geluidsisolatie, waarbij de gezondheidseffecten en geluidhinder minder in het geding zijn. Dit kan de woningbouwopgave beperken. 23ZW31: Artikel 4.71 geeft een absolute norm en dit is te star en daarmee in potentie te zeer beperkend voor ontwikkelingen. Voor bestaande gebouwen die getransformeerd worden tot geluidgevoelige gebouwen wordt een binnenwaarde van maximaal 33 Lden gehanteerd. Voor nieuwe geluidgevoelige gebouwen zou, al dan niet alternatief, een gelijke binnenwaarde moeten gaan gelden, zodat door middel van technieken zoals geluidsisolatie of geluidluwe gevels een goed woon- en leefklimaat kan worden bereikt.	De regel is inhoudelijk niet gewijzigd. Terecht wordt opgemerkt dat ook langs provinciale wegen de beslissingsbevoegdheid voor het toestaan van nieuwe geluidgevoelige functies is toegekend aan de gemeente. Vanwege de in de Omgevingswet opgenomen handhavingsplicht van vastgelegde geluidruimte (geluidproductieplafonds) kan het realiseren van geluidgevoelige functies rond deze wegen botsen met het provinciale belang "gezond en veilig bereikbaar" en het in standhouden van provinciale infrastructuur. De provincie heeft een plandrempeel voor sanering vastgelegd op 61 dB en hoger. Er blijft overigens afweegruimte voor de gemeente, omdat de wettelijke standaardwaarde nog aanzienlijk lager ligt.
23ZW12	Utrechts Fietsoverleg	Het algemene beeld is dat de voorgestelde wijzigingen vanuit het oogpunt van de fiets als verbeteringen zijn te beschouwen (bv artikelen 4.1 en 4.41h). Onze inspraak is erop gericht om onze instemming met het voorstel te markeren.	Geen formele reactie nodig, betreft instemming.
23ZW14, 23ZW25	Stichting wandelnet te voet, Federatie Groene Heuvelrug	23ZW14: Het recreatieve wandelnetwerk staat onder druk door bijvoorbeeld woningbouw. De provincie omarmt het STOMP principe (Stappen, Trappen, OV, MaaS en Privé-auto), waarbij de S van Stappen prioriteit heeft boven de andere. Een vertaling hiervan is in de Omgevingsverordening nodig. 23ZW14 en 23ZW25: Verzoek om een instructieregel behoud regionaal wandelnetwerk op te nemen vergelijkbaar met artikel 4.4. 23ZW14: En op de kaart bereikbaarheid en mobiliteit, kaart 1, het regionaal wandelnetwerk toevoegen.	Voor utilitair lopen moet nog in het nieuwe bereikbaarheidsprogramma worden uitgewerkt wat de rol van de provincie is. Dit thema is daarom nog geen onderdeel van de verordening.

23ZW20	Gemeente Stichtse Vecht	In hoofdstuk 4 mist het onderscheid in verschillende wegtypen (60, 80 en 100 km/h provinciale wegen) en mist een relatie tot de intensiteit en samenstelling van het verkeer (% vrachtverkeer).	Hoofdstuk 4 betreft de wegen in zijn algemeenheid. De genoemde indeling 60, 80,100 km/h vloeit voort uit de wegenverkeerswetgeving en de richtlijnen voor wegontwerp. In de verordening wordt verder bepaald dat het geven van een vergunning of instemmen met een melding afhankelijk kan zijn van de aard en inrichting van een weg. Opname van een opsplitsing naar soort weg, zoals gegeven in de wegenverkeerswetgeving, in de verordening voegt verder niets toe. Dit geeft daarom geen aanleiding tot wijziging.
23ZW14	Stichting wandelnet te voet	In de begrippenlijst ontbreken de begrippen 'bereikbaarheid', 'vervoerswijzen' en 'verkeers- en vervoernetwerken', zodat niet duidelijk is dat hieronder ook lopen en loop/wandelroutes worden verstaan. Ook het begrip 'fiets/wandelnetwerk' is niet opgenomen, terwijl dat wel in de verordening voorkomt. Verzoek deze alsnog op te nemen. Ook verzoek om aan het wel opgenomen begrip 'provinciaal bereikbaarheidsnetwerk' naast de fietsroutes ook de loop/wandelroutes toe te voegen.	Voor utilitair lopen moet nog in het nieuwe bereikbaarheidsprogramma worden uitgewerkt wat de rol van de provincie is. Dit thema is daarom nog geen onderdeel van de verordening.
23ZW03	Gemeente Zeist	In de kaart op bladzijde 110 is de routewijziging van lijn 74 door Zeist-west per december 2023 nog niet verwerkt.	De kaart is gebaseerd op het lijnennet ten tijde van vaststelling van de Omgevingsverordening in 2022. Bij de 2 ^e partiële herziening van de Omgevingsverordening wordt de kaart aangepast.
		Ambtshalve wijzigingen hoofdstuk 4	
		In bijlage XIV de term "Mobiliteit" vervangen door de term "Bereikbaarheid"	Aanpassing verordening: bijlage XIV. De volgende term "Mobiliteitsanalyse" wordt consequent vervangen door de term "Bereikbaarheidsanalyse", de term "Mobiliteitsonderzoek" wordt consequent vervangen door de term "Bereikbaarheidsonderzoek" en de term "Mobiliteitsscan" wordt consequent vervangen door de term "Bereikbaarheidsscan".
		De terminologie in artikel 4.1 overeen laten komen met bijlage XIV.	Aanpassing verordening: artikel 4.1 derde lid komt als volgt te luiden: 'Indien uit de bereikbaarheidsscan blijkt dat er mogelijk sprake is van verslechtering van de bereikbaarheid of toename van knelpunten op het omliggende verkeers- en vervoernetwerk, wordt een bereikbaarheidsonderzoek als bedoeld in de bijlage XIV Bereikbaarheidsanalyse bij deze verordening uitgevoerd. Binnen dit

			<i>bereikbaarheidsonderzoek worden mogelijke oplossingen voor de geconstateerde knelpunten uitgewerkt, waarbij ook realisatie en financiering van deze maatregelen aan bod komen.'</i>
--	--	--	---

5. Energie

Nr(s).	Indiener(s)	Samenvatting zienswijze	Reactie en voorgestelde aanpassingen
23ZW31	Gemeente De Bilt	Artikel 5.3: breidt het werkingsgebied kleine windturbine uit met het ganzenrustgebied, al dan niet als pilot, als de uitkomst van het lopende onderzoek naar de effecten van kleine windturbines bij plaatsing op het agrarisch perceel zich daartegen niet verzet. De resultaten van eerdere onderzoeken (Denemarken, Verenigd Koninkrijk, Groningen) kunnen hierbij worden betrokken in aanvulling op het eigen onderzoek van de provincie.	Artikel 5.3 is inhoudelijk niet gewijzigd. Op dit moment is de provincie bezig met een aanpassing van het faunabeleid middels het (Ontwerp) Omgevingsprogramma Faunabeleid en Monitoring . Eind 2023 worden de resultaten verwacht van het tweede Groningse onderzoek. Dat wordt beoordeeld en verwerkt in de beleidsherziening. Als aanpassing van regels aan de orde is, dan wordt dat in een 2 ^e wijziging meegenomen.
23ZW34	LTO Noord	Artikel 5.3 lid 2: Aanvragers moeten aantonen dat het nodig is om in de eigen energiebehoefte te voorzien. Gaat het hier om een dagbehoefte, seizoensbehoefte of een jaarverbruik? Met de afbouw van de salderingsregeling in het vooruitzicht is het verstandig om met de windturbine wat over te mogen programmeren. Bij een gelijke opbrengst is het vermogen van de molen altijd lager dan dat van een zonnedak met gelijke opbrengst. Van overbelasting, waar in de toelichting over wordt besproken, zal in de praktijk op het laagspanningsnet geen sprake zijn. Dit geldt zeker in de provincie Utrecht waar aan zon al een veel groter vermogen in de ambitie is opgenomen dan wind. Verzoek om de beperking tot eigen energiebehoefte te schrappen. In artikel 5.3, lid 3 onder b staat dat de energieopbrengst moet worden afgewogen tegen de impact hiervan op de directe omgeving. Dit is een vreemde vergelijking. Hier zijn namelijk al een landschappelijke inpassingstoets en een ecologische toets de geëigende instrumenten voor. Verzoek dit aan te passen.	Artikel 5.3, lid 2 maakt geen onderdeel uit van het Ontwerp 1 ^e wijziging. In artikel 5.3 zijn de woorden “een onderbouwing waaruit blijkt” uit lid 3, sub a, verplaatst naar lid 3. Het artikel is inhoudelijk niet gewijzigd.

<p>23ZW03, 23ZW04, 23ZW06, 23ZW13, 23ZW17, 23ZW18, 23ZW19, 23ZW20, 23ZW30, 23ZW31, 23ZW42</p>	<p>Gemeenten IJsselstein, Zeist, Rhenen, Wijk bij Duurstede, Utrechtse Heuvelrug, Utrecht, Montfoort, Stichtse Vecht, Oudewater, de Bilt en Veenendaal</p>	<p>De artikelen 5.11 en 5.12 m.b.t. de energietoets zijn niet wenselijk. Het vraagt een extra inspanning van initiatiefnemers en gemeenten die naar verwachting weinig bijdraagt aan de oplossing van de netcongestie.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wanneer het omgevingsplan wordt opgesteld is het toekomstige energieverbruik doorgaans nog niet bekend en veelal ook niet goed in te schatten. 2. De netbeheerder ontvangt bij het realiseren van een gebouw al informatie over welke capaciteit gewenst is. In de toekomst moeten de netbeheerders waarschijnlijk ook worden geïnformeerd wanneer de pieken zullen plaatsvinden. De beoordeling hiervan ligt bij de netbeheerder, niet bij de gemeente. Dit is vastgelegd in de Elektriciteitswet. 3. De gemeente kan de informatie die in de motivering van het omgevingsplan moet worden opgenomen niet beoordelen. De gemeente weet niet hoeveel ruimte er is op het elektriciteitsnet en wat het effect van een bepaald verbruik op de congestie is. 4. Voor het omzetten van bestaande bestemmingsplannen naar het nieuwe omgevingsplan zijn het elektriciteitsverbruik en de pieken bekend bij de netbeheerder. Het toevoegen van informatie hierover in de motivering van het omgevingsplan, leidt niet tot meer inzicht. De data kunnen binnen afzienbare tijd verouderd zijn. 5. Voor duurzame energieprojecten is de energietoets bij een ruimtelijke procedure een extra belemmering. Om de SDE++ subsidie aan te vragen is een goedgekeurd omgevingsplan én een transportindicatie van de netbeheerder nodig. Als de ruimtelijke procedure pas kan worden opgestart nadat de transportindicatie is verkregen, kan dit een aanzienlijke vertraging opleveren vanwege de lange doorlooptijd. De energietoets kan dus extra vertraging opleveren voor duurzame energieprojecten. 6. Het daadwerkelijke verbruik van een nieuwe functie kan sterk afwijken van het vooraf voorspelde verbruik, bijvoorbeeld als vooraf niet bekend is welk bedrijf zich op een locatie zal vestigen. 	<p>De energietoets is met name bedoeld om op de langere termijn preventief te werken en toenemende netcongestie zoveel als mogelijk is te voorkomen. Dit rechtvaardigt een inspanning op dit punt.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Deze instructieregel is juist bedoeld om initiatiefnemers te bewegen om in een vroeger stadium de mogelijke impact op de elektriciteitsinfrastructuur in beeld te brengen en te betrekken bij de planvorming. De netbeheerder stelt meerjarenprognoses op van het in de toekomst te verwachten energiegebruik. Deze prognoses worden gebruikt bij het plannen van aanpassingen in de netinfrastructuur. Deze instructieregel kan helpen om deze prognoses beter te maken waardoor investeringen in de elektriciteitsinfrastructuur concreter kunnen worden gemaakt. 2. De problemen in het elektriciteitsnet van de afgelopen jaren maken duidelijk dat er grenzen zijn aan de te leveren capaciteit. 3. Het doel van de energietoets is dat de initiatiefnemer vroegtijdig in overleg treedt met de netbeheerder over de energie-aspecten van het betreffende plan. Door de netbeheerder wordt dan een afweging gemaakt die in de vorm van een energieparagraaf aan het omgevingsplan wordt toegevoegd. 4. De energietoets is bedoeld voor nieuwe omgevingsplannen. 5. Dat hoeft niet zo te zijn. Bij de voorbereiding van het omgevingsplan moet in een vroegtijdig stadium contact zijn met de netbeheerder over de aansluitbaarheid van het duurzame energieproject. Dan is ook duidelijk of er een transportindicatie (als onderdeel van de energieparagraaf) opgenomen kan worden in het omgevingsplan. Bij het opstarten van de ruimtelijke procedure wordt dus geen transportindicatie vereist. Wel zal de energieparagraaf inzicht kunnen geven of deze transportindicatie afgegeven kan worden. 6. De aansluiting die de nieuwe functie krijgt, wordt ten tijde van de ontwikkeling van de locatie gerealiseerd. De omvang van deze aansluiting kan mogelijk begrensd worden door de beschikbaarheid om elektriciteit te leveren en of af te nemen. Daarom is een vroegtijdiger
---	--	--	--

			inventarisatie van de mogelijke impact op en de beperkingen van de elektriciteits-infrastructuur voor een ruimtelijke ontwikkeling wenselijk.
--	--	--	---

23ZW03	Gemeente IJsselstein	<p>Artikel 5.11 en 5.12: Tijdens het vooroverleg bij een omgevingsplan en vervolgens de vergunningaanvraag zijn er voldoende waarborgen om dreigende netcongestie tijdig te signaleren. Daarnaast geldt dat bij de grotere gebiedsontwikkelingen rond tafel gezeten wordt met de provincie. De netbeheerder zal in een vroegtijdig stadium (bijv. het vooroverleg) betrokken worden bij de planvorming.</p> <p>Goed kijken naar de proportionaliteit. Bij kleine projecten, zoals een paar individuele woningen is de bewijslast niet proportioneel. Stel een passende grens vast waaronder geen energietoets gemaakt hoeft te worden. Denk zorgvuldig na hoe de energietoets eventueel moet worden ingezet bij buitenplanse omgevingsvergunningen.</p>	<p>De bedoeling van deze instructieregel is om het overleg over de elektriciteits-infrastructuur voor het omgevingsplan meer te formaliseren en bij de vaststelling van het omgevingsplan voldoende zicht te hebben op de functies die tot een overbelasting van de elektriciteits-infrastructuur kunnen leiden, rekening houden met de gevolgen voor het beheer en beschikbaarheid van de elektriciteits-infrastructuur.</p> <p>Ook bij kleine plannen kan zich netcongestie voordoen. De energietoets is vooral gericht op situaties, dat er een betekenisvolle groei van de elektriciteitsvraag en of teruglevering ontstaat t.o.v. de bestaande vraag en aanbod naar/van elektriciteit.</p> <p>Om de doelmatigheid en proportionaliteit van de toepassing van deze instructieregel te bevorderen worden omgevingsplannen die tot doel hebben om minder dan tien woningen te ontwikkelen gevrijwaard.</p> <p>Aanpassing verordening: artikel 5.12 wordt als volgt gewijzigd:</p> <p>Artikel 5.12 Instructieregel weging elektriciteits--infrastructuur</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Voor zover een omgevingsplan voorziet in nieuwe functies, niet zijnde minder dan tien woningen, die tot een overbelasting van de elektriciteits-infrastructuur kunnen leiden, wordt rekening gehouden met de gevolgen voor het beheer en beschikbaarheid van de elektriciteits-infrastructuur.</i> 2. <i>De motivering van een omgevingsplan bevat een energieparagraaf waaruit blijkt hoe rekening is gehouden met de gevolgen van de nieuwe functies voor het beheer en beschikbaarheid van de elektriciteits-infrastructuur.</i> <p>De Toelichting op artikel 5.12 als volgt te wijzigen: Toelichting op artikel 5.12 Instructieregel weging elektriciteits-infrastructuur Gehele artikel: Het bepaalde in dit artikel is van toepassing op het gehele provinciale grondgebied. Bij een omgevingsplan dat tot doel heeft nieuwe functies in de</p>
--------	----------------------	---	---

			<p><i>leefomgeving mogelijk te maken, moet in een vroeg stadium (vóór het overleg, maar bij voorkeur al in de planvormingsfase) inzicht worden gegeven in het te verwachten systeem van energiebeheer. Het gaat om een inventarisatie van de mogelijke impact op en de beperkingen van de elektriciteits-infrastructuur voor een bepaalde nieuwe functie en inzicht in het beoogde systeem van energiebeheer voor deze nieuwe functies. Hieronder valt in ieder geval: opwek, opslag, gebruik, transport, levering van elektriciteit of combinaties daarvan. Dit artikel is niet van toepassing op minder dan tien woningen.</i></p> <p><i>Eerste lid: De problemen in het elektriciteitsnet van de afgelopen jaren maken duidelijk dat er grenzen zijn aan de te leveren of af te nemen elektriciteitscapaciteit. Gevraagd wordt rekening te houden met de mogelijke impact op de elektriciteits-infrastructuur en dit in ieder geval te betrekken voorafgaand aan de planvorming. Het doel van de energietoets is vroegtijdig in overleg te gaan met de netbeheerder over de energie-aspecten van het betreffende plan. Door de netbeheerder wordt dan een afweging gemaakt die in de vorm van een energieparagraaf aan het omgevingsplan kan worden toegevoegd. Inzichtelijk moet worden gemaakt hoe nieuwe functies zich verhouden tot het geheel aan (te verwachten) ontwikkelingen in een gebied of gemeente en de omliggende gemeenten. Ook bij kleinere plannen kunnen zich beperkingen voor de aansluitbaarheid op het energiesysteem voordoen. Bij de realisatie tot tien woningen zal hier naar verwachting geen sprake van zijn. Wanneer er sprake is van meerdere te verwachten ontwikkelingen in een gebied, gemeente of omliggende gemeenten kan er sprake zijn van een stapeling van effecten in het functioneren van de elektriciteits-infrastructuur of zich juist kansen voordoen om deze te versterken. Dit kan ook een aangrijpingspunt vormen voor eventuele kostenverevening (het verdelen van de kosten van infrastructuuraanpassingen over verschillende projecten).</i></p> <p><i>Tweede lid: In de energieparagraaf wordt in ieder geval ingegaan op de beschikbaarheid van de elektriciteits-infrastructuur, het voorziene systeem van energiebeheer</i></p>
--	--	--	--

			<p>en een afweging of de nieuwe functies er vanuit het beheer en beschikbaarheid van de elektriciteits-infrastructuur ontwikkeld kunnen worden. Daarnaast kan gedacht worden aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de redelijkerwijs te verwachten elektriciteitsafname of -teruglevering per jaar; • de redelijkerwijs te verwachten piek- en dalmomenten van de afname of teruglevering, bezien op jaar en dag; • het te verwachten elektriciteitsgebruik en elektriciteitslevering dat passend is op de aanwezige elektriciteits-infrastructuur zodat er geen knelpunten ontstaan; • maatregelen die voorzien in een afdoende aansluiting van de nieuwe woningen op de elektriciteits-infrastructuur; en; • ruimte die het omgevingsplan biedt voor de realisatie van nieuwe elektriciteits-infrastructuur wanneer blijkt dat de bestaande elektriciteits-infrastructuur niet toereikend is voor de nieuwe functie. <p>Voor zover een omgevingsplan voorziet in tien tot vijftig woningen kan gedacht worden aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de locatie en het type woningen die passend zijn binnen de aanwezige elektriciteits-infrastructuur van de netbeheerder; en • het te verwachten elektriciteitsgebruik en elektriciteitslevering dat passend is op de aanwezige elektriciteits-infrastructuur zodat er geen knelpunten ontstaan.
23ZW06	Gemeente Rhenen	<p>Artikel 5.11 en 5.12: Wat is de status en wat zijn mogelijke consequenties van een energietoets? Stel dat er in de motivering op een omgevingsplan volgens de voorgestelde instructieregels verslag wordt gedaan van negatieve resultaten van een dergelijke energietoets. Het elektriciteitsnetwerk kan, ondanks maatregelen, niet voorzien in de behoefte. Wat betekent dit dan voor de planologisch juridische haalbaarheid van het plan voor de nieuwe functie? Het kan niet de bedoeling zijn dat eventuele negatieve resultaten bij een energietoets een planologische 'showstopper' vormen. Verzoek om deze artikelen 5.11 en 5.12 te schrappen.</p>	<p>Regels in het omgevingsplan moeten leiden tot een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Als blijkt dat het elektriciteitsnetwerk niet in de behoefte kan voorzien, dan kan dat tot de conclusie leiden dat die functies niet uitvoerbaar zijn of dit voor een bepaalde periode.</p>

23ZW17	Gemeente Utrecht	<p>Artikel 5.11 en 5.12: Het is zeer de vraag of de gemeente hier een reële inschatting van kan maken, met name als het gaat om artikel 5.12 lid 2 onder a en b in een vroeg stadium. Zeker als het bijvoorbeeld een combinatieplan betreft waar zowel bedrijvigheid als woningbouw wordt mogelijk gemaakt. Er kan immers vooraf niet inschat worden welke bedrijven een kavel zullen afnemen en wat hun productieproces doet in het kader van de elektriciteitsvoorziening. Hetzelfde geldt voor woningbouw. Afhankelijk van het type woning zal de vraag groter of kleiner zijn. Is het niet voldoende om een inschatting te maken van de grootte van de aansluiting (per gebouw en functie)? En wat zijn de gevolgen als de gemeente het te verwachten energiegebruik verkeerd heeft ingeschat? De uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van deze voorgenomen energietoets zijn van belang, als ook welke gevolgen uit deze instructieregel voortvloeien. Daar zou de gemeente graag met de provincie over in gesprek willen gaan.</p>	<p>De provincie gaat graag in gesprek met de gemeente over de implementatie van de energietoets om de door de indiener van deze zienswijze ingebrachte zorgpunten te ondervangen.</p>
23ZW18, 23ZW42	Gemeenten Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal	<p>Artikel 5.11 en 5.12: De formulering van de scope van de energietoets is dermate breed dat bij alle wijzigingen van het omgevingsplan die een effect hebben op het elektriciteitsnetwerk een motivering bijgevoegd zou moeten worden met een beschrijving van de effecten op het elektriciteitsnetwerk. Elke toename van elektriciteitsopwekking of -verbruik ten opzichte van de huidige situatie draagt (indirect dan wel direct) immers bij aan overbelasting van het elektriciteitsnet. De toets is te breed, niet doelmatig, betekent een onevenredige belasting voor gemeenten bij de ontwikkeling van plannen.</p>	<p>Verwezen wordt naar de beantwoording van Zienswijze 23ZW03 (gemeente IJsselstein) waarin een aanpassing van de instructieregel wordt beschreven en gemotiveerd om de doelmatigheid en proportionaliteit ervan te bevorderen.</p>
23ZW19	Gemeente Montfoort	<p>Artikel 5.11 en 5.12: Er valt zeker niet uit te sluiten dat deze verplichte energietoets een haakje gaat worden voor bezwaarmakers tegen een omgevingsplan, dat voorziet in nieuwe functies die gevolgen kunnen hebben voor de elektriciteitsinfrastructuur. Het risico bestaat dat om oneigenlijke redenen een beroep op de instructieregel wordt gedaan. Hoe zit het met de bewijslast en het toezicht daarop? Is de energietoets ook van toepassing op afwijkingen van het omgevingsplan?</p>	<p>Als in de energietoets duidelijk gemaakt wordt dat er geen of mitigeerbare gevolgen voor het beheer en beschikbaarheid van de elektriciteits-infrastructuur zijn, dan kan het bevoegd gezag eventuele zienswijzen daarop beoordelen. De energietoets is ook van toepassing op afwijkingen van het omgevingsplan als deze afwijking voorziet in nieuwe functies die tot een overbelasting van de elektriciteits-infrastructuur kunnen leiden.</p>

23ZW23	Stedin	<p>Artikel 5.12: Het is een zinvolle toevoeging aan de Omgevingsverordening dat in een omgevingsplan moet worden onderbouwd wat het toevoegen van nieuwe functies betekent voor de bestaande elektriciteits-infrastructuur. Suggestie om artikel 5.12, lid 2 met een nieuw sub-lid uit te breiden om nog beter te waarborgen en aan te scherpen dat bij nieuwe functies ook automatisch wordt voorzien in ruimte om gelijk de elektriciteits-infrastructuur – indien noodzakelijk – uit te breiden: g “welke ruimte er in het omgevingsplan wordt geboden voor de realisatie van nieuwe elektriciteits-infrastructuur wanneer blijkt dat de bestaande elektriciteits-infrastructuur niet toereikend is voor de in het omgevingsplan voorziene nieuwe functies”.</p>	<p>Dit is een goede suggestie en wordt overgenomen in de toelichting bij artikel 5.12 lid 2. Hiervoor wordt verwezen naar de beantwoording van de zienswijze 23ZW03 (gemeente IJsselstein).</p>
23ZW25	Federatie Groene Heuvelrug	<p>Artikel 5.12: Geef in geval van netcongestie bij de toekenning van nieuwe aansluitingen aan natuur-inclusieve initiatieven voor zonnenvelden, waarbij grote aandacht wordt besteed aan de bevordering van de biodiversiteit, een hogere prioriteit dan aan zonnenvelden waarbij dat niet het geval is. Voeg dit in de vorm van een derde lid toe aan dit artikel.</p>	<p>De energietoets gaat niet over het al dan prioriteren van bepaalde vormen van energieopwekking, maar heeft tot doel om te wegen of de beoogde functies die tot een overbelasting van de elektriciteits-infrastructuur kunnen leiden, rekening houden met de gevolgen voor het beheer en beschikbaarheid van de elektriciteits-infrastructuur.</p>
23ZW27	Gemeente Houten	<p>Afdeling 5.3: De titel energietoets lijkt niet te kloppen. Het gaat hier om een toets op de elektriciteitsinfrastructuur. Dat is veel smaller. In het artikel 5.12 en de toelichting daarbij worden elektriciteit en energie echter als synoniemen gebruikt. Dat is verwarrend, omdat energie veel breder is dan elektriciteit en ook de toets daarmee veel breder wordt.</p>	<p>De titel energietoets wordt verklaard in artikel 5.11 Toepassingsbereik. Goede suggestie om eenheid in terminologie te hanteren. Artikel 5.12 en de toelichting worden aangepast. Hiervoor wordt verwezen naar de beantwoording van de zienswijze 23ZW03 (gemeente IJsselstein).</p>
23ZW27	Gemeente Houten	<p>Artikelen 5.11 en 5.12 zijn vanuit de problematiek rond netcongestie een logische toevoeging aan de verordening. Als overheden kunnen sturen op welke projecten wel of niet door kunnen gaan. Vanuit die wens tot prioritering is de energietoets een logisch middel. In het artikel en de toelichting daarbij worden elektriciteit en energie echter als synoniemen gebruikt. Dat is verwarrend, omdat energie veel breder is dan elektriciteit en ook de toets daarmee veel breder wordt. Bovendien betekent de toevoeging van deze toets extra werk voor gemeente en initiatiefnemer, ook omdat gevraagd wordt over gemeentegrenzen heen te kijken. Wie doet en hoe wordt de afweging tussen projecten gemaakt, als de combi een te grote impact op het elektriciteitsnet geeft. Extra interessant in dat kader is ook de opmerking over kostenverevening. De</p>	<p>De energietoets is in basis bedoeld om te wegen of de beoogde functies die tot een overbelasting van de elektriciteits-infrastructuur kunnen leiden rekening houden met de gevolgen voor het beheer en beschikbaarheid van de elektriciteits-infrastructuur. In een omgevingsplan kunnen daarnaast ook andere aspecten van de energievoorziening aan de orde zijn en die een relatie kunnen hebben met de elektriciteits-infrastructuur. Het initiatief voor het overleg over de energieaspecten behoort toe aan de initiatiefnemer van het betreffende omgevingsplan. In het kader van het Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (pMIEK) wordt strategisch gekeken naar de beschikbaarheid in het elektriciteitsnet en daaraan verbonden ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden. Tezamen met het PPWW kan daarmee voor de middenlange termijn inzichtelijk worden wat</p>

		toets leidt daarnaast tot een groter risico op beroepen tegen projecten.	de ontwikkelmogelijkheden zijn. Dat de energietoets leidt tot een groter risico op beroepen tegen projecten is een veronderstelling. De energietoets beoogt te komen tot een besluitvorming over realiseerbare ruimtelijke ontwikkelingen waarbij er voldoende waarborgen zijn dat er voldoende rekening is gehouden met de gevolgen voor het beheer en beschikbaarheid van de elektriciteits-infrastructuur.
23ZW29	Oostbroekorganisaties (NMU e.a)	Artikel 5.11: De energietoets moet zich niet beperken tot overwegingen over de overbelasting van de elektriciteits-infrastructuur, maar moet ook een onderbouwing bevatten over hoe er rekening is gehouden met de energie- en klimaatdoelen van de provincie, landschappelijke en ecologische inpassing, draagvlak van de omgeving, hoe lokaal eigendom gerealiseerd wordt en hoe de natuurwaarden worden behouden of verhoogd.	De energietoets ziet toe op de weging van het energiebelang in het betreffende omgevingsplan. Een beschrijving over hoe rekening wordt gehouden met de energie- en klimaatdoelen van de provincie, landschappelijke en ecologische inpassing, draagvlak van de omgeving, hoe lokaal eigendom gerealiseerd wordt en hoe de natuurwaarden worden behouden of verhoogd is hiervan geen onderdeel.
23ZW29	Oostbroekorganisaties (NMU e.a)	Artikel 5.12 Geef bij het verzwaren van het net, prioriteit aan locaties die landschappelijk en ecologisch goed ingepast worden en waarvoor brede steun en lokaal draagvlak bestaat. Stel met netbeheerder en gemeenten een ambitieus routeplan op naar voldoende netcapaciteit in de hele provincie. Projecten met fossiele grondstoffen krijgen de laagste prioriteit bij uitbreidingen van de elektriciteits-infrastructuur. Zet in op innovatieve ontwikkelingen, zoals lokale opslag en distributie van energie.	Het routeplan waar de indiener van deze zienswijze op doelt kan beschouwd worden als het Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (pMIEK).
23ZW30	Gemeente Oudewater	Verzoek om artikel 5.12 aan te passen op de volgende punten, namelijk: a. Geheel artikel 5.12 alleen van toepassing te verklaren op nieuwe functies die voor elektriciteitsopname of -afname een grootverbruiksaansluiting nodig hebben. b. Punt 2 a t/m f te vervangen door a) van de uitkomst van bespreking met Stedin van de mogelijkheden en planning voor aansluiting van de nieuwe functie op het elektriciteitsnet.	Via deze zienswijze wordt verzocht de energietoets alleen toepasbaar te laten zijn voor functies met een grootverbruiksaansluiting. Daarmee wordt de reikwijdte van de energietoets te veel ingeperkt. Immers, vele kleinere aansluitingen tezamen kunnen eveneens leiden tot gevolgen voor het beheer en beschikbaarheid van de elektriciteits-infrastructuur. Het overleg met de netbeheerder leidt tot inzicht of de beoogde nieuwe functie kan leiden tot een overbelasting van de elektriciteits-infrastructuur kunnen leiden rekening houden met de gevolgen voor het beheer en beschikbaarheid van de elektriciteits-infrastructuur. De onder 5.12 lid 2, sub a t/m f genoemde aspecten zijn behulpzaam om dit inzicht te verschaffen en zijn, voor zover relevant, onderwerp in de energieparagraaf in het omgevingsplan.
23ZW35	Stichting Milieuzorg Zeist	Energietoets: veranker het uitgangspunt van besparen in de energietoets.	De energietoets is in basis bedoeld om te wegen of de beoogde functies die tot een overbelasting van de elektriciteits-

			<p>infrastructuur kunnen leiden rekening houden met de gevolgen voor het beheer en beschikbaarheid van de elektriciteitsinfrastructuur. Energiebesparing is onderdeel van de afspraken die gemaakt zijn in de RES1.0 (de Regionale Energiestrategieën). Dit hoeft niet nader in de Omgevingsverordening verankerd te worden.</p>
23ZW35	Stichting Milieuzorg Zeist	<p>Neem aanvullende voorwaarden op voor het al dan niet plaatsen van zonnevelden en windturbines. Neem voor zon de constructieve zonneladder als uitgangspunt en de gedragscode zon op land. Houd bij wind rekening met de aanwezige waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie en de leefomgevingskwaliteiten. Zonneparken en windturbines natuur inclusief aanleggen.</p>	<p>De energietoets is in basis bedoeld om te wegen of de beoogde functies die tot een overbelasting van de elektriciteitsinfrastructuur kunnen leiden rekening houden met de gevolgen voor het beheer en beschikbaarheid van de elektriciteitsinfrastructuur. Het gaat dus niet over voorwaarden voor realisatie van zonnevelden en windturbines en daarbij horende omgevingsaspecten. Die zaken worden al elders in de Omgevingsverordening beschreven, zoals bijvoorbeeld de toepassing van de voorkeursvolgorde zon in de Toelichting op artikel 5.5 (instructieregel zonnevelden)</p>
23ZW16	Werkgroep Kromme Rijn	<p>Pagina 103: Windturbines in stiltegebieden zijn principieel fout</p>	<p>In het nu lopende milieu (planMER) onderzoek voor locaties windenergie worden stiltegebieden als complexe belemmering beschouwd. Dit betreft gebieden waar de ontwikkeling van windenergie weliswaar niet is uitgesloten op grond van de huidige provinciale Omgevingsverordening, maar waar wel een beperkende werking uitgaat voor de ontwikkeling van windenergie. Gebieden met complexe belemmeringen worden alleen opgenomen als onderzoeksgebied voor windenergie, wanneer de betreffende gemeente heeft aangegeven die locatie toch te willen onderzoeken. Daarnaast wordt voor alle onderzoeksgebieden beoordeeld of sprake is van ligging nabij een stiltegebied. Een stiltegebied is daarom niet bij voorbaat uitgesloten voor windenergie en kan (deels) komen te vervallen als aan de regel in de omgevingsverordening wel wordt voldaan, maar het niet (helemaal) lukt om het vastgelegde geluidniveau te handhaven.</p>

6. Natuur

Nr(s).	Indiener(s)	Samenvatting zienswijze	Reactie en voorgestelde aanpassingen
23ZW01, 23ZW02	Stichting Vrienden Behoud Lijsterengh (VBL), Particulier	Verzoek om instructieregel 6.3 niet te schrappen. 23ZW02: Het schrappen van instructieregel 6.3 is in strijd met het door de provincie Utrecht vastgestelde rapport "Realisatiestrategie Natuuropgave Provincie Utrecht".	Er is zeker geen sprake van het schrappen van instructieregel 6.3. Deze instructieregel wordt in het voorstel vervangen door een nieuwe tekst waarbij o.a. het nee in het "nee met afwijkingen" is verduidelijkt. De regels voor de Groene contour zijn niet aangepast.
23ZW06	Gemeente Rhenen	In de begripsomschrijving van de meerwaardebenadering is niet duidelijk 'of binnen een gebied' ook het NNN gebied zelf kan vallen. Kan compensatie plaatsvinden binnen het NNN gebied zelf? Op voorhand uitsluiten van compensatie binnen NNN is niet wenselijk. De Wezenlijke Kenmerken en Waarden binnen het NNN worden eerder gerealiseerd wanneer compensatie op die wijze mogelijk is.	Met bedoelde zinsnede is aangegeven dat het gebied waarin de meerwaarde wordt verwezenlijkt samen moet hangen met de gronden waarop een nieuwe activiteit wordt toegestaan. Deze begripsbepaling legt niet vast op welke gronden compensatie en meerwaarde is toegestaan. Dat gebeurt in de regels over compensatie opgenomen in artikel 6.9. Deze artikelen zijn niet gewijzigd. Ten overvloede wordt ten aanzien van die regels over compensatie het volgende opgemerkt. Compenserende maatregelen hebben zowel betrekking op kwaliteit als kwantiteit. Het gaat er in deze afwijking om dat het NNN versterkt wordt in zowel kwaliteit, oppervlakte als samenhang. De vereiste compenserende maatregelen hangen o.a. af van de aantasting, maar ook van de kansen die er liggen om het NNN te versterken. De compenserende maatregelen kunnen in principe zowel buiten als binnen het NNN plaatsvinden, maar aangezien het NNN niet kleiner mag worden zal in de meeste gevallen compensatie buiten het NNN onderdeel zijn van het pakket aan maatregelen. Een goede (natuur) visie op het versterken van NNN kan hierbij helpen (zie de toelichting bij dit artikel).
23ZW06	Gemeente Rhenen	Bij artikel 6.3 zou het bij de beoordeling van ruimtelijke ontwikkelingen moeten gaan om de feitelijke verbetering van het natuurnetwerk. Dit kan alleen binnen het NNN, omdat de wezenlijke kenmerken en waarden enkel van het NNN gebied zijn. Dit zou bij het opstellen van het rapport WKW het uitgangspunt moeten zijn. Ook bij het opstellen van de handreiking voor gemeenten oog hebben voor een gebiedsgerichte maatwerkafweging gericht op feitelijke verbetering.	Het gaat in het geval van de afwijking "meerwaardebenadering" zowel om de feitelijke verbetering van het NNN ter plekke van bestaande natuur, als om het benutten van kansen op locaties die nu, al dan niet binnen het NNN, nog niet uit natuur bestaan als om het verbeteren van de samenhang van het NNN (dat kan bijvoorbeeld door het aanleggen van verbindingen). Hierbij kan gebruik gemaakt worden van de kansen die in de uitwerking van de WKW worden benoemd. In de handreiking zal hier aandacht aan worden besteedt.

23ZW18	Gemeente Utrechtse Heuvelrug	<p>Artikelen 6.3: In lid 2 sub c en e heeft u ten opzichte van de Omgevingsverordening 2022 meer regels opgenomen ter borging van de daadwerkelijke uitvoering van eventuele compenserende maatregelen. Probleem in een gemeente waar veel gronden in het NNN liggen, is het vinden van gronden die nog niet in het NNN liggen en die als compensatie kunnen dienen in het kader van de meerwaardebenadering. Verzoek om met de locaties voor de compensatie flexibeler om te gaan. Ook wordt in de regels het woord 'voldoende' gebruikt. Het is als gemeente soms moeilijk in te schatten is wat naar het oordeel van de provincie in voorkomende gevallen 'voldoende' is. Al met al wordt het er niet gemakkelijker op, terwijl er ook op andere gebieden grote opgaven zijn. In dat kader mist een nuancering van de waarden binnen het NNN: sommige gebieden zijn meer waardevol dan andere, ook al liggen ze alle binnen het NNN. Missen een integrale belangenafweging met betrekking tot dit onderwerp. Meedenken en een niet te starre houding is belangrijk.</p>	<p>Het genoemde artikel (artikel 6.3 lid 2) is op dit punt niet aangepast. Er heeft alleen een herschikking van de artikelen plaatsgevonden. Verder ziet de zienswijze niet op onderdelen van het voorgenomen besluit tot eerste wijziging van de Omgevingsverordening, maar op de toekomstige toepassing in de praktijk. Gelet daarop zal hier niet inhoudelijk op worden ingegaan; zie ook de algemene inleiding van deze nota van beantwoording. Ten overvloede wordt opgemerkt dat de in voorbereiding zijnde Handreiking gericht is op deze toepassing in de praktijk.</p>
23ZW25	Federatie Groene Heuvelrug	<p>Artikel 6.3: Verzoek om het uitvoeren van veldonderzoek op te nemen in artikel 6.3. Het rapport "Uitwerking van de Wezenlijke kenmerken en Waarden van het NNN" is veel te grofmazig om te dienen als referentiekader bij een omgevingsplan dat soms maar een zeer beperkt aantal hectaren beslaat. Ook zal het rapport per definitie nooit actueel kunnen zijn en zullen er ongetwijfeld fouten in staan. Het grootste deel van de geschrapte tekst in bijlage XI kan gehandhaafd blijven, voorafgaand aan de nieuw toegevoegde tekst. Op deze wijze wordt duidelijk dat het genoemde rapport gezien moet worden als een hulpmiddel (maar niet meer dan dat) bij het vaststellen van de Wezenlijke kenmerken en Waarden van het plangebied. Voorstel om in een vroeg stadium (voorafgaand aan indienen van het plan) een formeel 'belanghebbendenoverleg' te verplichten en dit in de verordening te verankeren. Ook in het geval van de uitzondering 'groot openbaar belang'. In zo'n 'belanghebbendenoverleg' kunnen de diverse belanghebbenden (initiatiefnemer, gemeente, natuurorganisaties, betrokken inwoners, etc.) hun visie over het voetlicht brengen. Dit komt de planvorming ten goede en zal wellicht minder formele discussies achteraf oproepen.</p>	<p>Het artikel is op dit punt niet aangepast. Deze onderzoeksplicht volgt uit de regel en tevens uit de zorgplicht die is opgenomen in artikel 11.27 Bal. De constatering dat de uitwerking in het rapport in de meeste gevallen zal moeten worden aangevuld met aanvullend (veld) onderzoek is juist. Er bestaat geen aanleiding om in artikel 6.3. van de Omgevingsverordening belanghebbendenoverleg te verplichten. Het is vanuit de Omgevingswet en de daarbij behorende amvb's aan het gemeentebestuur op welke wijze de voorbereiding en participatie bij een wijziging van een omgevingsplan in wordt gevuld.</p>

23ZW29	Oostbroekorganisaties (NMU e.a)	<p>Oostbroekorganisaties richten zich in de zienswijze eerst tegen de wijziging van artikel 6.3 van de Ov. Zij stelt dat de drie afwijkingsmogelijkheden waarin activiteiten in het NNN kunnen worden toegestaan, moeten worden beperkt tot de enkel afwijking voor activiteiten van groot openbaar belang. De Oostbroekorganisaties betogen dat dan meer daadwerkelijke natuurwinst kan worden bereikt en het NNN beter kan worden beschermd.</p>	<p>In de wijziging van de verordening zijn geen mogelijkheden tot afwijking toegevoegd ten opzichte van de Omgevingsverordening en de daarvoor geldende Interim Omgevingsverordening. Voor een nadere toelichting op de algemene keuze voor deze drie mogelijkheden, wordt dan ook naar de stukken over de Omgevingsverordening en Interim Omgevingsverordening verwezen. Er is, aanvullend op de verwijzing, bij deze eerste wijziging geen aanleiding gezien om deze mogelijkheden te beperken tot één, omdat bij alle drie genoemde afwijkingen in ieder geval is vereist dat deze zo beperkt mogelijk zijn én volgens de regels volledig worden gecompenseerd. Bij de meerwaardebenadering zal daarnaast ook een meerwaarde voor het NNN moeten worden bereikt. Daarmee wordt voldaan aan het Bkl en is het NNN voldoende beschermd tegen aantasting. Ten overvloede de opmerking dat artikel 6.3 niet op zichzelf kan worden gelezen, maar moet worden gezien in samenhang met onder meer de artikelen 6.1 en 6.2 van de verordening. Met name artikel 6.2 vereist in het algemeen dat in een omgevingsplan in bescherming van het NNN wordt voorzien, ook daar waar geen nieuwe, maar enkel bestaande activiteiten in een plan zijn opgenomen. De provincie is gelet op dit samenstel van regels van mening dat belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN, overeenkomstig het Bkl in de Omgevingsverordening is neergelegd.</p>
--------	---------------------------------	--	---

23ZW29	Oostbroekorganisaties (NMU e.a)	Voorts stellen de Oostbroekorganisaties dat in artikel 6.3 verdergaande regels over de toetsing van plannen waarin van één van de afwijkmogelijkheden gebruik wordt gemaakt, in de Omgevingsverordening moeten worden opgenomen.	Er bestaat geen aanleiding om verdergaande eisen aan de motivering van omgevingsplannen te stellen in de Omgevingsverordening. Er worden al eisen gesteld aan de onderbouwing van besluiten, waaronder een omgevingsplan waarin artikel 6.3, tweede lid, van de Omgevingsverordening wordt toegepast. Deze eisen zijn neergelegd in de wet, waaronder de artikelen 3:2 en 3:46 Awb, gelezen in samenhang met de Omgevingswet en de provinciale regels uit de Omgevingsverordening. Op grond hiervan zal de gemeenteraad al aan een zorgvuldige voorbereiding moeten voldoen, waaronder bijvoorbeeld het doen van onderzoek en in beeld brengen van de feiten en wat onder de te verwachten gevolgen van een bestaande én nieuwe activiteit valt. Ook zal deugdelijk moeten worden onderbouwd dat het plan in overeenstemming is met de Omgevingsverordening, waartoe in de motivering van het plan zowel moeten worden onderbouwd dat aan de instructieregels als aan de compensatieregels is voldaan. De wet in samenhang gelezen met de Omgevingsverordening eist dit derhalve al bij de vaststelling van een omgevingsplan; zie daartoe ook de toelichting op de artikelen 6.2 en 6.3 van de Omgevingsverordening.
23ZW29	Oostbroekorganisaties (NMU e.a)	De Oostbroekorganisaties verzoeken de toelichting op artikel 6.3, tweede lid, aanhef en onder sub a.ii, van de verordening op verschillende punten aan te vullen. Men wijst daarbij onder meer op het gebruik van het woord "ruim", een definitie voor "meerwaarde" en een beschrijving van procedurestappen. De toelichting op artikel 6.3, lid 2, sub b benoemt enkel het verlies van natuurwaarden en oppervlak, maar verzuimt andere vormen van aantasting, zoals versnippering, verstoring, verontreiniging, verdroging, mechanische effecten, barrièrewerking, etc. te benoemen. Verzoek dit op te nemen in de toelichting, omdat deze vormen van aantasting vaak ontbreken in een plantoelichting van een initiatief.	Op de genoemde punten bestaat geen aanleiding om de toelichting op dit artikel lid aan te vullen. Daartoe is van belang dat in dit deel van de artikelsgewijze toelichting staat dat, bij de toepassing van de meerwaardebenadering, niet kan worden volstaan met de "kale" toepassing van de compensatie-artikelen uit de verordening, maar ook een meerwaarde moet worden gecreëerd. Anders dan de Oostbroekorganisaties veronderstellen is er geen sprake van apart te onderscheiden compensatie- en meerwaardemaatregelen. Er bestaat dan ook geen aanleiding om dit op andere plekken in de toelichting op artikel 6.3 expliciet te vermelden. Ook wat betreft de andere genoemde punten bestaat geen aanleiding om de artikelsgewijze toelichting aan te vullen. Reden hiervoor is dat de te wijzigen toelichting het te wijzigen artikel 6.3 van de verordening al volledig ondersteunt en een artikelsgewijze toelichting niet bedoeld en passend is om het door de Oostbroekorganisaties gewenste detailniveau te bevatten. Ook daarom is ervoor gekozen om een nadere, dus meer gedetailleerde, beschrijving van de wijze waarop de

			<p>meerwaardebenadering in de praktijk kan worden toegepast op te nemen in de, thans in voorbereiding zijnde, handreiking. Hiernaar wordt in de artikelsgewijze toelichting ook verwezen. Daarbij zijn bepaalde punten die de Oostbroekorganisaties over de artikelsgewijze toelichting naar voren brengt erop gericht dat deze dan wel dwingend aan gemeenten worden opgelegd, dan wel dat de werking van het artikel wordt beperkt. Ten aanzien van deze punten wordt erop gewezen dat een toelichting niet juridisch bindend is en daarin dus niets dwingend kan worden neergelegd en dat deze toelichting de werking van een artikel uit de verordening niet kan beperken. Ook hierop wordt de toelichting dus niet aangevuld.</p>
23ZW29	Oostbroekorganisaties (NMU e.a)	De Oostbroekorganisaties stellen dat de tekst in toelichting op artikel 6.3, tweede lid, sub c, van de verordening anders moet worden geformuleerd, met name daar waar het om de invulling van "tijdige compensatie" gaat. De Oostbroekorganisaties doen hiervoor een tekstvoorstel.	<p>In deze zienswijze wordt er vanuit gegaan dat een tijdige compensatie, zoals die in artikel 6.3 is beschreven en de in dit artikel genoemde termijnen van 3 en 10 jaar, in strijd zijn met het Bkl, omdat daaruit zou volgen dat alle compensatie voorafgaand moet worden verwezenlijkt. Dit argument is ook als zienswijze naar voren gebracht in de procedure tot vaststelling van de Interim Omgevingsverordening en de Omgevingsverordening en is daar uitgebreid beantwoord.: "Van strijdigheid met het Aanvullingswet natuur Omgevingswet, Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet en Bkl is geen sprake. De regeling in het Bkl vereist immers dat tijdig moet worden gecompenseerd, niet dat altijd vooraf moet worden gecompenseerd. Dit wordt in de toelichting op deze regels in het Bkl bevestigd. De zin uit de toelichting waarnaar in de zienswijze wordt verwezen, gaat ook niet over het tijdstip van compensatie, maar over de te bereiken eindsituatie. Hiermee wordt benadrukt dat de regels in de Omgevingsverordening voor een omgevingsplan ertoe moeten strekken dat de aantasting door activiteiten in dat plan ook echt wordt gecompenseerd en er geen aantasting overblijft. Dit gebeurt doordat in het besluit dat de ingreep toelaat, moet worden geborgd dat in verband met de ingreep zodanige maatregelen getroffen worden dat de samenhang, oppervlakte en kwaliteit van het netwerk per saldo niet in het geding komen. Omdat de regels in de Omgevingsverordening daartoe strekken, is de verordening in overeenstemming met het Bkl".</p> <p>Er bestaat geen aanleiding om nu een ander standpunt in te nemen. Omdat met de huidige zienswijze wordt voortgebouwd op deze eerdere zienswijze, die geen aanleiding is geweest om de verordening aan te passen, geldt het eerder ingenomen</p>

			standpunt ook voor deze zienswijze. Er is dan ook geen reden om de toelichting aan te vullen op de door de Oostbroekorganisaties voorgestane wijze.
23ZW29	Oostbroekorganisaties (NMU e.a)	Voorgesteld wordt de zinsnede "of in ieder geval gelijktijdig met" uit de toelichting op artikel 6.3, tweede lid, sub e, van de Omgevingsverordening te schrappen, omdat dit in strijd is met amendement 12, dat op 10 maart 2021 door PS is aanvaard.	Deze redenering wordt niet gevolgd, nu deze toelichting in overeenstemming is met genoemd amendement waarin is weergegeven dat in de meeste gevallen de compenserende maatregelen voorafgaand aan de ontwikkeling worden verwezenlijkt. Dit is ook in de toelichting opgenomen; de genoemde zinsnede ziet op de gevallen die buiten "de meeste gevallen" vallen. Daarbij kan de toelichting op inhoud van de regeling in artikel 6.3, in samenhang met compensatieregels, zoals hierboven ook al vermeld, de regeling niet beperken.
23ZW29	Oostbroekorganisaties (NMU e.a)	Verzocht wordt de toelichting op artikel 6.3, vierde lid, van de verordening aan te vullen door te verduidelijken dat dit artikellid alleen ziet op de oppervlakte van het NNN.	Geen aanleiding tot aanpassing. Daargelaten dat het gestelde duidelijk blijkt uit het artikellid zelf en de toelichting dit vanzelfsprekend volgt, blijkt dit ook duidelijk uit die toelichting. Het geval beschreven in het vierde lid is enkel een uitzondering op de oppervlakte van het NNN (en zolang een situatie onder de in het artikellid beschreven voorwaarden valt) en niet op onder meer kwaliteit. Ook vallen bedoelde gronden nog steeds binnen het werkingsgebied van de NNN-regels, zie daarvoor de digitale kaart.
23ZW29	Oostbroekorganisaties (NMU e.a)	De Oostbroekorganisaties vragen zich af of artikel 6.3, vijfde lid, van de Omgevingsverordening betekent dat de NNN-regels niet van toepassing zijn op oude bosgroeiplaatsen en vreest dat deze dan minder beschermd zijn dan andere gronden binnen het NNN. Verzoek om het artikel daarop aan te vullen of aan te passen.	Geen aanleiding voor aanpassing. Voor zogenoemde oude bosgroeiplaats-locaties, die zowel binnen als buiten het NNN kunnen liggen, geldt enkel artikel 6:13 van de Omgevingsverordening. Dit artikel strekt ertoe dat in het omgevingsplan dat betrekking heeft op zo'n locatie moet worden voorzien in bescherming van alle waarden die daar aanwezig zijn. Deze eis houdt al in dat daar geen nieuwe activiteiten die die waarden zouden kunnen aantasten mogelijk zijn. De vrees dat deze locaties minder zwaar worden beschermd dan wanneer artikel 6.3 van de verordening van toepassing zou zijn, is dus ongegrond. In het geval dat op een dergelijke locatie in het NNN geen te beschermen oude bosgroeiplaats-waarden aanwezig zijn, valt een dergelijke boslocatie niet meer onder artikel 6.13 van de verordening en is ook het vijfde lid van artikel 6.3 van de verordening niet meer van toepassing. In een dergelijk geval zijn de NNN-regels nog wel van toepassing en wordt een plan daaraan getoetst.

23ZW29	Oostbroekorganisaties (NMU e.a)	<p>Toelichting artikel 6.3: verschrijvingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Met de zin “Een dergelijke verplichting verzekert en voorkomt dat er <i>geen acties</i> worden uitgevoerd ...” wordt vermoedelijk bedoeld “Een dergelijke verplichting verzekert en voorkomt dat er <i>acties</i> worden uitgevoerd ...” • In de aangepaste toelichting op artikel 6.3 bij het eerste lid ontbreekt in de laatste zin het woord ‘oppervlakte’: “Het toestaan van dergelijke activiteiten..... regels op te nemen die erop gericht zijn de kwaliteit, de wezenlijke kenmerken en waarden, samenhang (<i>toevoegen: en oppervlakte</i>) van het natuurnetwerk Nederland” • In de toelichting op 6.3, lid 1, sub a onder ii: Ergens halverwege staat ‘wordt rekening gehouden met de beperking die de eis van tien jaar voor het bereiken van meerwaarde, inhoudt voor de keuze in compenserende maatregelen.’ Waarschijnlijk wordt hier bedoeld <i>meerwaardemaatregelen in plaats van compenserende maatregelen</i>. Naar aanleiding hiervan het verzoek de gehele teksten nog eens te controleren op het correcte gebruik van de termen compensatie/compenserende maatregelen en meerwaardemaatregelen; • Toelichting artikel 6.3, lid 2, sub a, onder iii, verwijst naar artikel 6.10, lid 2, maar dat artikel kent geen inhoud/is gereserveerd. 	<p>De eerste en het laatste punt betreffen verschrijvingen en worden overgenomen. Oppervlakte wordt niet toegevoegd, omdat dit een verwijzing is naar artikel 6.2 waarin dat óók niet staat. Dit is logisch want daarbij wordt uitgegaan van alles wat de provincie als NNN heeft aangewezen wat moet worden beschermd en verbeterd. Oppervlakte gaat pas spelen als je iets nieuws wilt en dat valt alleen onder 6.3. Zoals hierboven uitgelegd is er geen verschil tussen compenserende en meerwaarde-maatregelen en zal deze tekst daarom ook niet worden ingevoegd.</p> <p>Aanpassing verordening:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>In de toelichting op artikel 6.3, tweede lid, sub c wordt het woord “geen” geschrapt en luidt: “Een dergelijke verplichting verzekert de instandhouding en het beheer van de ontwikkelde natuur en voorkomt dat er acties worden uitgevoerd die de natuur in gevaar brengen of verstoren.”</i> <p>In de toelichting op artikel 6.3, tweede lid, sub a, onder iii staat in de laatste zin een verwijzing naar artikel 6.10. Dit artikel is bij de 1^e wijziging verwerkt in artikel 6.3 zelf en behoeft dus geen aparte verwijzing meer.</p> <p>Aanpassing verordening:</p> <p><i>In de toelichting op artikel 6.3, tweede lid, sub a, onder iii, laatste zin luidt: Zie daarvoor artikel 6.9, derde lid, van deze verordening.</i></p>
--------	---------------------------------	--	--

23ZW34	LTO Noord	<p>Artikel 6.3: Om het landelijk gebied leefbaar te houden is een verplichte meerwaarde een overdreven toepassing van het voorzorgsprincipe. Het is afdoende om aan te tonen dat de (wijziging van) activiteiten geen significant negatief effect op de natuurwaarden hebben. In dit Ontwerp 1e wijziging wordt de meerwaardebepaling zelfs substantieel verder aangescherpt. Zo moet in het vervolg voorafgaand aan het ontwikkelen van nieuwe functies worden aangetoond dat het een verbetering voor de natuur betreft. De uitwerking van wezenlijke kenmerken en waarden spelen hierin een belangrijke rol. Is hierbij ook gedacht aan het belang van bijvoorbeeld agrarisch ondernemers, vissers en jagers in het gebied?</p>	<p>Dit uitgangspunt is niet gewijzigd. Voor zover LTO zich richt tegen het opnemen van een instructieregel over het NNN in de Omgevingsverordening, wordt daar dan ook niet op ingegaan. Voor zover deze zienswijze is gericht tegen de wijziging van dit artikel, moet worden vastgesteld dat het artikel met name herschikt is en de beperkte inhoudelijke wijzigingen vooral ter verduidelijking van het al geldende kader zijn opgenomen. Ten aanzien van de stelling van LTO dat de instructieregel niet verder moet gaan dan het voorzorgsprincipe en voldoende zou moeten zijn dat wordt aangetoond dat er geen significant effect is, wordt erop gewezen dat dit artikel is opgenomen om te voldoen aan de Omgevingswet en Besluit kwaliteit leefomgeving. De inhoud van artikel 6.3, waaronder de daarin opgenomen eisen met betrekking tot het beschermingsniveau van het NNN, sluit aan op die rijksregels. Het hanteren van een lager beschermingsniveau, zoals het door LTO genoemde, zou in strijd zijn met de Omgevingswet en het Besluit kwaliteit leefomgeving.</p> <p>Er bestaat dan ook geen aanleiding tot aanpassing van artikel 6.3 van de Omgevingsverordening.</p> <p>De Omgevingsverordening waarop deze eerste wijziging betrekking heeft, was al gebaseerd op de Omgevingswet (het Bkl). Anders dan in het Barro kent het Bkl het begrip significantie niet en moet iedere aantasting als een aantasting worden beschouwd. Bovendien is het belang van «verbetering» toegevoegd, omdat een versterking van al aanwezige kenmerken en waarden – naast behoud van deze waarden en ontwikkeling van nieuwe waarden – vaak wezenlijk zal zijn om de biodiversiteitsdoelstellingen te kunnen realiseren. De regels ter bescherming van het NNN hebben betrekking op de ruimtelijke bescherming in het gebied en in het geval van de meerwaardebenadering op nieuwe of gewijzigde (ruimtelijke) activiteiten en sturen op ruimtelijke plannen en vergunningen.</p> <p>Voor zover LTO zich afvraagt hoe belangen van burgers bij het ondernemen van activiteiten zijn betrokken, wordt er gewezen dat artikel 6.3 van de Omgevingsverordening een instructieregel is die zich richt tegen de gemeenteraad en instructies bevat waaraan die raad zich moet houden bij het vaststellen van (een wijziging van) een omgevingsplan. Deze regel is dus niet gericht op burgers.</p>
--------	-----------	--	--

23ZW35	Stichting Milieuzorg Zeist	Verzoek om het 'Nee, tenzij beginsel' t.a.v. het NNN weer strikt toe te gaan passen. Om op gebiedsniveau door het schuiven van bepaalde functies daadwerkelijk een kwaliteitsimpuls aan de natuur te geven, waarbij het verbeteren van de natuur ook echt het centrale uitgangspunt is, moet uiteraard mogelijk zijn (op basis van een Gebiedsvisie). Maar niet via een achterdeur tal van ruimtelijke ontwikkelingen in het NNN mogelijk maken die een wezenlijke aantasting van aanwezige waarden en kenmerken betekenen. Gezien de opgaven m.b.t. het NNN niet het uitgangspunt van 'budgetneutraliteit' nemen, zoals dat bij het 'Programma Hart van de Heuvelrug' het geval was, maar ook echt willen investeren.	Dit verzoek ziet niet op de voorgenomen wijziging van artikel 6.3 van de Omgevingsverordening, maar op een wens voor de toepassing van dit artikel. De zienswijze is dan ook niet gericht tegen een onderdeel van het besluit tot de eerste wijziging van de Omgevingsverordening en wordt daarom ook niet inhoudelijk besproken.
23ZW38	Werkgroep Natuurlijk Zeist west	De formulering van artikel 6.3 oud en nieuw roept de vraag op hoe het zit met de bescherming van voor de NNN-gebieden belangrijke waarden in de vorm van ecologische verbindingzones die door gebieden buiten de NNN lopen. Deze zones zijn van belang voor behoud en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken van de NNN. Voorstel voor een nieuwe instructieregel voor omgevingsplannen met betrekking tot behoud en ontwikkeling van ecologische verbindingzones.	De instructieregel heeft geen betrekking op de gebieden buiten het NNN.
23ZW38	Werkgroep Natuurlijk Zeist west	Verzoek om artikel 6.3 uit te breiden. Algemene afwijkingsbevoegdheden, bijvoorbeeld dat het bevoegd gezag 10 procent mag afwijken van allerlei maten, leidt in de praktijk tot extra bebouwing in de NNN die niet duidelijk in de bestemmingsplannen is aangegeven. Neem in de instructieregel op dat de werking van algemene afwijkingsregels m.b.t. toegelaten activiteiten en maten in een plangebied geen werking mogen hebben in de NNN, maar specifiek expliciet voor de NNN geregeld moeten worden mocht daaraan in de NNN behoefte bestaan.	Bij het vaststellen van een plan dat onder de werking van artikel 6.3 van de Omgevingsverordening valt, bestaat de in dat plan toegestane nieuwe of gewijzigde activiteit zowel uit de nieuwe directe bouw- en gebruiksmogelijkheden in het plan als uit de (algemene) flexibiliteitsbepalingen die op grond van het plan voor die nieuwe of gewijzigde activiteit gelden. Zie ook de toelichting op dit artikel waar een aantal keer in benoemd is dat de flexibiliteitsbepalingen meetellen. Onder die flexibiliteitsbepalingen valt onder de door de werkgroep bedoelde planregel waarbij met 10% van maten en oppervlaktes kan worden afgeweken. De door de werkgroep benoemde afwijkingen zijn dus al deel van de activiteit die beoordeeld moet worden op grond van artikel 6.3 van de Omgevingsverordening, waardoor een aanvulling onnodig is.

23ZW06	Gemeente Rhenen	Wordt in artikel 6.5a lid 2 met 'na de ruimtelijke ontwikkeling' bedoeld afronding van de feitelijke ontwikkeling, bijvoorbeeld na realisatie bouw? Compensatie zou verbonden moeten worden aan de feitelijke realisatie.	Deze zinsnede is inderdaad niet verbonden aan het moment van vaststelling van het plan. Het artikellid heeft immers betrekking op de voorwaardelijke verplichting die in het plan dat een nieuwe activiteit mogelijk maakt, moet worden opgenomen. Een voorwaardelijke verplichting houdt een verplichting in die gaat gelden op het moment dat er van de mogelijkheden in het plan gebruik wordt gemaakt. Omdat er voor het uitvoeren van die activiteit/ruimtelijke ontwikkeling vaak nog een toestemming nodig is, is dat vaak het moment van verlening van de vergunning daarvoor. Pas dan wordt het direct mogelijk om de ruimtelijke ontwikkeling te verwezenlijken waardoor aantasting plaatsvindt.
23ZW10	RUD	Artikel 6.5a lid 3: is de regel "Compensatie nieuwe natuur bij zonnevelden uiterlijk binnen 25 jaar" nog wel aan te merken als compensatie als er zoveel jaar overheen gaat?	Dit artikel is inhoudelijk niet aangepast. Zie beantwoording 23ZW34
23ZW29	Oostbroekorganisaties (NMU e.a)	Toelichting artikel 6.5a, lid 3: In deze toelichting staat het volgende: "Daarnaast geldt de voorwaardelijke verplichting van het derde lid, onder b niet voor zonnevelden. Daarin wordt bepaald dat de verstedelijking pas kan plaatsvinden nadat de realisatie van de nieuwe natuur is voltooid." Allereerst is onduidelijk naar welk artikel (derde lid, onder b?) wordt verwezen. Vermoedelijk wordt hier artikel 6.5a, lid 2 (voorheen: 6.12, lid 2) bedoeld.	De verwijzing klopt inderdaad niet en zal worden aangepast. Aanpassing verordening: De toelichting op artikel 6.5a, derde lid, wordt als volgt aangepast: Daarnaast geldt de voorwaardelijke verplichting van het tweede lid, niet voor zonnevelden.
23ZW34	LTO Noord	Artikel 6.5a: Voor de realisatie van nieuwe natuur ter compensatie van het plaatsen van zonnevelden moeten de inrichtingsmaatregelen uiterlijk 25 jaar na plaatsing van de zonnepanelen worden uitgevoerd. Dit is wel een hele ruime termijn. Er moet worden voorkomen dat het 25 jaar kan duren voordat er duidelijkheid komt of landbouwgrond wel of niet ingericht gaat worden als natuur.	Dit artikel is niet aangepast, het heeft alleen een nieuw nummer gekregen (was 6.12). In het plan of vergunning moet geborgd zijn dat de gronden na 25 jaar als natuur zijn ingericht.
23ZW34	LTO Noord	Artikel 6.5a: Op bladzijde 88 staat dat zwevende hectares kunnen worden ingezet ter compensatie in de Groene contour. Hoe zit dit precies?	Dit artikel is niet aangepast, het heeft alleen een nieuw nummer gekregen (was 6.12).

23ZW28, 23ZW39	Particulieren	<p>Voornemen om het weidevogelkerngebied te uitbreiden, waardoor percelen particulier hiertoe gaan behoren. Percelen liggen echter in een kansrijk gebied voor het plaatsen van windturbines, mogelijk zelfs een beter gebied dan de door de gemeente geanalyseerde locaties. Op dit moment is de provincie bezig met het uitvoeren van de onderzoeken voor het plaatsen van windturbines in de provincie. Verzoek om het weidevogelkerngebied binnen zoeklocatie 27 niet uit te breiden, zodat de mogelijkheid voor het plaatsen van windturbines (lopend initiatief/bestaand plan voor energie) hier geen last van krijgt.</p> <p>23ZW39: Daarnaast komen weidevogels nagenoeg niet voor in dit gebied, omdat het gebied zeer dicht bij de drukke A27 gelegen is. Een snelweg die de komende jaren nog meer uitgebreid gaat worden. Uitbreiding van het weidevogelkerngebied op een andere plek is dan verstandiger, waar het landelijker gelegen is en de vogels zich meer op hun gemak voelen.</p>	<p>De meest actuele begrenzing van weidevogelkerngebieden is gebaseerd op de provinciale weidevogelmonitoring van 2021 en op de kansrijkheid van het gebied voor weidevogels. De uitgangspunten van deze begrenzing staan in meer detail beschreven in de paragrafen 3.3.2 en 3.3.4 van de Visie agrarisch natuurbeheer 2023-2028, openbaar toegankelijk op de website van de provincie Utrecht.</p> <p>De dichtheid aan weidevogels op de door u genoemde percelen was in 2021 relatief laag. De potentie van het gebied voor weidevogels is echter relatief hoog en de betreffende percelen vormen een directe verbinding met enkele meer zuidelijk gelegen natuurgraslanden voor weidevogels. Dit tezamen maakt dat deze percelen de robuustheid van het weidevogelkerngebied vergroten. De percelen zijn daarom onderdeel van weidevogelkerngebied en zullen niet verwijderd worden. Ruimtelijke ontwikkelingen, zoals de aanleg van windmolens, worden in weidevogelkerngebied niet per definitie uitgesloten, mits de kwaliteit van het leefgebied van weidevogels aantoonbaar per saldo minimaal wordt behouden.</p>
23ZW29	Oostbroekorganisaties (NMU e.a)	<p>Artikel 6.7: Op verschillende plekken vinden ontwikkelingen plaats in het Weidevogelkerngebied waardoor het bruikbare oppervlak afneemt. Om te borgen dat het weidevogelkerngebied voldoende robuust blijft, moet er gestreefd worden naar verbetering en moet het beschikbare oppervlak aantoonbaar per saldo minimaal behouden worden. Oppervlakteverlies kan naar Fries voorbeeld gecompenseerd worden door aankoop en langdurige beheercontracten en eventuele inrichting zoals het aanleggen van plasdras van geschikte landbouwpercelen. Dit kan gefinancierd worden met het betalen van een heffing door de ontwikkelaar van activiteiten in weidevogelkerngebied.</p>	<p>Artikel 6.7 is niet gewijzigd. Dank voor deze inbreng. Voor de toepassing en uitwerking van deze regel wordt op dit moment door de provincie Utrecht een handreiking opgesteld die door gemeenten gebruikt kan worden om hun omgevingsplannen in te vullen.</p>
23ZW03	Gemeente Zeist	<p>Mogelijkheid geven om af te wijken van artikel 6.13.</p>	<p>Deze instructieregel is opgenomen ter uitvoering van het provinciaal beleid over bossen/houtopstanden dat is neergelegd in het Strategisch bosbeleid (vastgesteld op 11 mei 2022). In dit beleid is vermeld dat aan bepaalde waardevolle houtopstanden, "oude bosgroeiplaatsen", extra bescherming moet worden geboden. Ook is in dit beleid vermeld dat oude bosgroeiplaatsen zeldzaam en waardevol zijn door de daar aanwezige boven- en ondergrondse bosgebonden biodiversiteit; deze is onvervangbaar door de lange ontwikkelingstijd. Het is niet</p>

			<p>passend bij dit beleid om in de Omgevingsverordening in afwijkingen te voorzien. Bij uitzonderingsgevallen kan verzocht worden toepassing te geven aan de mogelijkheid tot het verlenen van ontheffing, opgenomen in artikel 1.6 van de Omgevingsverordening.</p> <p>Het kan wel zijn dat aangetoond kan worden dat een op de kaart aangewezen bosgroeiplaats niet voldoet aan de definitie van een oude bosgroeiplaats. Op dat moment hoeft niet meer voldaan te worden aan de regel, maar gelden natuurlijk nog wel de beschermingsregels van het NNN indien de bosgroeiplaats hierbinnen ligt. Er bestaat geen aanleiding tot aanpassing.</p>
23ZW04	Gemeente IJsselstein	Artikel 6.13: De begrenzing van de bosgroeiplaats langs de Kromme IJssel beslaat ook bestaande fruitbomen die behoren tot een commercieel bedrijf. Houd deze gronden erbuiten of neem regels op die een doelmatig gebruik ten bate van het fruitteeltbedrijf verzekeren.	Wanneer gronden aantoonbaar ten onrechte zijn aangemerkt als oude bosgroeiplaats locaties dan geldt de instructieregel niet voor deze gronden. In de handreiking die wordt opgesteld voor deze instructieregel zal dit verder worden verduidelijkt.
23ZW03, 23ZW06, 23ZW20	Gemeente Zeist, Rhenen, Stichtse Vecht	De instructieregel in artikel 6.13 heeft geen toegevoegde waarde naast de activiteitenregels voor het vellen van houtopstanden (die al in de Omgevingsverordening zijn opgenomen) en kan geschrapt worden.	Men gaat er hierbij vanuit dat met de bestaande regels over de activiteit "het vellen van een houtopstand" ook de gehele oude bosgroeiplaats is beschermd; dit uitgangspunt is onjuist. Men gaat er hierbij aan voorbij dat die regels enkel het bosareaal - de oppervlakte aan met houtopstanden bebost gebied - betreffen en niet de aan bossen gebonden waarden, zoals boven- en ondergrondse flora en fauna en biodiversiteit. Ook gelden deze activiteitenregels alleen voor het vellen van (een deel van) een houtopstand en niet voor allerlei andere activiteiten die de aan bossen gebonden waarden kunnen aantasten of vernietigen. Om de oude bosgroeiplaatsen, die juist beschermenswaardig zijn door de aanwezigheid van die zeldzame waarden met een lange ontwikkelingstijd, in hun geheel te beschermen schieten de activiteitenregels dus tekort. Vandaar is er in het Strategisch bosbeleid, hetgeen ook is vermeld in de artikelsgewijze toelichting op artikel 6.13 van de Omgevingsverordening, ook opgenomen is dat voor de bescherming van deze oude bosgroeiplaatsen een instructieregel nodig is. Er bestaat dus geen aanleiding om dit artikel niet in de eerste wijziging van de Omgevingsverordening op te nemen.

23ZW03, 23ZW20	Gemeente Zeist, Stichtse Vecht	artikel 6.13: In een aantal gebieden binnen de gemeenten is sprake van oude bosgroeigebieden die niet binnen de begrenzing van het NNN vallen. Deze instructieregel betekent voor deze gebieden een (wezenlijke) beperking van planologische mogelijkheden. Zijn deze gebieden in beeld bij de provincie? Hoe wordt omgegaan met de eigenaren van deze gebieden? Zijn ze actief over deze wijziging geïnformeerd? Voor oude bosgroeiplaatsen binnen NNN lijkt de bescherming strenger te worden en ruimtelijke ontwikkeling verder te worden beperkt. Wat is de toegevoegde waarde van de aanduiding ten opzichte van de huidige bescherming? Hoe wordt omgegaan met de eigenaren van deze terreinen? Zijn ze actief geïnformeerd over deze wijziging van de regels?	Met betrekking tot het op de hoogte stellen van de grondeigenaren, het volgende. Het ontwerpbesluit voor de eerste wijziging heeft de wettelijke procedure doorlopen: het is gepubliceerd en ter inzage gelegd en een ieder heeft de mogelijkheid gehad om hiervan kennis te nemen en desgewenst een zienswijze in te dienen. Voor besluiten als een Omgevingsverordening is niet vereist dat individuen (vooraf) apart worden geïnformeerd. Van belang daarbij is ook dat, anders dan Zeist veronderstelt, dit artikel geen directe gevolgen heeft voor individuele planologische rechten. Dit is immers een instructieregel die enkel doorwerkt naar gemeenten die een - wijziging van - een omgevingsplan gaan vaststellen. Zie voor de vraag omtrent de toegevoegde waarde van deze regel de beantwoording hierboven.
23ZW29	Oostbroekorganisaties (NMU e.a)	Artikel 6.13: Waardering voor de aandacht en bescherming van oude bosgroeiplaatsen. In de toelichting bij artikel 6.13 wordt echter een eenzijdige nadruk gelegd op het voorkomen van houtkap. Stikstofdepositie met daaraan gekoppelde verzuring van de bodem en verdroging vormen tevens ernstige bedreigingen waartegen oude bosgroeiplaatsen beschermd dienen te worden. Deze bedreigingen, onder andere als gevolg van klimaatverandering, maken mogelijk ingrijpen door middel van kap noodzakelijk, bijvoorbeeld voor brandpreventie en voor het behoud van de soortenrijkdom van het bos. Verzoek om de toelichting uit te breiden met deze notie.	Kap voor deze doeleinden is nog steeds mogelijk. In de toelichting is slechts verwezen naar de activiteitenregel die samenhangt met de instructieregel voor de oude bosgroeiplaatsen en die ziet op vellingsactiviteiten. Voor het hanteren van de instructieregel zal een handreiking worden opgesteld die meer duidelijkheid biedt voor initiatiefnemers en gemeenten. Artikel 6.13 van de Omgevingsverordening is een instructieregel waaraan gemeenteraden moeten voldoen op het moment dat een nieuw plan of een planwijziging wordt vastgesteld. De door Oostbroekorganisaties gegeven voorbeelden hebben geen betrekking op die situatie en worden derhalve niet in de toelichting toegevoegd.
23ZW35	Stichting Milieuzorg Zeist	Artikel 6.13: Een instructieregel wordt gemist voor wat betreft de 'Oude bosgroeiplaatsen' er geen herplant op andere grond mogelijk is, een en ander in overeenstemming met de 'Beleidsregels Natuur en Landschap' (Artikel 4.4, lid 4).	Er is geen uitzonderingsmogelijkheid opgenomen voor de bescherming die uitgaat van deze instructieregel. Dat wil zeggen dat herplant elders niet mogelijk is. Artikel 6.18 in de Omgevingsverordening is een activiteitenregel die direct werkt voor initiatiefnemers. De bepaling waar Stichting Milieuzorg Zeist om verzoekt richt zich niet tot initiatiefnemers, maar tot GS als invulling van de wettelijke bevoegdheid om een maatwerkvoorschrift te stellen. Dat soort bepalingen kunnen niet in activiteitenregels worden opgenomen, maar wel in beleidsregels. Deze bepaling is ook in de betreffende beleidsregels is opgenomen.

<p>23ZW25, 23ZW29, 23ZW35</p>	<p>Federatie Groene Heuvelrug, Oostbroekorganisaties (NMU e.a.), Stichting Milieuzorg Zeist</p>	<p>23ZW25: Artikel 6.18: In het (nieuwe) eerste lid van dit artikel, wordt aangegeven dat een verzoek voor herbeplanting op andere grond uiterlijk zes maanden <i>na het geheel of gedeeltelijk vellen</i> van een houtopstand ingediend moet worden.</p> <p>Verzoek om hiervan te maken: <i>vóórdat of op het moment dat het voornemen tot het vellen van de houtopstand kenbaar wordt gemaakt (kapmelding)</i>.</p> <p>Met andere woorden: De initiatiefnemer die de houtopstand wil vellen, dient zich vooraf af te vragen of herbeplanting op dezelfde grond mogelijk c.q. wenselijk is. En, zo niet, dan moet er eerst gegarandeerd zijn dat de herbeplanting op andere grond volgens de regels van de verordening mogelijk is.</p> <p>23ZW29, 23ZW35: Het doel van paragraaf 6.2.1 is het behoud en de bescherming van (het oppervlak aan) houtopstanden. Om dat behoud effectief te borgen, is het vereist dat herplanting wordt geborgd voordat de houtopstand geveld wordt. Het vellen van de houtopstand is immers onomkeerbaar. Het nieuwe lid 1 maakt effectieve borging onmogelijk door het mogelijk te maken om de aanvraag om een maatwerkvoorschrift pas na het vellen, na de onomkeerbare handeling, in te dienen. Verzoek om dit artikellid dusdanig te wijzigen dat de aanvraag ten minste zes maanden voorafgaand aan het geheel of gedeeltelijk vellen van de houtopstand moet zijn ingediend.</p>	<p>De activiteitenregels over houtopstanden in paragraaf 6.2.2 van de Omgevingsverordening, waaronder artikel 6.18 valt, zijn een verdere uitwerking van de regels over houtopstanden in de Omgevingswet (Ow) en het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Op grond van de Ow en het Bal bestaat er voor initiatiefnemer een verplichting om te herbeplanten, maar deze verplichting ontstaat pas bij/ná het vellen van (een deel van) een houtopstand. Vervolgens heeft de initiatiefnemer op grond van de Ow en het Bal de verplichting binnen drie jaar te herbeplanten. Bij het stellen van provinciale regels in een Omgevingsverordening moet aan de wet- en regelgeving worden voldaan. In dit geval betekent dat dat in de Omgevingsverordening moeten worden uitgegaan van het in wet- en regelgeving bepaalde tijdstip waarop de verplichting ontstaat. Omdat de verplichting pas ontstaat bij/ná het vellen kan in de Omgevingsverordening geen regel worden gesteld die de periode voorafgaand aan vellen betreft.</p> <p>Wel kan dit worden geborgd door in de 'melding vellen houtopstand' een bepaling op te nemen hoe wordt voorzien in de wijze van herbeplanting. Hierin is reeds voorzien in de nieuw toegevoegde eis in art 6.16 sub g van de Omgevingsverordening.</p>
---------------------------------------	---	---	--

23ZW40	Jagersvereniging	<p>Artikel 6.30: Zowel de Wet natuurbescherming als de Omgevingswet en aanverwante regelgeving zijn er op gestoeld dat beleid (provincie) en uitvoer (Faunabeheereenheid (FBE)) strikt gescheiden entiteiten zijn. Dat GS inmenging krijgen m.b.t. tot het FBE-bestuur is daarmee niet in lijn. GS heeft de bevoegdheid om bij verordening iets te regelen over de vertegenwoordiging van maatschappelijke organisaties. Op basis van de wet dient GS geen stem te hebben in de FBE. De FBE zou gevrijwaard moeten zijn van politiek bedrijven, maar louter uitvoering geven aan provinciaal beleid. Onsinziens is het MARF-advies in strijd met hoe de wetgever de positie van de FBE bedoeld heeft. Verzoek dit opnieuw te overwegen.</p>	<p>Voor zover u stelt dat schadebestrijding (enkel) een provinciale taak of verantwoordelijkheid zou zijn en dat de FBE louter uitvoering moet geven aan het provinciale beleid merken wij op dat dit niet is hoe de wetgever dit heeft beoogd en geregeld. Het coördineren (en uitvoeren) van de maatregelen is primair een verantwoordelijkheid van de grondgebruikers welke zijn verenigd in een Faunabeheereenheid. Hiervoor dient een faunabeheerplan opgesteld te worden. Wel heeft de wetgever Provinciale Staten uitdrukkelijk verplicht regels te stellen waaraan faunabeheereenheden en door hen vastgestelde faunabeheerplannen moeten voldoen. Hieronder vallen ook regels ten aanzien van het bestuur van de faunabeheereenheid. De provincie kan zich niet vinden in de stelling dat regels ten aanzien van een instemming door GS met de benoeming van een onafhankelijk voorzitter in strijd zou zijn met het systeem van de wet. Deze wijziging is besproken met het huidige bestuur van de faunabeheereenheid waarbij deze te kennen heeft gegeven deze wijziging te begrijpen.</p>
--------	------------------	---	---

23ZW09	Vitens	<p>Drinkwaterwinning Benschop en ganzenrustgebied. De verbodsbepaling m.b.t. ganzenrustgebied gecombineerd met het daaropvolgende 'broedseizoen' op grond van de Wet natuurbescherming vormt een ernstige beperking bij het realiseren (en deels ook beheer) van de noodzakelijke drinkwaterwinning. Per jaar resteren maar enkele weken voor het uitvoeren van werkzaamheden (midden juli tot midden september). Op grond van de Drinkwaterwet heeft de provincie een zorgplicht voor de duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening en geldt dit als een dwingende reden van groot openbaar belang. Verzoek om een flexibiliteitsbepaling toe te voegen aan artikel 6.48 om in het ganzenrustgebied ontwikkelingen met een dwingende reden van groot openbaar belang en met een beperkte en tijdelijke impact (onder voorwaarden) mogelijk te maken. Voorbeeld de Verordening van de Provincie Gelderland waar een minimaal oppervlak wordt aangehouden dat eventueel gecompenseerd kan worden (artikel 2.51b).</p>	<p>Op dit moment is de provincie bezig met een aanpassing van het faunabeleid middels het (Ontwerp) Omgevingsprogramma Faunabeleid en Monitoring, terinzagelegging: 7 november tot 18 december 2023. Zie voor meer informatie: Provincie Utrecht werkt aan nieuw faunabeleid provincie Utrecht (provincie-utrecht.nl). In dit programma is, mede naar aanleiding van een recent afgeronde evaluatie van de werking van de ganzenrustgebieden, opgenomen dat er zal worden gekeken naar mogelijkheden voor aanpassing van deze gebieden. Hierbij wordt ook gekeken naar het aanbrengen van meer flexibiliteit in de regels uit de Omgevingsverordening om zodoende activiteiten van groot openbaar belang, onder voorwaarden, toch toe te kunnen staan. Nu het van belang is het geheel in samenhang te bekijken en nog nader zal moeten uitgewerkt welke activiteiten, onder welke voorwaarden, toegestaan kunnen worden, is het niet mogelijk om het al bij deze wijziging van de Omgevingsverordening mee te nemen. Dit zal waarschijnlijk gebeuren bij de eerstvolgende aanpassing. Indien er voor die tijd sprake is van (spoedeisende) situaties waarbij een groot openbaar belang is het geding is kunnen Gedeputeerde Staten met gebruikmaking van de hardheidsclausule uit de Omgevingsverordening, middels een specifieke vergunning, afwijken van de verbodsbepalingen. Hier zal, gelet op het belang van deze gebieden en de mogelijke precedentwerking, terughoudend mee omgegaan worden.</p>
23ZW11	Particulier	<p>Artikel 6.48: de begrenzing van het ganzenrustgebied is in de praktijk niet werkbaar en realistisch. Door de ligging van het ganzenrust gebied op het lint (met name polder Benschop noord) is er eigenlijk continue sprake van verstoring door (bestaand) gebruik. Een logischer begrenzing van het ganzenrustgebied is dan ook ca.150m achter het bebouwingslint. Het verzoek is om de kaart van het ganzenrustgebied aan te passen dan wel een lid aan het artikel toe te voegen zodat duidelijk wordt dat bestaande bouwvlakken en het gebruik daarvan niet in werkingssfeer van dit verbod vallen. Zie ook bijlage met afstanden verstoring ganzen.</p>	<p>Het werkingsgebied van de ganzenrustgebieden wordt in deze eerste wijziging aangepast aan de begrenzing van het stedelijk gebied. Dit betekent ook een aanpassing bij Benschop Noord. Verder wordt er op dit moment gewerkt aan een evaluatie van het ganzenbeleid. Indien dit leidt tot aanpassing van de begrenzing van ganzenrustgebieden zal dit in een volgende wijziging worden meegenomen.</p> <p>Aanpassing verordening: Het werkingsgebied ganzenrustgebied wordt aangepast; het stedelijk gebied maakt geen onderdeel meer uit van het ganzenrustgebied.</p>

23ZW29	Oostbroekorganisaties (NMU e.a)	<p>Artikel 6.48 Om ganzenrustgebieden ook voor de toekomst te behouden moet gebiedsbescherming van ganzenrustgebieden in de Omgevingsverordening worden opgenomen. Er moet een artikellid toegevoegd worden aan artikel 6.48 dat ontwikkelingen die het oppervlak en de geschiktheid van het gebied voor de winterrust van ganzen aantast, verbiedt. Bij ruimtelijke plannen moet een beschrijving van het door de gemeente te voeren beleid ter zake en de wijze waarop met ganzenrustbelang is omgegaan, worden opgenomen. In de toelichting bij artikel 6.48 moet worden gesteld dat de provincie in ganzenrustgebieden ruimte geeft aan overwinterende trek ganzen. Nederland heeft immers voor deze ganzen een Europese beschermingsplicht. De rustgebieden moeten voldoende rust- en foerageerplaatsen bieden aan trekkende en overwinterende ganzen. In deze gebieden zijn agrarisch graslandgebruik, openheid en rust belangrijke voorwaarden. Nieuwe ontwikkelingen mogen (de mogelijkheid voor ontwikkeling van) deze factoren in de winterperiode (1 november tot 1 maart, voor de Brandgans 1 november tot 1 mei) niet significant aantasten.</p>	<p>Op dit moment is de provincie bezig met een aanpassing van het faunabeleid middels het (Ontwerp) Omgevingsprogramma Faunabeleid en Monitoring, terinzagelegging: 7 november tot 18 december 2023. Zie voor meer informatie: Provincie Utrecht werkt aan nieuw faunabeleid provincie Utrecht (provincie-utrecht.nl). In dit programma is, mede naar aanleiding van een recent afgeronde evaluatie van de werking van de ganzenrustgebieden, opgenomen dat er zal worden gekeken naar mogelijkheden voor aanpassing van deze gebieden. Hierbij wordt ook gekeken naar het evt. aanpassen van de regels uit de Omgevingsverordening.</p>
--------	---------------------------------	---	---

23ZW32	Gemeente Lopik	<p>De toelichting op artikel 6.48 is onvoldoende duidelijk. Er staat namelijk dat nieuwe activiteiten verstorend kunnen zijn, ondanks dat die activiteiten reeds zijn toegestaan binnen bestaande (agrarische) bouwvlakken op grond van al vastgestelde omgevingsplannen. In de praktijk zal dat niet werkbaar zijn. Uitgangspunt zou moeten zijn dat bestaand foerageergebied van ganzen niet verloren mag gaan door een nieuwe ontwikkeling. Dit staat nu niet omschreven in het artikel en ook niet in de toelichting op artikel 6.48. Sterker nog, door het ganzenrustgebied aan de noordzijde van Benschop tegen en over de huidige bouwvlakken aan te leggen, belemmert dit ganzenrustgebied nieuwe ontwikkelingen, zoals de verdere transitie van het landelijk gebied, terwijl er feitelijk geen of nauwelijks ganzen worden waargenomen in de buurt van de dorpskern en de lintbebouwing. Er zijn geen mogelijkheden meer voor maatwerk, noch vindt er een nadere belangenafweging plaats. Dat zou bijvoorbeeld kunnen op basis van een ecologische beoordeling, waaruit blijkt dat de ganzen wel of niet verstoord worden door nieuwe ontwikkeling, zowel bij stedelijke ontwikkelingen als bij de verdere transitie van het landelijk gebied. Verzoek om artikel 6.48 en de toelichting op bovenstaande wijze aan te passen en te verduidelijken. In ieder geval het voorstel om het ganzenrustgebied ten noorden van Benschop langs de planologische bouwvlakken te leggen. Die bouwvlakken zijn reeds vastgelegd in de bestemmingsplannen Landelijk gebied en De Kernen (ontwerp). Het ganzenrustgebied ligt dan niet meer over bestaande stedelijke of agrarische bouwvlakken heen (zie kaart bij zienswijze).</p>	<p>Op dit moment is de provincie bezig met een aanpassing van het faunabeleid middels het (Ontwerp) Omgevingsprogramma Faunabeleid en Monitoring. Deze ligt tot 18 december 2023 ter inzage. Zie voor meer informatie: Provincie Utrecht werkt aan nieuw faunabeleid provincie Utrecht (provincie-utrecht.nl). In dit programma is, mede naar aanleiding van een recent afgeronde evaluatie van de werking van de ganzenrustgebieden, opgenomen dat er zal worden gekeken naar mogelijkheden voor aanpassing van deze gebieden. Het werkingsgebied van de ganzenrustgebieden wordt in deze eerste wijziging aangepast aan de begrenzing van het stedelijk gebied. Dit betekent ook een aanpassing bij Benschop Noord. Zie ook 23ZW11.</p>
23ZW40	Jagersvereniging	<p>Waarom wordt er in de verordening niet ingespeeld op het Advies Toekomstig Ganzenakkoord?</p>	<p>Aanpassingen van het beleid ten aanzien van (winter)ganzen worden meegenomen in het Omgevingsprogramma Faunabeleid en Monitoring waarbij de verschillende maatregelen uit het advies in samenhang zullen worden beoordeeld. Aanpassing van de regeling in de verordening is nu dan ook nog niet aan de orde.</p>

23ZW10	RUD	<p>Artikel 6.51: Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet gelezen in samenhang met artikel 11.54, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, geldt niet voor de soorten, genoemd in de bijlage X Uitzondering vergunningplicht andere soorten bij deze verordening, als de activiteit nodig is: a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, met inbegrip van het daaropvolgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied. Er is een discussie gaande of evenementen en festivalterreinen wel of niet vallen onder de definitie “van ruimtelijke inrichting (...) met inbegrip van het daaropvolgende gebruik van het (...) gebied.” Is deze kwestie aan de orde bij dit artikel? Zo ja, is het dan duidelijk wanneer wat en welk evenement /festival waar en wanneer er wel of niet onder valt?</p>	<p>Evenementen en festivals die plaatsvinden op een daartoe bestemd evenemententerrein of recreatiegebied vallen binnen de reikwijdte van deze vrijstelling. Voor evenementen waarvoor dat niet het geval is geldt dat niet en moet rekening worden gehouden met de betreffende soorten.</p>
23ZW16	Wergroep Kromme Rijn	<p>Artikel 6.62 invasieve exoten: alleen maatregelen tegen verspreiding, maar niets over verwijdering, terwijl dit vanuit de EU-verordening verplicht is. Dit is onjuist en onwettig.</p>	<p>Artikel is inhoudelijk niet aangepast. Het artikel ziet enkel toe op Aziatische duizendknopen. De Aziatische duizendknoop is geen, door de EU aangewezen invasieve exoot. Hij is wel toegevoegd aan de provinciale lijst met te bestrijden exoten, maar omdat hij al wijdverspreid is, is er geen sprake van een plicht tot verwijdering. Voor al wijdverspreide soorten geldt dat de lidstaat verplicht is verspreiding en schade te beheersen – de hele doelstelling van dit artikel is dus in lijn met ons beleid op dit punt.</p>

23ZW23	Stedin	<p>bijlage X (vrijstellingslijst): De soorten die worden geschrapt van de vrijstellingslijst worden niet door Europese wetgeving (Vogel- of Habitatrichtlijn) beschermd; er geldt enkel een nationale bescherming voor. Het is bijzonder onwenselijk dat de provincie met het aanpassen van de vrijstellingslijst een extra 'kop' creëert op het beschermingsregime voor beschermde flora en fauna. Met alle uitdagingen die nu al ervaren worden als het gaat om capaciteit, procedures, stikstof etc, creëert de provincie hiermee nog een extra hobbel bij het tijdig en voorspelbaar uitbreiden van de noodzakelijke elektriciteitsinfrastructuur om congestie op te lossen op het elektriciteitsnet. Dit laat zien dat de energietransitie en natuurbescherming botsende belangen kunnen zijn. Zeker als het niet gaat om Europees beschermde soorten, zoals de haas en konijn, wordt gepleit voor een uitzonderingspositie bij de aanleg en onderhoud van elektriciteits- en gasnetwerk in de provincie Utrecht. Een uitzonderingspositie vergelijkbaar met de regeling zoals die in paragraaf 6.4.2.1 van de ontwerp Omgevingsverordening is opgenomen voor bepaalde soorten in verband met asbestsanering.</p>	<p>Van een extra kop is geen sprake. Er is ook geen sprake van een door de provincie gecreëerde belemmering. Deze vloeit voort uit de wet. Op grond van artikel 3.57 Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) is het niet mogelijk een vrijstelling te verlenen indien de soort in een ongunstige staat van instandhouding verkeert.</p> <p>Deze eis geldt voor alle beschermde soorten, niet alleen de soorten die zijn beschermd op basis van de Europese richtlijnen. Nu uit onderzoek is gebleken dat de soorten zich in een ongunstige staat van instandhouding bevinden, is het juridisch niet houdbaar om deze soorten op de vrijstellingslijst te laten.</p>
23ZW03 23ZW24, 23ZW30	Gemeenten Zeist, Woerden, Oudewater	<p>Bijlage X (vrijstellingslijst): Voor andere soorten wordt al veelvuldig ecologisch onderzoek gedaan en het is de verwachting dat het toevoegen van deze soorten niet tot een wezenlijke verzwaring van de onderzoekslast leidt. Verzoek om voor de soorten die in (de randen van) de stedelijke omgeving aangetroffen kunnen worden (konijn, bunzing en wezel) een soortenmanagementplan op te stellen.</p>	<p>Gemeenten kunnen zelf een soortmanagementplan aanvragen of de bestaande soortmanagementplan ontheffing uitbouwen. De provincie kan dit niet zelf doen.</p>
23ZW35	Stichting Milieuzorg Zeist	<p>bijlage X (vrijstellingslijst): Ingangsdatum zou 1-1-2024 moeten zijn.</p>	<p>De Omgevingsverordening die in werking treedt op 1 januari 2024 is al op 30 maart 2022 vastgesteld door Provinciale Staten. Het besluit dat nú voorligt en waarin de bedoelde aanpassing van de vrijstellingslijst is opgenomen, is de 1e wijziging van deze Omgevingsverordening. De 1^e wijziging Omgevingsverordening treedt op 1 maart 2024 in werking. Om bedoelde aanpassing tóch op 1 januari 2024 in werking te kunnen laten treden zou er terugwerkende kracht aan die aanpassing moeten worden toegekend. Gelet op de aard van deze aanpassing zou dat in strijd zijn met het rechtszekerheidsbeginsel. Er bestaat geen aanleiding tot aanpassing.</p>

23ZW38	Werkgroep Natuurlijk Zeist west	Bijlage X (vrijstellingslijst): Verzoek om ook het ree onder vergunningplicht brengen voordat de populatie zich negatief gaat ontwikkelen als gevolg van verstedelijking, recreatiedruk en nieuwe infrastructuur. Het is goed natuurbeleid om proactief te voorkomen dat er in de provincie steeds weer kenmerkende soorten in aantal afnemen.	De staat van instandhouding van de ree is momenteel niet ongunstig. Op basis hiervan is het niet nodig om de soort ree van de provinciale vrijstellingslijst te halen.
--------	---------------------------------	--	--

23ZW40	Jagersvereniging	<p>Bijlage X:</p> <p>De Zoogdierenvereniging en de WENr hebben een rapport opgeleverd over de staat van in standhouding van soorten, waaronder haas en konijn, o.b.v. de Sovon-tellingen. Voor de provincie Utrecht heeft de minister besloten de jacht op haas en konijn niet te openen vanwege het ontbreken van data, doordat in Utrecht niet alle Sovon telgebieden zijn ingevuld. De provincie Utrecht heeft hierop geanticipeerd door Sovon een financiering te verstrekken door deze telgebieden in te vullen.</p> <p>Het is begrijpelijk dat de provincie van mening is dat de situatie om een reactie vraagt. Het invullen van telgebieden is daar een voorbeeld van. De resultaten worden in het najaar 2023 verwacht. De minister heeft voor het onderzoeken van dit tijdelijke besluit inzake haas en konijn, twee jaren de tijd genomen, om hierop terug te komen.</p> <p>Tevens loopt er nog een juridische procedure of de gebruikte habitatrichtlijn methodiek rechtmatig is ingezet voor algemene soorten, die niet op de lijst staan van de habitatrichtlijn. Het intrekken van de landbouwvrijstelling is een zwaar middel. Mede gezien het gebaseerd is op ontbrekende data en lopende onderzoeken, waarvan we de uitkomsten nog niet weten.</p> <p>Overziet de provincie de gevolgen van het intrekken van de landbouwvrijstelling? Dit betekent namelijk dat alle dagelijkse activiteiten in de provincie in gebieden waar deze soorten voorkomen eerst onderzocht dienen te worden. Dit geldt niet alleen voor agrarische werkzaamheden, maar voor alle werkzaamheden ook bijvoorbeeld van de waterschappen, TBO's, landschapsinrichting, bouwprojecten etc.</p> <p>Welke oplossing ziet de provincie voor zich om reguliere werkzaamheden doorgang te kunnen laten vinden?</p>	<p>Het bepalen van de staat van instandhouding en het besluit op de jacht worden hier door elkaar gehaald. Het gaat in dit geval om de (landelijke) staat van instandhouding van deze soorten. De zogenoemde ontbrekende data binnen de provincie Utrecht zijn niet doorslaggevend voor de landelijke status. De soorten haas en konijn verkeren momenteel in een zeer ongunstige staat van instandhouding. Dit is uitgewerkt conform richtlijnen vanuit de Europese Commissie. De bepaling van de staat van instandhouding is gebaseerd op landelijk data en trends en dus niet alleen met data binnen de provinciale grens. De data die zijn gebruikt voor het bepalen van de staat van instandhouding zijn o.a. afkomstig vanuit monitoringsgegevens vanuit het dag (NEM), de Faunabeheereenheden en afschotcijfers. Een deel van deze data is afkomstig vanuit Sovon (Vogel onderzoek Nederland) en de Zoogdierverseniging, deze data zijn conform de protocollen opgehaald en verwerkt door het CBS.</p> <p>Het gaat in deze context niet over de door u genoemde landbouwvrijstelling, maar een provinciale vrijstellingslijst. Juridisch gezien is de provincie genooddaakt om soorten met een ongunstige staat van instandhouding van deze lijst te halen. De provincie overziet dat dit gevolgen kan hebben op o.a. werkzaamheden van agrariërs, waterschappen, bouwprojecten en landinrichting. Op grond van de wet, moet onderzocht worden wat de gevolgen van activiteiten op dier- en plantensoorten zijn. Indien er verbodsbepalingen worden overtreden ten aanzien van beschermde soorten, kan er sprake zijn van een vergunningplicht. Hiermee gaan voor haas en konijn feitelijk dezelfde eisen gelden als voor andere, niet vrijgestelde, soorten zoals weidevogels. Hiervoor geldt nu ook al dat erbij reguliere (agrarische) werkzaamheden onderzoek moet worden gedaan en, zo nodig, ontheffingen worden aangevraagd. Een oplossingsrichting zou kunnen liggen in een goedgekeurde gedragscode voor de agrarische sector die voorziet in mitigerende maatregelen voor deze soorten en waarmee vrijstelling kan worden verkregen voor werkzaamheden met een mogelijk effect op de soorten. Verschillende partijen waaronder waterschappen zijn reeds in bezit van een dergelijke gedragscode.</p>
--------	------------------	--	---

23ZW06	Gemeente Rhenen	Rhenen verzoekt het rapport "Uitwerking van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN", zoals genoemd in bijlage XI behorende bij de Omgevingsverordening, in de toekomst als een dynamisch document te beschouwen en dit geregeld aan te passen.	Veldonderzoeken kennen een ander detailniveau dan de uitwerking van de WKW in het betreffende rapport. Wanneer door veldonderzoek belangrijke aanvullingen of correcties op de in het rapport beschreven zaken aan het licht brengen kan dit eventueel worden aangevuld in de periodieke actualisatie van de WKW.
23ZW07	Particulier	Bijlage XI de WKW. Per gebied worden de 'bestaande' waarden beschreven en zijn de aanwezige bijzondere dieren benoemd. Bij het Polderreservaat Kockengen (blz 275-277) ontbreken enkele aanwezige bijzondere diersoorten, zoals de otter, de boommarter, de noordse woelmuis en de waterspitsmuis. De otter wordt middels wildcamera jaarlijks waargenomen sinds 2020. Recent zijn daar vlakbij met medewerking van de provincie otterpassages aangelegd. Ook de boommarter is middels de wildcamera daar vast gelegd. De noordse woelmuis is tijdens een inventarisatie voor het beheerplan Polderreservaat door buro Viridis daar vastgesteld. De waterspitsmuis is in het aangrenzende rietland gevonden en gemeld en goedgekeurd bij Waarneming.nl. Het verzoek is om deze soorten alsnog op te nemen in de WKW voor het Polderreservaat. Dit schept duidelijkheid bij de toets van ruimtelijke plannen door provincie en gemeente.	De otter en noordse woelmuis worden opgenomen in de beschrijvingen van de WKW. Boommarter en waterspitsmuis konden niet worden geverifieerd en zijn niet opgenomen in het rapport. Leidt tot wijzigingen het rapport "uitwerking Wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN, Tauw, 2023"
23ZW16	Werkgroep Kromme Rijn	Zienswijze op het rapport "Uitwerking Wezenlijke Kenmerken en Waarden van het NNN", opgesteld door TAUW in opdracht van de Provincie Utrecht en de rapportage over het Kromme Rijn-gebied (pagina's 199-227).	Voor zover mogelijk zijn de opmerkingen en aanvullingen op het rapport meegenomen. Leidt tot wijzigingen het rapport "uitwerking Wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN, Tauw, 2023"
23ZW21	Paleis Soestdijk	Bijlage X (vrijstellingslijst): het verwijderen van de soorten haas, konijn en kleine marterachtigen van de lijst kan vergunningaanvragen voor geplande ontwikkelingen op het landgoed ernstig bemoeilijken, ondanks de uitgestelde inwerkingtredingsdatum van 1 september 2024. Verzoek om een zorgvuldige afweging te maken tussen de bescherming van bedreigde diersoorten en de mogelijkheden voor duurzame ontwikkeling.	Op grond van artikel 3.57 Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) is het niet mogelijk een vrijstelling te verlenen indien de soort in een ongunstige staat van instandhouding verkeert. Dit is een harde eis en het is niet mogelijk om hier in het kader van een belangenafweging van af te wijken. Nu uit onderzoek is gebleken dat er sprake is van een ongunstige staat van instandhouding, is het, juridisch, niet mogelijk de huidige vrijstelling te handhaven.

23ZW22	Stichting Heuvelrug in Goede Banen	<p>Een generiek toetsingskader voor Wezenlijke Kenmerken en Waarden kan per definitie niet worden vervangen door een rapportage die een beperkte momentopname is en dus niet volledig noch steeds actueel kan zijn en het TAUW rapport "Uitwerking Wezenlijke kenmerken en Waarden van het NNN" aantoonbaar in de huidige vorm onvolledig is en fouten bevat. Verzocht wordt om de vigerende tekst (uit de oorspronkelijke versie) te behouden en te combineren met het rapport "Uitwerking Wezenlijke kenmerken en Waarden van het NNN" (uit de gewijzigde versie), zodat:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Het in de oorspronkelijke versie van Bijlage XI opgenomen generiek toepasbaar toetsingskader, door de PU krachtig verwoord en tijds- en plaats onafhankelijk bruikbaar is voor terreinen vallend binnen het NNN, beschikbaar blijft en; b. Wordt geïllustreerd door het door TAUW onder regie van de PU opgestelde rapport dat, in combinatie met additionele en meer actuele beschikbare gebiedskennis, voor een initiatiefnemer in het NNN een eerste startpunt kan zijn, waardoor; c. De doelstelling van de PU, zoals in de genoemde Statenbrief benoemd, wordt ondersteund: zonder verlies van doorwerking van het staande PU beleid inzake het NNN een eerste gereedschap bieden aan initiatiefnemers voor correcte hantering van de bestaande regels. Completeer en corrigeer het als illustratie te gebruiken TAUW rapport. Dit geldt in ieder geval voor het Deelgebied (definitie TAUW) Utrechtse Heuvelrug, en de toponiemen (definitie TAUW) Landgoederen Maarsbergen en Leersumse Veld. Er staan meerdere fouten in de huidige versie van het TAUW rapport. Het bovenstaande wordt nader toegelicht in de zienswijze. 	<p>Vanuit het Bkl geldt de verplichting de Wezenlijke kenmerken en waarden bij verordening vast te stellen. De in bijlage XI opgenomen tekst is afgestemd op de uitwerking in de rapportage. Aanvullend op de uitwerking is in de meeste gevallen, aanvullend op het rapport, veldonderzoek noodzakelijk.</p>
--------	------------------------------------	---	---

23ZW29	Oostbroekorganisaties (NMU e.a)	Bijlage XI, rapport uitwerking WKW: Rapport kan dienen als vertrekpunt voor het onderzoek naar de gevolgen voor het NNN bij ingrepen en projecten in of in de buurt van NNN. Het is echter nooit een "naslagwerk" waarin kan worden opgezocht of een bepaalde ingreep schade toe zal brengen aan de natuur of niet. Een aandachtspunt is dat gebiedsbeschrijvingen een momentopname zijn. Daarom is het belangrijk om voorafgaand aan een initiatief de daadwerkelijke effecten te laten onderzoeken. Bij dit onderzoek dient altijd een ecooloog te worden betrokken. Dit als voorwaarde specifiek opnemen in de Omgevingsverordening en niet alleen in de bijlage van de verordening. Verder bevat het rapport verschillende discrepanties en onvolledigheden. Bij de Groene Contour wordt de omschrijving daarvan samengenomen met de overgangszone. Dit is in tegenspraak met de Omgevingsverordening zelf. Deze drie punten worden in de zienswijze nog verder toegelicht. Zie ook bijlage 2 voor zienswijze op het rapport.	<p>Het klopt inderdaad dat bij planontwikkelingen in het NNN in de meeste gevallen aanvullend (veld)onderzoek noodzakelijk zal zijn. De in de rapportage gemaakte uitwerking van de WKW moet worden gezien als richtinggevend voor deze onderzoeken. De tekst met betrekking tot de groene contour en overgangszones is aangepast in de rapportage.</p> <p><i>Leidt tot wijzigingen het rapport "uitwerking Wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN, Tauw, 2023"</i></p>
23ZW29	Oostbroekorganisaties (NMU e.a)	Het is belangrijk om goed inzicht te krijgen in de samenhang tussen het WKW rapport, de natuurdoelanalyses, de gebiedsgerichte aanpak in het landelijk gebied, de meerwaardebenadering en de handreiking voor gemeenten voor toepassing van de meerwaardebenadering. Verzoek om deze samenhang inzichtelijk te maken.	<p>De natuurdoelanalyses zien op de knelpunten met betrekking tot de doelen voor de Natura2000 gebieden. Deze knelpunten zijn in hoofdlijnen opgenomen in de uitwerking van de Wezenlijke kenmerken en waarden dat algemener van aard is en richtinggevend is voor de ruimtelijke bescherming van de NNN gebieden.</p> <p>De Meerwaardebenadering is een van de uitzonderingsmogelijkheden die wordt geboden in het kader van de bescherming van het NNN. De handreiking moet meer duidelijkheid bieden voor initiatiefnemers in hoe de NNN-regels (waaronder de meerwaardebenadering) moeten worden toegepast.</p> <p>De gebiedsgerichte aanpak in het landelijk gebied is een aanpak die wordt gehanteerd om de doelen uit het Utrechts programma landelijke gebied te formuleren en te verwezenlijken.</p>

23ZW35	Stichting Milieuzorg Zeist	Bijlage XI en het rapport: 'Uitwerking Wezenlijke Kenmerken en Waarden van het NNN (TAUW, 2023)'. Verzoek ook altijd rekening houden met de functionaliteit van het betreffende leefgebied voor beschermde soorten op rode lijst én ook de Utrechtse aandachtsoorten (voorheen: 'Oranje lijst'), het functioneren van natuurbeheertypen en de potentiële natuurwaarden. Hoe strikt gaat hieraan uiteindelijk toch worden getoetst? Bij de toetsing van eventuele ontwikkelingen in het NNN is van belang, uitgaande van het 'Nee, tenzij-beginsel', dat er ook altijd een actuele beschrijving van de: 'Wezenlijke Kenmerken en Waarden' komt op basis van gedegen veldinventarisaties en bijbehorende (landschapsecologische impact) analyses. Het rapport Uitwerking WKW is namelijk lang niet altijd volledig, maar dit is ook vrijwel onmogelijk. Het gaat vaak om een jaarrond onderzoek, indien noodzakelijk zelfs over meerdere jaren. Verzoek om dit te verduidelijken. Duidelijke relatie leggen tussen bijlage XI en het rapport uitwerking WKW. Het rapport uitwerking WKW als aparte bijlage bij de nog op te stellen handreiking NNN opnemen i.p.v. als nieuwe bijlage XI.	Vanuit het Bkl geldt de verplichting de Wezenlijke kenmerken en waarden bij verordening vast te stellen. Aanvullend op de uitwerking is in de meeste gevallen aanvullend op het rapport veldonderzoek noodzakelijk.
23ZW35	Stichting Milieuzorg Zeist	rapport uitwerking WKW: zie Bijlage 1 bij de zienswijze.	De in de bijlage opgenomen punten zijn voor zover mogelijk en passend bij het detailniveau van de uitwerking meegenomen in de aanpassing van het rapport. <i>Leidt tot wijzigingen het rapport "uitwerking Wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN, Tauw, 2023"</i>

23ZW37	Landgoederen Het Kombos en Het Blauwe Huis	<p>NNN, bijlage WKW en rapport uitwerking WKW: Een goede beschrijving van zowel de NNN-kwalificatie als van de waarden en kenmerken op de landgoederen Het Kombos en Het Blauwe Huis te Maarsbergen mist. Verzoek om de Omgevingsverordening met bijlagen zo aan te passen dat de NNN en de waarden en kenmerken op deze landgoederen op de kaarten behorende bij de Omgevingsverordening in volledigheid (zowel qua percelen als qua kenmerken en waarden) worden opgenomen en dat ook in de teksten deze volledig worden verwoord. De kenmerken en waarden zijn niet statisch en deze zijn niet volledig onderzocht. Bij ruimtelijke ontwikkelingen actuele informatie over de aanwezige en potentiële waarden en kenmerken in kunnen brengen. Daarvoor kan het rapport van uitwerking WKW, vanwege het statische karakter, de onvolledigheid en de onjuistheden, niet de maatstaf zijn. In het rapport uitwerking missen habitattypen, oude bosgroeiplaats aanduidingen, aanwezige (rode lijst) soorten.</p>	<p>De punten zijn voor zover mogelijk en passend bij het detailniveau van de uitwerking meegenomen in de aanpassing van het rapport.</p> <p><i>Leidt tot wijzigingen het rapport "uitwerking Wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN, Tauw, 2023"</i></p>
23ZW38	Werkgroep Natuurlijk Zeist west	<p>Zienswijze op het rapport "Uitwerking Wezenlijke Kenmerken en Waarden van het NNN", opgesteld door TAUW in opdracht van de Provincie Utrecht op pagina 2 e.v.</p>	<p>De in de bijlage opgenomen punten zijn voor zover mogelijk en passend bij het detailniveau van de uitwerking meegenomen in de aanpassing van het rapport.</p> <p><i>Leidt tot wijzigingen het rapport "uitwerking Wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN, Tauw, 2023"</i></p>
23ZW25	Federatie Groene Heuvelrug	<p>Bijlage XII: In de begeleidende tekst in de bijlage wordt een onderscheid gemaakt tussen de uitzondering 'groot openbaar belang' en de uitzondering 'meerwaardebenadering'. Waarom wordt dit verschil gemaakt? Verzoek om dit onderscheid in principe niet te maken waarbij in beide gevallen de vereisten ten aanzien van WKW, oppervlakte, natuurpunten en samenhang genoemd dienen te worden.</p> <p>Onjuiste formulering van de tekst onder 1.b van bijlage XII: Daar staat nu het volgende: "Het aantal natuurpunten voor de compensatie die gerealiseerd gaat worden is groter dan of gelijk aan het aantal natuurpunten voor de te realiseren compensatie." Dit zou moeten zijn: "Het aantal natuurpunten voor de compensatie die gerealiseerd gaat worden is groter dan of gelijk aan het aantal natuurpunten voor het gebied dat wordt aangetast."</p>	<p>Het verschil is nodig omdat bij het gebruik van natuurpunten bij de meerwaardebenadering onterecht het idee kan ontstaan dat deze voldoende onderbouwing geven voor de meerwaardebenadering. De tekst onder b is inderdaad niet helemaal correct en wordt aangepast.</p> <p><i>Aanpassing verordening: bijlage XII aanpassen, tekst onder 1 b. De tekst wordt: "het aantal natuurpunten van de te realiseren compensatie is groter dan of gelijk aan het aantal natuurpunten van de aantasting (opgave)".</i></p>

23ZW29	Oostbroekorganisaties (NMU e.a)	<p>Bijlage XII De eerste alinea is gewijzigd, waardoor de reikwijdte van de oppervlaktecompensatie is verminderd. Daar waar het in de bestaande Omgevingsverordening geldt voor alle vormen van aantasting van het NNN (groot openbaar belang, meerwaardebenadering en kleinschalige wijzigingen), geldt het aangepaste artikel nu alleen voor aantastingen als gevolg van ontwikkelingen van groot openbaar belang. Verzoeken om de wijziging ongedaan te maken.</p> <p>Verder is het vermelde onder b in het wijzigingsvoorstel verwarrend.</p>	<p>Zoals in de tekst in de bijlage is aangegeven gaat het er juist om dat bij de meerwaardering in totaliteit sprake moet zijn van versterking van het NNN op alle aspecten (WKW, oppervlakte en samenhang) die aantoonbaar is en bovendien binnen 10 jaar moet kunnen bereikt en dat bovendien de toeslagen voor oppervlakte natuurtypen hierbij moeten worden betrokken. Deze aanpassing is dus juist op gericht dat uit de bijlage niet mag worden afgeleid dat er alleen naar oppervlakte compensatie gekeken hoeft te worden en dat deze bovendien minimaal kan worden ingevuld. Bovendien was het natuurpuntensysteem onduidelijk voor de toepassing van de meerwaardebenadering omdat de berekening suggereert dat er geen rekening gehouden hoeft te worden met het binnen 10 jaar bereiken van de meerwaarde.</p> <p>Aanpassing bijlage: zie beantwoording zienswijze 23ZW25.</p>
23ZW34	LTO Noord	<p>Bijlage XII: Op bladzijde 53 bijlage XII wordt geschreven dat als er natuur op de een of andere manier moet verdwijnen daar dezelfde hoeveelheid natuur voor terug moet komen. Dit voelt oneerlijk als we dit betrekken op bijvoorbeeld de dijkversterkingen uit het verleden. Landbouwgrond moest destijds aan oppervlakte inleveren terwijl er eenzelfde hoeveelheid natuur voor terugkwam. Wanneer iets het algemeen belang betreft moeten alle partijen meeleveren. Dit kan niet alleen ten koste gaan van de landbouw.</p>	<p>Deze bijlage is op dit punt niet aangepast. Het NNN mag, zoals ook het Bkl aangeeft en eerder ook al uitgangspunt in voorgaande wetgeving, niet kleiner worden. Dat betekent dat iedere aantasting moet worden gecompenseerd.</p>
23ZW35	Stichting Milieuzorg Zeist	<p>Bijlage XII: Oppervlaktecompensatie: De berekeningen zijn nog steeds ondoorgrondelijk en het is de vraag of met de voorgestelde wijziging van de instructieregel voldoende duidelijkheid en rechtszekerheid wordt gecreëerd.</p>	<p>Zie beantwoording zienswijze 23ZW29.</p>
23ZW38	Werkgroep Natuurlijk Zeist west	<p>Bijlage XII: In de bijlage lijken de toeslagen voor de berekening van de Meerwaardebenadering te ontbreken. Als dat zo is, het verzoek deze alsnog voor het indienen van zienswijzen voor te leggen.</p>	<p>In het geval van de Meerwaardebenadering moet er sprake zijn van versterking van het NNN in oppervlakte, kwaliteit en samenhang. Dit is dus in oppervlakte altijd meer dan de opgave inclusief de genoemde toeslagen.</p>

23ZW38	Werkgroep Natuurlijk Zeist west	Zienswijze op de kaart aanpassing NNN en Groene contour. En vraag over juridische status van de aanpassing van de kaart. In zienswijzen wordt ingegaan op een aantal specifieke locaties.	<p>Bij aanpassing van de begrenzing wordt het werkingsgebied van de instructieregels aangepast.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het betreft hier een minimale grensaanpassing. Deze aanpassing is een technische wijziging, b.v. vanwege aanwezigheid van verhardingen. Daarnaast is het deel van het NNN verwijderd dat overlapt met de sportvelden aan de overzijde van de sloot. 2. Ten zuidwesten van de Blikkenburglaan is een bosje overgaan van NNN naar Groene contour. In het natuurbeheerplan heeft dit bosje geen beheertype en niet het label van bestaande natuur. Dit is een harmonisatie met het Natuurbeheerplan (NPB) waarin het bosje niet apart in is begrensd. 3. Dit komt voor uit het harmoniseren met het NBP en het begrenzen op kadastrale percelen. De berm die benoemd is in de zienswijze met een dubbele rij eiken als laanbomen, die de bestemming bos heeft, is hierin niet meegenomen. 4. De huiskavels zijn nog steeds Groene contour (of NNN). Het deel dat uit de Groene contour is gehaald is iets groter dan het bestemmingsvlak wonen. Op dit extra deel ligt een tuin en 2 parkeerplaatsen. Achter de nieuwe woning is er nu ook een tuin (wat vroeger landbouw was). Deze zit nog wel in de Groene contour. 5. Dit komt voor uit het harmoniseren met het NBP en het begrenzen op kadastrale percelen. De sloot is er niet meer. 6. Dit heeft ook weer te maken met het harmoniseren met het BBN op kadastrale percelen. Deze percelen zijn van de gemeente Zeist en zijn tot op heden regulier in gebruik als landbouwgrond. Ook loopt de begrenzing nu gelijk met de bestemmingsplankaart (daar is het hoekje ook niet in aanwezig). 7. Strook oostelijke bebouwing van Zeist-West en de Waterigeweg: hier is de grens gelijkgetrokken met de grens van het bestemmingsplan. Het betreft hier een technische wijziging van 50-100 cm breed. Achter de huizen is een strook bestemd met de classificatie groen. Dit valt echter onder het bestemmingsplan van de wijk zelf. Feitelijk is deze strook dus uit de Groene contour gehaald. Het verwijderen van de status Groene contour geeft geen verruiming van de planologische mogelijkheden voor de aanwonenden.
--------	---------------------------------	---	--

			<p>8. Hier zien geen specifiek plaatsen genoemd. In het algemeen gaat het hier om harmonisatie met het NBP op kadastrale percelen.</p>
--	--	--	--

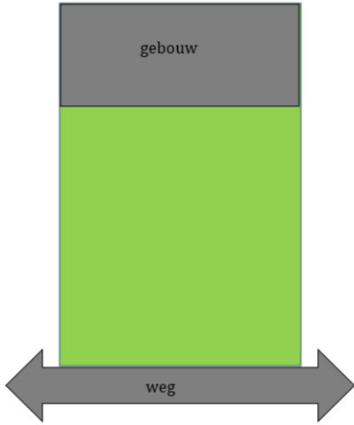
		Ambtshalve wijzigingen hoofdstuk 6	
		Bijlage XI Wezenlijke kenmerken en waarden, opsomming taalkundig corrigeren	<p>Aanpassing verordening): de opsomming wordt als volgt aangepast: De WKW worden per deelgebied beschreven aan de hand van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de aanwezige ecosystemen (waaronder biotopen en habitats); • de potenties; • de robuustheid van het systeem inclusief de verbindingsfunctie voor soorten, • bijzondere soorten; en • de abiotische en ruimtelijke condities die deze soorten en ecosystemen nodig hebben.
		Verwijzingen 6.9 naar artikel 6.3 kloppen niet	<p>Aanpassing verordening: Artikel 6.9 lid 3: “in Artikel 6.3, eerste lid, onder c”, wordt In Artikel 6.3 tweede lid onder iii”</p> <p>Artikel 6.9 lid 4: in Artikel 6.3, eerste lid, onder a, of b wordt “In artikel 6.3 tweede lid onder ii en ii”</p>
		Eerste zin toelichting artikel 6.3 tweede lid sub a ii is onduidelijk/loopt niet en wordt vervangen	<p>Aanpassing verordening: de zin “situaties waarbij er sprake is van het ontstaan van meerwaarde (meerwaardebenadering) /waarbij sprake is van een plan(wijziging) of combinatie van plannen (planwijzigingen) waarin een nieuwe ontwikkeling is opgenomen die gericht is op zowel een activiteit of wijziging van een bestaande activiteit die het natuurnetwerk Nederland aantast, wordt toegestaan maar ook een verbetering en/of uitbreiding van het natuurnetwerk Nederland is voorzien” wordt vervangen door:</p> <p>“situaties waarbij er sprake is van het ontstaan van meerwaarde volgens de meerwaardebenadering; zie bijlage I bij de verordening voor de begripsbepaling van meerwaardebenadering. Het gaat hierbij, samengevat weergegeven, om een de situatie waarin de aanleiding voor een plan(wijziging) of combinatie van plan(wijziging)en ligt in zowel het natuurbelang op zichzelf als belangen bij een nieuwe activiteit of wijziging van een bestaande activiteit. In de nieuwe planregeling(en) bestaat de nieuwe ontwikkeling dus uit een activiteit en uit een verbetering en/of uitbreiding van het NNN.”</p>

--	--	--	--

f

7. Cultuurhistorie en landschap

Nr(s).	Indiener(s)	Samenvatting zienswijze	Reactie en voorgestelde aanpassingen
23ZW18	Gemeente Utrechtse Heuvelrug	Artikel 7.13 ontbreekt	Artikel 7.13 (Oogmerk activiteiten landschap) bestaat wel, maar wordt niet gewijzigd.
23ZW10	RUD	<p>Bijlage XVIII:</p> <p>1. bijlage onder E, sub f: Wat wordt bedoelt met 'wel verlichting toegestaan bij een evenement bij een dierentuin of tuincentrum'? En waarom alleen bij deze twee? Hierdoor kunnen andere ondernemers worden benadeeld.</p> <p>2. Toelichting I, lid a: 'In de nabijheid van een gebouw' is heel vrij te interpreteren. Duidelijker als dit vervangen wordt voor 'op het woonerf'.</p>	<p>1. De borden, spandoeken, vlaggen en het vergelijkbaar object die zijn vrijgesteld bij een evenement bij een dierentuin of tuincentrum, mogen inderdaad worden verlicht voor zover daarbij ook wordt voldaan aan de voorwaarden in artikel 7.15, tweede lid, onderdeel e. Dit omdat het bij deze evenementen sinds jaar en dag vaste praktijk is om verlichting toe te passen. Gedacht kan worden aan het (China) Light Festival bij Oudehands Dierenpark en de kerstshows bij tuincentra. Omdat de provincie deze verlichting op de desbetreffende locaties onder de gestelde voorwaarden bij evenementen aanvaardbaar acht, is dit alsnog opgenomen in de regeling.</p> <p>2. Om onduidelijkheden te voorkomen, wordt de toelichting op I uit bijlage XVIII aangepast.</p> <p>Aanpassing verordening: de toelichting op I uit Bijlage XVIII wordt als volgt aangepast: Borden, vlaggen, spandoeken en vergelijkbare objecten ter openbaring van gedachten en gevoelens zijn toegestaan volgens artikel 7 van de Grondwet. De vrijheid van meningsuiting bevat twee elementen: openbaringsvrijheid en verspreidingsvrijheid. Dit laatste ziet op de vorm van het openbaren van een mening: plaats, tijd en wijze van uiting. De openbaringsvrijheid wordt niet beperkt. De verspreidingsvrijheid wordt deels ingeperkt: het kan niet op iedere willekeurige locatie in de open ruimte. De vrijstelling hoort bij een erf met een gebouw, dus in een bewoonde omgeving. Verder gelden er afmetingenvoorschriften en is er een maximaal aantal borden, vlaggen, spandoeken en vergelijkbare objecten. De borden, vlaggen, spandoeken en vergelijkbare objecten moeten worden geplaatst in het gebied tussen het hoofdgebouw en de weg. Naast plaatsing op het erf mogen de borden geplaatst worden volgens de grafische weergave op de volgende tekening.</p>

			<p>Tekening perceel</p>
		Ambtshalve wijzigingen hoofdstuk 7	
		<p>N.a.v. de zienswijze van de gemeente Utrecht (23ZW17) wordt de verwijzing naar het te hanteren document bij het uitvoeren van een HIA geactualiseerd. Er wordt in de toelichting verwezen naar de Nederlandstalige Leidraad voor het uitvoeren van een HIA van ICOMOS uit 2011, terwijl in 2022 een nieuwe leidraad (Guidance and Toolkit) door UNESCO is gepubliceerd, waarvan de provincie graag ziet dat deze wordt gebruikt. Deze leidraad is momenteel enkel in het Engels beschikbaar. De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed werkt aan een vertaling met daarbij extra uitleg vanuit Nederland. Wanneer die vertaling beschikbaar is, zal in de eerstvolgende wijzigingsronde in de toelichting een verwijzing hiernaar worden opgenomen. In afwachting van genoemde vertaling, wordt naar de Engelstalige versie van de nieuwe leidraad verwezen.</p>	<p>Aanpassing verordening: de toelichting op artikel 7.3, eerste lid wordt als volgt aangepast: "Hoe dat te doen op een universeel conforme en door UNESCO als aanbevelenswaardig omschreven wijze, is toegelicht in de 'Leidraad voor Heritage Impact Assessments inzake culturele werelderfgoederen' (ICOMOS 2011) 'Guidance and Toolkit for Impact Assessments in a World Heritage Context' (UNESCO, ICCROM, ICOMOS, IUCN 2022)'.</p>
		<p>Gebleken is dat de link uit de toelichting op artikel 7.3, eerste lid niet werkt.</p>	<p>Aanpassing verordening: in de toelichting op artikel 7.3 eerste lid, wordt de niet werkende link vervangen door een werkende link: visuele-integriteit-waterlinies-21-08-2018-lowres.pdf (citynavigator.nl): "Bij de toetsing spelen ook de visuele integriteit en authenticiteit een rol ("Visuele Integriteit Waterlinies", Advies Kwaliteitsteam Nieuwe Hollandse Waterlinie, 2018).</p>

8. Landbouw

Nr(s).	Indiener(s)	Samenvatting zienswijze	Reactie en voorgestelde aanpassingen
23ZW11	Particulier	<p>Artikel 8.1: nieuwvesting (lid 1) wordt uitgesloten. Dit is te rigide. Soms kunnen er juist goede argumenten zijn om toch een nieuw bedrijf te kunnen vestigen, bijvoorbeeld verplaatsing van bedrijven nabij een kern. De achterblijf locatie zou dan voor woningbouw gebruikt kunnen worden. Een ruimte regeling voor nevenactiviteiten is gewenst, maar de verruiming van lid 4 onder a. is te summier.</p>	<p>Artikel 8.1, eerste lid, wordt niet gewijzigd. Met betrekking tot de nevenactiviteiten is het vanwege de vele maatschappelijke opgaven die nu op de agrariërs afkomen wenselijk om agrariërs meer ruimte te geven om te verbreden en een nevenfunctie te ontwikkelen. Met de wijziging kan een uitzondering gemaakt worden op deze regel als de nevenfunctie uitdrukkelijk bijdraagt aan de recreatiemogelijkheden voor nieuwe woonwijken (Groen Groeit Mee-benadering). Daarnaast is er op grond van artikel 1.7 de mogelijkheid een ontheffing te vragen voor een gebiedsproces voor een deel van het landelijk gebied. Daarmee kan ruimte geboden worden aan nevenactiviteiten die goed passen binnen de gebiedsontwikkeling en is het niet meer de regel dat deze altijd ondergeschikt dienen te blijven aan de agrarische hoofdactiviteit. Zo ontstaat ruimte voor boeren die willen verbreden, maar blijft ook de kwaliteit van het landelijk gebied behouden.</p>
23ZW25	Federatie Groene Heuvelrug	<p>Artikel 8.1: zorg over het risico van verdere verrommeling van het landelijk gebied. Daarom is de verruiming van de mogelijkheden voor recreatieve nevenfuncties bij agrarische bedrijven ongewenst. Hier komt bij dat de versoepelde norm voor Rood voor Rood in landbouwgebieden nu reeds tot een toenemend aantal bouwlocaties in het landelijk gebied voor woningen in de hogere prijsklasse leidt.</p>	<p>De standaardregel blijft van kracht, omdat het wenselijk is de kwaliteit van het landelijk gebied in stand te houden en niet te veel andere (grote) activiteiten daar te laten plaatsvinden, die niet passen in het landelijk gebied en waar andere bewoners last van ondervinden. Vanwege de vele maatschappelijke opgaven die nu op de agrariërs afkomen, die een transitie van de landbouw vragen, wil de provincie de agrariërs wel graag meer ruimte geven om te verbreden en een nevenfunctie te ontwikkelen.</p>
23ZW35	Stichting Milieuzorg Zeist	<p>Artikel 8.1: kritisch op het nog verder uitbreiden van de mogelijkheden van 'nevenfuncties', met name omdat deze niet langer ondergeschikt aan de hoofdfunctie behoeven te zijn, zoals m.b.t. het bieden van recreatiemogelijkheden nabij woonwijken. Aangezien daarbij geen duidelijke grenzen/randvoorwaarden worden aangegeven zijn de mogelijkheden onbeperkt, met alle gevolgen voor aanwezige waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie. Daarom zou van een (nog) verdere verruiming van de vele al bestaande</p>	<p>In de Omgevingsverordening zijn voor nevenactiviteiten verschillende regels opgenomen die ervoor zorgen dat de nevenactiviteiten naar aard en omvang passen in het gebied. Zo moet de nevenactiviteit plaatsvinden binnen het bestaande bouwperceel; erfinrichting en bedrijfsbebouwing zijn landschappelijk goed inpasbaar; en omliggende agrarische bedrijven worden niet in hun bedrijfsvoering belemmerd.</p>

		mogelijkheden tot nevenfuncties moeten worden afgezien.	
23ZW18	Gemeente Utrechtse Heuvelrug	Artikel 8.1, lid 4: de toevoeging van sub a sluit aan bij het pact "groen groeit mee". Suggestie om de term 'woonwijken' in dit artikel te wijzigen naar 'bestaande woongebieden of woongebieden die nog in de nabijheid worden gerealiseerd' en vervolgens het artikel te vervolgen met: 'en waaraan in het gebied behoefte is'. De term woonwijken impliceert een beperkter voedingsgebied voor de recreatiebehoefte dan bedoeld wordt.	<p>De provincie kan zich vinden in de voorgestelde wijziging. Het is wenselijk ruimte te geven aan recreatie voor bewoners van de woongebieden, ook bestaande woongebieden.</p> <p>Aanpassing verordening: artikel 8.1, lid 4 wordt aangepast in: “de nevenactiviteit blijft ruimtelijk ondergeschikt aan de agrarische activiteiten, tenzij de nevenactiviteit bijdraagt aan de dagrecreatiemogelijkheden voor bestaande woongebieden of woongebieden die nog in de nabije omgeving worden gerealiseerd waaraan in het gebied nadrukkelijk behoefte bestaat;”</p> <p>De wijziging in de toelichting bij artikel 8.1, lid 4 (laatste zin) wordt aangepast in: “Dit is alleen anders als de nevenfunctie uitdrukkelijk bijdraagt aan de dagrecreatiemogelijkheden voor bestaande woongebieden of woongebieden die nog in de nabije omgeving worden gerealiseerd. Op grond van artikel 1.7 kan een ontheffing worden aangevraagd voor een gebiedsproces voor een deel van het Landelijk gebied. De experimenteeruimte die artikel 1.7 biedt kan helpen bij de transities voor onder meer landbouw.”</p>
23ZW27	Gemeente Houten	De provinciale Omgevingsverordening laat meer toe dan het UPLG (Utrechts Programma Landelijk Gebied). Het is duidelijker als de Omgevingsverordening complementair is aan het UPLG. In artikel 8.1, lid 4, onder a staat dat nevenactiviteiten ondergeschikt moeten zijn aan de agrarische activiteiten. In het kader van de transitie die plaats gaat vinden naar aanleiding van het UPLG, is het mogelijk een optie om recreatieve activiteiten mogelijk groter te laten zijn dan de agrarische activiteiten om daarmee de doelstellingen van het UPLG te kunnen realiseren. Immers, er zal een ander verdienmodel ontstaan door de nog niet uitgewerkte maar mogelijk wel noodzakelijke wijzigingen in het buitengebied.	<p>De standaardregel blijft van kracht, omdat het wenselijk is de kwaliteit van het landelijk gebied in stand te houden en niet te veel andere (grote) activiteiten daar te laten plaatsvinden, die niet passen in het landelijk gebied en waar andere bewoners last van ondervinden. Vanwege de vele maatschappelijke opgaven die nu op de agrariërs afkomen, die een transitie van de landbouw vragen, wil de provincie de agrariërs wel graag meer ruimte geven om te verbreden en een nevenfunctie te ontwikkelen.</p> <p>Op grond van artikel 1.7 is er de mogelijkheid een ontheffing aan te vragen voor een gebiedsproces voor een deel van het landelijk gebied. De experimenteeruimte kan helpen bij transities voor onder meer landbouw. Daarmee kan ruimte geboden worden aan nevenactiviteiten die goed passen binnen de gebiedsontwikkeling en is het niet meer de regel dat deze altijd ondergeschikt dienen te blijven aan de agrarische hoofdactiviteit. Zo ontstaat ruimte voor boeren die willen verbreden, maar blijft ook de kwaliteit van het landelijk gebied behouden.</p>

23ZW29	Oostbroekorganisaties (NMU e.a)	De begrijpelijke verruiming van artikel 8.1, lid 4, moet zo vorm gegeven worden dat het karakter en de omvang van de nevenactiviteit passend blijven in het agrarisch gebied.	Fijn dat de Oostbroekorganisaties zich in de wijziging kan vinden.
23ZW08	Gemeente De Ronde Venen	Toelichting artikel 8.1: Uit de toelichting bij lid 4, sub a blijkt dat het gaat om woonwijken die in de nabije omgeving worden gerealiseerd, de "groen groeit meebenedering". Onduidelijk is hoe aangetoond kan worden dat gebruik plaatsvindt voor deze woonwijken. En het begrip 'nabije omgeving' is niet gedefinieerd. Dit leidt tot onduidelijkheid in de plantoetsing. In de toelichting op artikel 8.1 worden de recreatiemogelijkheden beperkt tot dagrecreatiemogelijkheden. Naast dat dit verwarrend is, levert dit ook een ongewenste beperking op. Ook voor nevenactiviteiten, zoals een camping, moet ruimte zijn.	De term nabije omgeving is opgenomen om individueel per casus nader te beoordelen. Dit vraagt een locatiespecifieke onderbouwing en beoordeling. Bij nadere definiëring kan het voorkomen dat gewenste ontwikkelingen worden tegengehouden door strikte definiëring. Dagrecreatievoorziening is bewust opgenomen in de tekst, omdat het in dit artikel gaat om een uitzondering op het ondergeschikt karakter. Een boerencamping kan nog steeds, mits ondergeschikt. Dat we hier geen verruiming toestaan, is omdat we niet willen dat er overal vakantieparken ontstaan, waaronder ook grote campings. Daarom is dagrecreatie genoemd en niet verblijfsrecreatie.
23ZW34	LTO Noord	Het is van wezenlijk belang voor de agrarische sector in Utrecht dat we zuinig zijn op de schaarse landbouwgronden die we nog hebben. Alleen dan is er perspectief om hier ook in de toekomst te kunnen blijven boeren. Het is spijtig en ingewikkeld dat agrarisch ondernemers toch weer op verschillende plekken tegen meer wet en -regelgeving aanlopen. Dit maakt het allemaal niet overzichtelijker.	Met het opnemen van deze norm in de begripsbepaling wordt de bestaande praktijk onder de interim Omgevingsverordening, en daarvoor de Provinciale Ruimtelijke Verordening Provincie Utrecht, voortgezet. De norm voor grondgebondenheid stond eerder in de toelichting van de Verordening al vermeld en wordt getoetst bij verzoeken tot bestemmingsplanwijzigingen. Dit bleek echter geen stand te houden bij de rechter. Om die reden is de norm nu opgenomen in de definitie voor grondgebonden landbouw. In de praktijk wordt de norm getoetst bij nieuwe verzoeken van bestemmingsplanwijzigingen die worden ingediend, zoals agrariërs die hun agrarisch bouwvlak willen uitbreiden van 1,5 ha naar 2,5 ha. Bij deze verzoeken wordt getoetst of het bedrijf voldoet aan de norm van grondgebondenheid: 2,5 GVE/ha. Bestaande bedrijven in provincie Utrecht die geen bestemmingsplanwijziging doorvoeren worden nu niet getoetst op de norm van grondgebondenheid van 2,5 GVE/ha. Voor nevenactiviteiten worden de regels verruimt.
		Ambtshalve wijzigingen hoofdstuk 8	

23ZW34	LTO Noord	<p>Het verbieden van begreppelen is een onevenredige eis, omdat greppels maar een zeer klein oppervlak uitmaken van een perceel tegenover het feit dat ze voor landbouwkundig gebruik van groot belang zijn.</p>	<p>Het genoemde punt is geen onderdeel van de wijziging. Echter begreppelen is een kleine ingreep en heeft geen negatief effect op bodemdaling. Ambtshalve wordt de tekst in de toelichting bij Artikel 8.7 aangepast.</p> <p><i>Aanpassing verordening: de laatste zin in de toelichting van artikel 8.7 wordt als volgt aangepast: 'Ook zonder dat dit expliciet benoemd staat, is binnen het gebied van artikel 8.7 begreppelen wel toegestaan.'</i></p>
--------	-----------	--	--

9. Wonen, werken, recreëren

Wonen

Nr(s).	Indiener(s)	Samenvatting zienswijze	Reactie en voorgestelde aanpassingen
23ZW01	Stichting Vrienden Behoud Lijsterengh (VBL)	<p>Artikelen 9.14a en 9.15a, zetten de deur open voor een te grote mate van gedogen van natuurbederf. Deze nieuwe instructieregels dienen of niet door te gaan of aangevuld te worden met:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De woningbouw mag niet omsloten zijn door gronden die vallen onder het Natura 2000 gebieden of NNN c.q. de Groene contour (dit als nadrukkelijke aanvulling op punt 1c); • De woningbouw mag niet tot gevolg hebben dat het natuurgebied bedorven (vervuiling en aanzicht) wordt door aanleg van nieuwe wegen, parkeerplaatsen en verkeersstromen van m.n. auto's; • De woningbouw dient te voldoen aan eerder gedane gerechtelijke uitspraken, zoals die van de Raad van State. De gewijzigde werkingsgebieden in de Ontwerp Omgevingsverordening zijn voor het natuurgebied Koerheuvel-Donderberg in Rhenen gelet op het Koninklijk Besluit 1988 wederrechtelijk. • De woningbouw mag niet leiden tot schending van de regels m.b.t. grondwaterbeschermingsgebieden. • De woningbouw mag niet ertoe leiden dat geprognostiseerde opgaves voor het NNN c.q. de Groene contour in gevaar komen; De opgaven t.a.v. flexwoningen botsen met de opgave t.a.v. de groene contour. Tussen nu en 2040 is de Groene contour opgave 3000 ha en deze wordt het liefst gerealiseerd naast en begrensd met NNN gebieden. Tegelijkertijd worden flexwoningen in de groene contour toegestaan. Dit is in strijd met het Coalitieakkoord 2023-2027 (blz. 9). Door flexwoningen midden op de akker te plaatsen worden deze natuurgebieden juist van elkaar gescheiden en kunnen dieren dus niet meer tussen de verschillende gebieden bewegen. • De regels voor de permanente woningbouw gelden ook onverkort voor de flexwoningen. 	<p>Flexwoningen als bedoeld in de artikelen 9.14a en 9.15a zijn alleen mogelijk in gebieden die zijn aangeduid als Uitbreiding Woningbouw onder voorwaarden mogelijk. Dit gebied is gedefinieerd door uit te gaan van het Landelijk gebied en daar gebieden met de NNN-status, Groene contourgebieden, Stille kerngebieden, Ganzenrustgebieden, glastuinbouwconcentratiegebied en militair oefenterrein met natuurwaarde van af te halen (deze aftreksom wordt aangeduid als geo-som).</p> <p>In dit gebied is het, net als voor permanente woningbouw, onder voorwaarden mogelijk hier (tijdelijke) flexwoningen te realiseren. Het zou niet logisch zijn om voor flexwoningen een beperkter zoekgebied aan te duiden dan voor permanente woningen omdat deze in beginsel een beperktere impact hebben dan permanente woningen.</p> <p>Bij de besluitvorming over deze locaties wordt gekeken of andere provinciale belangen (onder andere op het gebied van duurzaam waterbeheer) niet onevenredig worden geschaad. Vandaar dat wordt gesproken over "onder voorwaarden". In artikel 9.14a, lid 1, sub g is bovendien expliciet opgenomen dat omliggende functies niet onevenredig worden geschaad.</p> <p>In het geval van flexwoningen zoals bedoeld in artikel 9.15a is dit niet nodig omdat dit gaat om locaties waar woningbouw al ruimtelijk aanvaardbaar is geacht. Omdat flexwoningen ook woningen zijn, zijn met het besluit permanente woningbouw toe te staan automatisch ook flexwoningen toegestaan.</p> <p>Naar aanleiding van andere zienswijzen wordt artikel 9.15a geschrapt. Daarvoor in de plaats komt een nieuw artikel met beoordelingsregels voor GS voor het verlenen ontheffing</p>

			t.b.v. flexwoningen. Zie hiervoor de beantwoording van zienswijze 23ZW04.
23ZW01 23ZW02	Stichting Vrienden Behoud Lijsterengh (VBL) Particulier	<ul style="list-style-type: none"> • Artikelen 9.14a en 9.15a zetten de deur open voor een te grote mate van gedogen van schadelijke effecten op ander grondgebruik (natuur en overige grondgebruik). Flexwoningen mogelijk maken in NNN-gebieden en in de Groene contour is niet wenselijk. • Wijzig de instructieregels 9.14a en 9.15a zodanig dat geen (flex) woningbouw mogelijk is op Groene contour gebieden. Uiteraard wel binnen de rooilijn van de gemeente. <p>Deze instructieregels moeten aangepast worden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Algemeen: het begrip tijdelijk m.b.t. flexwoningen is nooit langer dan 3 jaar. De periode van 15 jaar is niet tijdelijk, maar pseudo-permanent. • Artikel 9.15: de hele laatste zin "Bij locaties tot 200 flexwoningen kunnen de verplichtingen t.a.v. lokale en regionale groenontwikkeling uit artikel 9.15a worden doorgeschoven naar de opvolgende permanente ontwikkeling" moet geschrapt worden. Het is onjuist dat de verplichtingen t.a.v. lokale en regionale groenontwikkeling uit artikel 9.15a worden doorgeschoven naar de opvolgende permanente ontwikkeling. Dit houdt in dat er in de gehele flexwoningen-periode niets aan de lokale en regionale groenontwikkeling hoeft te gebeuren. Ook niet om de nadelige effecten van de flexwoningen te compenseren. Sterker nog: hier staat overduidelijk dat er na de flexwoningen altijd permanente woningbouw volgt. Dit is ontoelaatbaar. • Artikel 9.14a lid 1a: Hier aan toevoegen: "Indien er alternatieve bouwlocaties zijn, dan wordt die alternatieve bouwlocatie gekozen indien een natuurgebied gered kan worden. Dit betekent dat er geen andere argumenten genoemd of voorwaarden gesteld worden waardoor de alternatieve bouwlocatie alsnog afgewezen wordt". • Artikel 9.15a: Na lid a een extra lid tussenvoegen: "Het aantal flexwoningen per gemeente als percentage van de hele provincie is niet groter dan het procentuele gemeentelijke landoppervlak of inwoneraantal t.o.v. de gehele provincie". 	<p>Flexwoningen als bedoeld in de artikelen 9.14a en 9.15a zijn alleen mogelijk in gebieden die zijn aangeduid als Uitbreiding Woningbouw onder voorwaarden mogelijk. Dit gebied is gedefinieerd door uit te gaan van het Landelijk gebied en daar gebieden met de NNN-status, Groene contourgebieden, Stille kerngebieden, Ganzenrustgebieden, glastuinbouwconcentratiegebied en militair oefenterrein met natuurwaarde van af te halen (deze aftreksom wordt aangeduid als geo-som).</p> <p>M.b.t. tot het aanpassen van de instructieregels:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Algemeen: De periode van maximaal 15 jaar is ingegeven vanuit het landelijk breed gedeelde inzicht dat 10-15 jaar in veel gevallen de minimaal benodigde termijn is om locaties met flexwoningen financieel haalbaar te maken. • Artikel 9.15a: naar aanleiding van andere zienswijzen is besloten dit artikel in zijn geheel te schrappen. Dit betekent dat ook als gemeenten kiezen voor flexwoningen op locaties die in het PPWW geprogrammeerd zijn voor woningbouw en op grond van deze programmering geldt een verplichting van Groen Groeit Mee, dat die verplichting ook bij de bouw van flexwoningen blijft gelden. • Artikel 9.14a lid 1a: flexwoningen in natuurgebieden zijn niet mogelijk. Zie de zgn. geo-som hiervoor. • Artikel 9.15a: Dit artikel komt te vervallen.

23ZW01 23ZW02	Stichting Vrienden Behoud Lijsterengh (VBL) Particulier	In het specifieke geval van het natuurgebied Koerheuvel-Donderberg in Rhenen geldt dat de Gewijzigde werkingsgebieden 1 ^e wijziging Omgevingsverordening verarring zaait. Het is niet duidelijk wat wel of niet in de uitbreiding valt. In de zienswijze staat benoemd over welke gronden verarring is. Gronden moeten NNN groene contour blijven. De gewijzigde werkingsgebieden in de Ontwerp Omgevingsverordening zijn voor het natuurgebied Koerheuvel-Donderberg in Rhenen gelet op het Koninklijk Besluit 1988 wederrechtelijk.	Woningen zijn alleen toegestaan in gebieden binnen het werkingsgebied Uitbreiding Woningbouw onder voorwaarden mogelijk . Natuurgebieden en Groene contourgebieden zijn onder anderen hiervan uitgesloten. Zie de zgn. geo-som hiervoor. De reden dat dit gebied is gewijzigd heeft te maken met het vervallen van de aanduiding Glastuinbouwconcentratiegebied bij de kern Mijdrecht. Het heeft geen betrekking op het gebied Koerheuvel-Donderberg.
23ZW02	Particulier	Wijzig de instructieregels van artikelen 6.3, 9.14a en 9.15a zodanig dat geen (flex) woningbouw mogelijk is in Groene contour gebieden. Uiteraard wel binnen de rooilijn van de gemeente.	Verwezen wordt naar de beantwoording van 23ZW01, 23ZW02.
23ZW03	Gemeente Zeist	De gemeente is content met de extra mogelijkheid die wordt geboden voor het realiseren van flexwoningen. Het biedt kansen om tijdelijke huisvesting te bieden aan personen die dat nodig hebben.	De provincie neemt kennis hiervan.
23ZW04, 23ZW06, 23ZW18, 23ZW27	Gemeenten IJsselstein, Rhenen, Utrechtse Heuvelrug, Houten	23ZW04: Artikelen 9.14 a en 9.15a: 1. Waarom is bij een tijdelijke locatie de voorwaarde van aansluiten op bestaand stedelijk gebied in de afweging zo belangrijk? De invloed op het buitengebied is tijdelijk, omdat de woningbouw ook zal verdwijnen. Deze voorwaarde is een zware beperking voor het realiseren van flexwoningen en heeft de volgende nadelen: <ul style="list-style-type: none"> • Er blijven zeer weinig locaties over gezien de ruimtelijke situatie gecombineerd met de financiële onderbouwing: • Financiële haalbaarheid van flexwoningen is niet eenvoudig, omdat er geen substantiële vergoedingen tegenover staan. • Er is maar 1 stedelijk gebied, de kern IJsselstein. Geen aansluiting mogelijk aan de oostelijke en westelijke kant van de kern. En langs bestaand stedelijk gebied maar een beperkt deel van de gronden in bezit van de gemeente. • Relevant voor het slagen van een flexwonen project zijn garanties voor vervolglocaties over 15 jaar. Met de voorwaarde grenzend aan bestaand stedelijk gebied worden de mogelijkheden beperkt. 	Naar aanleiding van meerdere zienswijzen is geconstateerd dat het artikel 9.14a op punten als te beperkend wordt gezien. Dit gaat bij een aantal indieners om het aantal flexwoningen dat is toegestaan, waarbij ervoor wordt gepleit ook een groter aantal dan 50 per kern toe te staan. Een ander bezwaar dat naar voren wordt gebracht is de afstand tot de kern. In algemene zin streeft de provincie ernaar om de woningbehoefte zoveel mogelijk in te vullen door middel van de bouw van vaste/permanente woningen en in lijn met de in de Omgevingsvisie gestelde verstedelijkingsprincipes. In aanvulling daarop kan het nodig zijn tijdelijk op plekken woningen toe te voegen, bijvoorbeeld om op korte termijn kwetsbare groepen op te vangen. Voor locaties tot 50 woningen is daarom rechtstreeks in de verordening een regel opgenomen. Hiermee hebben de gemeenten ruimte om op plekken aan deze urgente vraag te voldoen indien nodig. In aanvulling daarop is naar aanleiding van de zienswijzen ervoor gekozen voor grotere locaties of locaties die op grotere afstand liggen een ontheffingsregel op te nemen, waarbij het College van GS een ontheffing kan verlenen indien aan de daarin gestelde kaders wordt

		<ul style="list-style-type: none"> • Het benutten van locaties waar permanente woningbouw is gepland (artikel 9.15a) is contraproductief. De beperkte capaciteit die beschikbaar is om de totale woningbouwopgave te realiseren wordt extra belast. <p>2. De omvang van een tijdelijke woonlocatie is beperkt tot eenmalig 50 woningen. Dit bemoeilijkt de realisatie van projecten. De algemene kosten moeten over een beperkt aantal wooneenheden worden verdeeld. En de impact van flexwoningen op de totale woonvoorraad is beperkt en zal niet veel opleveren voor de woningnood in IJsselstein.</p> <p>23ZW06: Artikel 9.14a en artikel 9.15a zijn bedoeld om het plaatsen van flexwoningen eenvoudiger te maken, maar het tegenovergestelde wordt bereikt. Het is een drastische beperking voor de gemeenten om in te spelen op locatiegebonden of situatie specifieke kansen. De regels maken geen onderscheid naar doelgroep of type woningbouw (sociale koop / huur). Verzoek is bij artikel 9.14a het werkingsgebied 'uitbreiding wonen onder voorwaarden' los te laten en 'aansluiten op stedelijk gebied uit het artikel te verwijderen. In plaats daarvan de nadruk te leggen op voorwaarden die de tijdelijkheid van de verstedelijking (en de opvolgende functie of inrichting) verder borgen en eventueel beleid waarin plannen beoordeeld worden volgens een meerwaardebenadering.</p> <p>23ZW18: Artikel 9.14 a: Locaties waar al stedelijke functies aanwezig zijn, die snel beschikbaar zijn, maar niet direct grenzen aan het stedelijk gebied ook benutten vanwege hoge woningnood. Verzoek om artikel 9.14 a lid 1, sub b te schrappen en eventueel in de toelichting aan te geven dat in beginsel ingezet wordt op een situering nabij het stedelijk gebied, maar dat meegewerkt wordt aan oplossingen die wellicht ruimtelijk minder ideaal zijn, maar waar bijvoorbeeld al stedelijke functies aanwezig zijn of die wel snel realiseerbaar zijn, bijvoorbeeld vanwege gemeentelijk, provinciaal of rijksgrondbezit.</p> <p>23ZW27: Flexwoningen: uit praktijkervaring blijkt dat de gegeven voorwaarden die de verordening biedt dermate streng zijn, dat</p>	<p>voldaan. Ten aanzien van het afstandscriterium is daarbij wel aangegeven dat afwijking van het principe: grenzend aan” mogelijk is, maar dat het wel wenselijk is nabij het stedelijk gebied te blijven. Zowel vanuit het aspect ruimtelijke kwaliteit als vanuit de overweging dat een deel van de doelgroep een sterke afhankelijkheid van voorzieningen heeft en mogelijk niet over een auto beschikt. Door bij stedelijk gebied te ontwikkelen kunnen de bestaande (NUTS) voorzieningen beter worden benut.</p> <p>Ten aanzien van artikel 9.15a is geconstateerd dat dit artikel onvoldoende toevoegt aan wat reeds mogelijk is en bovendien contraproductief kan werken ten aanzien van de ambities voor groen groeit mee en de realisatie van permanente woningen. Dit artikel komt daarom te vervallen.</p> <p>Aanpassing Verordening. Artikel 9.15a komt te vervallen. In de toelichting op artikel 9.15 wordt de verwijzing naar artikel 9.15a wordt geschrapt. Toegevoegd wordt artikel 9.16a met toelichting.</p> <p>Artikel 9.16a Beoordelingsregel ontheffing tijdelijke locaties voor flexwoningen Ontheffing van artikel 9.14a kan alleen worden verleend als:</p> <ol style="list-style-type: none"> er sprake is van tijdelijke flexwoningen; binnen bestaand stedelijk gebied onvoldoende locaties beschikbaar zijn voor flexwoningen; de flexwoningbouw niet tot extra bodemdaling leidt; de flexwoningbouw plaatsvindt in aansluiting op het stedelijk gebied, of als dat niet mogelijk is, nabij het stedelijk gebied; omliggende functies niet onevenredig worden geschaad; er wordt voorzien in een opruimplicht na beëindiging van de activiteit, maar in ieder geval na 15 jaar; de flexwoningbouw wordt gerealiseerd met een goede landschappelijke inpassing die rekening houdt met de tijdelijkheid van de flexwoningen;
--	--	---	---

		<p>een sluitende businesscase heel lastig wordt, zeker gezien de tijdelijkheid van de projecten.</p>	<p><i>h. afspraken worden gemaakt over een evenwichtige verhouding tussen de flexwoningen en de lokale groenontwikkeling groen ontwikkeling bij locaties met meer dan 200 flexwoningen; en</i></p> <p><i>i. de flexwoningbouw geen onevenredige nadelige gevolgen heeft voor het provinciaal bereikbaarheidsnetwerk.</i></p> <p><i>Toelichting op artikel 9.16a Beoordelingsregel ontheffing tijdelijke locaties voor flexwoningen</i> <i>Gehele artikel: De beoordelingsregel geeft aan onder welke voorwaarden gedeputeerde staten een ontheffing kan verlenen of weigeren.</i> <i>Artikel 9.14a Instructieregel tijdelijke locaties voor flexwoningen biedt mogelijkheden voor de bouw van een beperkt aantal flexwoningen in het gebied Uitbreiding woningbouw onder voorwaarden. Wanneer blijkt dat de urgente vraag naar flexwoningen daarmee niet opgelost kan worden, kan een ontheffing aangevraagd worden van dat artikel. De beoordelingsregel daarvoor staan in artikel 9.16a. De beoordelingsregel geeft aan onder welke voorwaarden gedeputeerde staten een ontheffing kan verlenen of weigeren. De ontheffingsmogelijkheid beperkt zich tot het gebied Uitbreiding woningbouw onder voorwaarden.</i> <i>Sub b: volgens het Besluit kwaliteit leefomgeving moet de “duurzame verstedelijkingsladder” (artikel 5.129g: zorgvuldig ruimtegebruik en tegengaan van leegstand) worden toegepast. Dat geldt ook voor tijdelijke locaties.</i> <i>Sub d: door aan te sluiten bij het stedelijk gebied, wordt het creëren van nieuwe kernen uitgesloten. Bij een ontheffing voor flexwoningen kan daar iets soepeler mee worden omgegaan, maar de woningen moeten in ieder geval nabij het stedelijk gebied worden gerealiseerd.</i> <i>Ook voor flexwoningen moet immers de bereikbaarheid van voorzieningen en een goede ontsluiting zijn verzekerd. Ook mag door het niet aansluiten bij de kern geen onevenredige inbreuk op het landschap ontstaan.</i> <i>Sub f: flexwoningen zijn per definitie van tijdelijke aard. Er moet daarom worden voorzien in een opruimplicht. Daarin moet vastliggen dat de flexwoningen tot</i></p>
--	--	--	---

			<p>maximaal 15 jaar blijven staan en moet ook worden aangegeven, hoe het terrein na verwijdering van de flexwoningen wordt opgeleverd.</p> <p>Sub g: de flexwoningen moeten landschappelijk goed worden ingepast. Daarbij moet, en kan, wel rekening gehouden worden met de tijdelijke aard van de flexwoningen en het beoogde gebruik van het terrein na verwijdering van de flexwoningen.</p> <p>Sub h: tot 200 flexwoningen geldt er geen verplichting ten aanzien van lokale en regionale groenontwikkeling. Daarboven wel. Daarbij moet onderbouwd worden hoe de lokale en regionale groen ontwikkeling (natuur en recreatie) wordt gerealiseerd. Daarbij moet de verhouding tussen de aanwezigheid van “rood” en “groen” in verhouding zijn. Met het oog op een nadere duiding van een evenwichtige verhouding tussen verstedelijking en groen is een handreiking opgesteld: de Handreiking Nieuwe Woongebieden.</p>
23ZW06	Gemeente Rhenen	<p>Artikel 9.14a: Onduidelijk of en hoe aangetoond moet worden dat er binnen bestaand stedelijk gebied geen locaties beschikbaar zijn. De combinatie van realisatie binnen de begrenzing van ‘uitbreiding woningbouw onder voorwaarden’ én aansluiting op bestaand stedelijk gebied betekent een drastische inperking van de theoretische mogelijkheid om buiten stedelijk gebied flexwoningen te realiseren. Deze worden verder verkleind door behoud gezond leefklimaat, gezien de geringe afstand tot veehouderijen en/of kwekerijen. Verdere beperkingen doordat percelen niet in eigendom zijn van de gemeente of door langlopende pacht.</p>	<p>Het aantonen dat er binnenstedelijk geen locaties beschikbaar zijn, volgt uit (artikel 5.129g: zorgvuldig ruimtegebruik en tegengaan van leegstand) het Bkl. Indicatoren om aan te tonen dat er binnenstedelijk geen locaties beschikbaar zijn, kunnen zijn: geen instandhouding gedurende 10-15 jaar mogelijk, niet snel beschikbaar, programma past niet op locatie, locatie financieel onhaalbaar, belemmerende factoren in omgeving. Voor de beantwoording van het tweede deel van deze zienswijze wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze 23ZW04.</p> <p>Aansluitend op stedelijk gebied: hiermee wordt een ongebreidelde verstedelijking voorkomen. Daarnaast kan beter aangesloten worden op de (nuts)voorzieningen.</p>

23ZW11, 23ZW26	Particulieren	<p>23ZW11, 23ZW26: Artikel 9.14 zou ook drijvende flexwoningen mogelijk moeten maken.</p> <p>23ZW26: Een drijvende wijk die ingericht is op het veranderende klimaat. Beter kan "ademen" op de vraag naar betaalbare en geschikte woningen. Met de waterwoningen kan ingezet worden op het ademend vermogen en op het littekenloos bouwen.</p> <p>23ZW11, 23ZW26: De termijn van 15 jaar is te kort. Enerzijds vanwege de economische haalbaarheid (aanleg nuts en infrastructuur) en anderzijds vanwege de dalende bevolkingsaantallen op termijn. Een langere termijn is gewenst, zodat de gronden/wateren na beëindiging weer teruggeven kunnen worden. De plaatsing van de flexwoningen wordt nu vooral gezien als placemaking voor een definitievere stedenbouwkundige invulling. Het verzoek is om de termijn afhankelijk te laten zijn van de omstandigheden, de plaats en de behoefte.</p>	<p>In artikel 9.14a wordt geen onderscheid naar type flexwoningen gemaakt. Drijvende flexwoningen zijn mogelijk wanneer dit type flexwoning past binnen de gestelde voorwaarden uit de Omgevingsverordening.</p> <p>In algemene zin is het beleid erop gericht woningzoekenden te huisvesten in permanente woningen op permante woningbouwlocaties. De ontwikkeling van flexwoningen (buiten stedelijk gebied) is bedoeld om een tijdelijke verlichting van de woningmarkt mogelijk te maken. Daarmee is met een termijn van maximaal 15 jaar al een zeer ruim tijdsbestek gekozen, die voor langere tijd een gebied zal veranderen. Deze termijn is gekozen omdat in situaties waar er geen nutsvoorzieningen zijn een langere gebruikstijd nodig is voor het financieel haalbaar maken.</p>
23ZW13	Gemeente Wijk bij Duurstede	<p>De voorwaarden in de artikelen 9.14a en 9.15a zijn te restrictief gesteld met betrekking tot aansluiting op stedelijk gebied. Waar in andere artikelen verruiming van nevenfuncties voor agrariërs wordt mogelijk gemaakt, moet het ook mogelijk zijn om onder voorwaarden een (beperkt) aantal flexwoningen toe te voegen in het landelijk gebied, bijvoorbeeld in vrijkomende agrarische bebouwing en voorzien van goede landschappelijke inpassing. Om in eigen woningbehoefte te kunnen voorzien, is een aanpassing van de voorgestelde instructieregels noodzakelijk.</p>	<p>Voor de beantwoording van deze zienswijze wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze 23ZW04.</p> <p>De Omgevingsverordening bevat instructieregels voor vrijkomende agrarische bedrijfspercelen. Wanneer agrarische bedrijfspercelen vrijkomen, kan daarvoor een nieuwe passende functie worden gezocht.</p>
23ZW17	Gemeente Utrecht	<p>Artikel 9.14a, lid 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De locaties (binnen Uitbreiding woningbouw onder voorwaarden) waar flexwoningen onder voorwaarden zijn toegestaan zijn te beperkend voor de gemeente. Op andere potentiële woningbouwlocaties bijvoorbeeld ook graag de mogelijkheid om tijdelijk flexwoningen mogelijk te maken (dit zou dan eventueel tot andere voorwaarden moeten leiden). • voor grotere gemeenten is een andere verdeelsleutel nodig voor het maximaal aantal flexwoningen per kern waarmee eenmalig en tijdelijk uitgebreid mag worden. Een eenmalige en tijdelijke uitbreiding tot 50 flexwoningen is te weinig, gezien de knellende problematiek. 	<ul style="list-style-type: none"> • De zgn. geo-som van Uitbreiden woningbouw onder voorwaarden is: Landelijk gebied minus NNN, Groene contour, Stille kern, Ganzenrustgebied, glastuinbouwconcentratie gebied, militair oefenterrein met natuurwaarden. Hiermee wordt ruimtelijk voldoende mogelijkheden geboden om buiten bestaand stedelijk gebied en buiten reeds geprogrammeerde locaties te zoeken naar geschikte locaties voor flexwonen. • Voor de beantwoording van het tweede deel van deze zienswijze wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze 23ZW04.

23ZW18	Gemeente Utrechtse Heuvelrug	<p>Artikel 9.14a, lid 1, sub e en f hebben betrekking op een opruimplicht na 15 jaar. Deze eis van 15 jaar niet zo strikt vast leggen. In lid 1, onder d wordt er van uit gegaan dat de locaties na afloop omgevormd worden naar een groene of agrarische functie. Dat is vreemd ervan uitgaande dat de regeling juist in het leven wordt geroepen voor gebieden waar uitbreiding van woongebied onder voorwaarden mogelijk zou kunnen zijn. Dit is te zwaar en potentieel kan het leiden tot te zijner tijd ongewenste en onvoorziene situaties. Verzoek is deze leden te schrappen of zo te formuleren dat hier desgewenst en gemotiveerd een afwijking op mogelijk is. Het is belangrijk dat locaties van flexwoningen zo worden ingericht dat volwaardige tijdelijke woongebieden kunnen ontstaan die zo optimaal mogelijk worden ingepast in het landschap zonder dat dit laatste de business case te zwaar belast. Het doel is immers snel woningen in het betaalbare segment neer te kunnen zetten. En vervolgens om dit op een wijze te doen die geen ingrijpende onomkeerbare gevolgen heeft voor de ontwikkelmogelijkheden na die periode van flexbewoning. Lid 2 van artikel 9.14a vormt in dat opzicht een te zware belasting in relatie tot de opgave. Verzoek is om lid 2 te schrappen, temeer nu in lid d al opgenomen is dat sprake moet zijn van een goede landschappelijke inpassing.</p>	<p>Ten aanzien van het aspect tijdelijkheid wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijzen 23ZW11, 23ZW26.</p>
23ZW19	Gemeente Montfoort	<p>Flexwoningen kunnen onder de Omgevingswet worden gerealiseerd door middel van: (a) een regeling over vergunningvrij bouwen in het omgevingsplan, (b) een OPA, (c) een BOPA.</p> <p>De vraag is hoe en op welke wijze de provincie betrokken is wanneer het gemeentebestuur toepassing geeft aan een van deze instrumenten om te komen tot realisering van flexwoningen.</p>	<p>Wanneer er strijd is met het Omgevingsplan bij het realiseren van een ontwikkeling, of wanneer het volgens de beoordelingsregels uit het Omgevingsplan niet mogelijk is de vergunning te verlenen, kent de Omgevingswet de mogelijkheid van de Buitenplanse Omgevingsplanactiviteit (BOPA). De Omgevingsverordening is mede van toepassing op de BOPA, zie artikel 1.4 Schakelbepaling.</p>
23ZW25	Federatie Groene Heuvelrug	<p>Artikel 9.14a: Het verleden leert dat de levensduur van flexwoningen op dezelfde locatie vaak veel langer is dan gepland. Dit geldt temeer omdat er ernstig rekening mee moet worden gehouden dat het woningtekort over 15 jaar nog niet zal zijn opgelost. Verzoek om voldoende waarborgen in te bouwen dat de beoogde termijn niet wordt overschreden, en de natuur- en landschapswaarden op de locatie na verwijdering van de flexwoningen weer ten minste in de oorspronkelijke staat worden teruggebracht.</p>	<p>In artikel 9.14a is opgenomen dat er wordt voorzien in een opruimplicht na beëindiging van de activiteit en in ieder geval na 15 jaar. In lid 1, onder g is geregeld dat de opruimplicht is verzekerd op het moment van vaststelling van het omgevingsplan waarmee de activiteit mogelijk wordt gemaakt.</p>

23ZW25	Federatie Groene Heuvelrug	In de teksten van artikelen 9.14 en 9.14a tot uiting laten komen dat het totaal aantal van de eenmalige uitbreiding van (gewone) woningen en de eenmalige uitbreiding van flexwoningen gezamenlijk niet hoger mag zijn dan 50. Om consistentie te bereiken met artikel 9.14 het verzoek om tevens aan lid 1 van artikel 9.14a toe te voegen: 'de tijdelijke uitbreiding tot 50 flexwoningen is noodzakelijk voor de vitaliteit van de kern'.	Artikel 9.14a bestaat zelfstandig naast artikel 9.14. Dat betekent dat een gemeente naast de eenmalige uitbreiding met 50 vitaliteitswoningen ook de mogelijkheid heeft van eenmalig 50 flexwoningen per kern.
23ZW29	Oostbroekorganisaties (NMU e.a)	Artikel 9.14a en artikel 9.15a: Verzoek om ook bij de flexwoningen de principes van duurzaam bouwen (Convenant Toekomstbestendig Bouwen, Groen Groeit Mee) en binnenstedelijk bouwen toe te passen. Het realiseren van groenontwikkeling moet via een voorwaardelijke verplichting in het bestemmingsplan worden opgenomen.	Ook bij flexwonen stimuleren we gemeenten om zoveel mogelijk de principes van duurzaam bouwen en Groen Groeit Mee toe te passen. Echter zijn flexwonen projecten doorgaans financieel moeilijk haalbaar. Wanneer hier teveel eisen aan worden gesteld, zullen projecten niet rond en van de grond komen. Doordat het gaat om projecten die voor de duur van maximaal 15 jaar op een locatie worden geplaatst, vinden wij het te rechtvaardigen om hier in de voorwaarden geen extra eisen aan te stellen.
23ZW32	Gemeente Lopik	Artikel 9.14a: Voorstel om aan lid 1 sub a toe te voegen: "geschikte". Niet alle beschikbare locaties zijn immers geschikt als tijdelijke locatie voor flexwoningen. De bepaling wordt dan als volgt: "binnen het bestaand stedelijk gebied zijn onvoldoende geschikte locaties beschikbaar voor flexwoningen".	Dat is inherent aan elkaar: beschikbaar houdt ook in dat het geschikt moet zijn. Het gaat erom dat gemeenten in voorkomende gevallen onderbouwen waarom (flex)woningen niet in het stedelijk gebied gerealiseerd kunnen worden.
23ZW35	Stichting Milieuzorg Zeist	Artikel 9.14a en 9.15a: De mogelijkheid om buiten het stedelijk gebied te bouwen, wordt nog verder worden verruimd. Dit is niet wenselijk vanuit het borgen van duurzame verstedelijking en het voorkomen van een verrommeling van het landelijke gebied. Bepaalde locaties in het Stedelijk gebied zijn voor flexwoningen uitermate geschikt. In ieder geval zou een Plan-MER moeten worden uitgevoerd, net zoals dat voor de andere locaties (van een bepaalde omvang) buiten het Stedelijk gebied het geval is. Verder zou ook een mobiliteitstoets/-onderzoek hier deel van uit moeten maken.	Artikel 9.14a: Wanneer locaties in het stedelijk gebied geschikt zijn voor flexwoningen, dan moeten die benut worden. Dat volgt uit lid 1, onder a. Bij kleinschalige uitbreidingslocaties bij kleine kernen (tot 50 flexwoningen) zijn de bereikbaarheidseffecten zeer beperkt. Om die reden is er geen mobiliteitsanalyse nodig. Artikel 9.15a uit het Ontwerp komt te vervallen. In plaats daarvan wordt een beoordelingsregel voor gedeputeerde staten opgenomen met daarin voorwaarden waaronder zij mogelijk een ontheffing kunnen verlenen. Dan kan het gaan om meer dan 50 flexwoningen per kern. Daarbij wordt wel gekeken naar het effect op mobiliteit. Bij zienswijze 23ZW04 wordt dit verder toegelicht.
23ZW41	Particulier	Artikelen 9.14a en 9.15a: Verzoek om de voorgestelde regels in deze artikelen (en toelichting) letterlijk in stand te laten en te houden en niet in te gaan op eventuele verzoeken en/of zienswijzen van gemeentes of ondernemers om hierin wijzigingen aan te brengen die tot doel hebben om buiten de rode contour geïsoleerde woon enclaves in het buitengebied op	Naar aanleiding van de zienswijzen wordt artikel 9.14a in stand gehouden en artikel 9.15a uit het Ontwerp komt te vervallen. In een nieuw artikel, artikel 9.16a, wordt een beoordelingsregel voor gedeputeerde staten opgenomen met daarin voorwaarden waaronder zij mogelijk een ontheffing kunnen verlenen.

		te richten en geen betrekking heeft op de kernrandzone. Tevens verzoekt indiener geen verdere opties tot ontheffing of uitzonderingen te formuleren die in strijd zijn met deze aanvullingen op de Omgevingsverordening.	
23ZW06	Gemeente Rhenen	<p>Geldt artikel 9.15a voor de woningbouwaantallen tot èn na 2030? Tot 2030 is financieel niet haalbaar omdat een minimale exploitatietermijn van 10 jaar nodig is.</p> <p>Bij de programmering voor na 2030 betreft het nog zulke zachte plannen dat er nog geen duidelijke plangrenzen zijn en onvoldoende consensus over de geplande woningbouw. Dit maakt koppeling van de flexwoningen met de geplande bouw in de praktijk lastig en onlogisch. Inperking is onnodig omdat voor flexwoningen eveneens de toets in het kader van de ladder voor duurzame verstedelijking geldt. Hiermee wordt zorgvuldig ruimtegebruik al geborgd. Flexwoningen zijn bovendien tijdelijk en er geldt een opruimplicht. De beperking elimineert alle kansen voor percelen buiten de begrenzing uitbreiding wonen onder voorwaarden die gepaard kunnen gaan met een tijdelijke verstedelijking, bijvoorbeeld het borgen en bekostigen van een gewenste functieverandering (fysiek en/of planologisch) op de lange termijn middels de tijdelijke functieverandering voor flexwoningen.</p> <p>De combinatie van werkingsgebied 'uitbreiding wonen onder voorwaarden' en de verplichting om aan te sluiten aan stedelijk gebied zorgt voor een zeer beperkt gebied waar flexwoningen theoretisch toegestaan zijn (buiten stedelijke contouren). Mogelijkheden worden verder beperkt door eventuele beperkingen omtrent gezond leefklimaat voor nieuwe bewoners. Aanvullend is grondeigendom een beperkende factor. In de meeste gevallen is het realiseren van flexwoningen voor maximaal 15 jaar verliesgevend en / of gaat gepaard met financiële risico's. Er is daardoor geen economisch motief om mee te werken als perceeleigenaar.</p>	<p>Artikel 9.15a uit het Ontwerp komt te vervallen.</p> <p>Ten aanzien van het aspect tijdelijkheid wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijzen 23ZW11, 23ZW26.</p>
23ZW14	Stichting wandelnet te voet	Aan artikel 9.15a een lid toevoegen om het belang van ruimte voor lopen te benadrukken. Tekstvoorstel hiervoor: "de woonomgeving wordt op zodanige wijze ingericht dat lopen gestimuleerd en gefaciliteerd wordt, waarbij de fysieke infrastructuur voor lopen aantrekkelijk, toegankelijk en veilig is."	Artikel 9.15a uit het Ontwerp komt te vervallen. In een nieuw artikel, artikel 9.16a, wordt een beoordelingsregel voor gedeputeerde staten opgenomen met daarin voorwaarden waaronder zij mogelijk een ontheffing kunnen verlenen.
23ZW17, 23ZW32	Gemeenten Utrecht, Lopik	23ZW17: Artikel 9.15a, lid 1 sub a: doordat flexwoningen over het algemeen kleiner zijn dan reguliere woningen, is het beter	Artikel 9.15a uit het Ontwerp komt te vervallen.

		<p>om aan te sluiten bij de omvang die op een locatie wordt mogelijk gemaakt dan bij het aantal woningen.</p> <p>23ZW32: Artikel 9.15a: In het artikel is de volgende voorwaarde opgenomen: "het aantal flexwoningen is niet groter dan het maximale aantal woningen zoals opgenomen in het vastgestelde programma Wonen en Werken." Deze voorwaarde is onnodig beperkend. Een veel voorkomend kenmerk van flexwoningen is namelijk dat ze (veel) kleiner zijn dan reguliere woonbebouwing. Op een woningbouwlocatie waar bijvoorbeeld zes reguliere, permanente rijwoningen gepland staan, kunnen op dezelfde footprint 12 tot 18 flexwoningen gerealiseerd worden. Gezien het tijdelijke karakter van die flexwoningen, in relatie tot de demografische ontwikkelingen en het positieve migratiesaldo, is het wenselijk om op korte termijn een groter aantal woningen toe te voegen. Verzoek om deze voorwaarde niet op te nemen.</p>	
23ZW18	Gemeente Utrechtse Heuvelrug	<p>Artikel 9.15a: Deze regel biedt geen soelaas. Het is geen realistische aanname, zoals ook gemeente Rhenen goed onderbouwt, maar daarnaast is het ook geen oplossing voor het probleem. Flexwoningen zijn voor de gemeente een tijdelijke, maar potentieel snel realiseerbare aanvulling op de woningvoorraad, niet een vervanging. De koppeling met het PWW loslaten. Die koppeling betekent immers dat sprake is van vervanging van woningaantallen binnen het programma en niet van een tijdelijke aanvulling op het programma.</p>	<p>Voor de beantwoording van deze zienswijze wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze 23ZW04.</p> <p>Artikel 9.15a uit het Ontwerp komt te vervallen.</p>
23ZW19	Gemeente Montfoort	<p>Artikel 9.15a: Het bestemmingsplan De Bleek fase 2 staat op de lijst voor realisering na 2030. Voldoet dit bestemmingsplan aan de voorwaarde 'passen binnen het door gedeputeerde staten vastgestelde programma Wonen en werken'. Mocht dat niet het geval zijn, dan het verzoek de instructieregel zodanig aan te passen dat het plan wel voldoet aan deze voorwaarde.</p>	<p>Artikel 9.15a uit het Ontwerp komt te vervallen.</p> <p>In plaats daarvan kan de gemeente wel vooruitlopend op de ontwikkeling van De Bleek fase 2 gebruik maken van artikel 9.14a. Artikel 9.14a biedt de mogelijkheid voor een eenmalige en tijdelijke uitbreiding tot 50 flexwoningen per kern. Het zou kunnen zijn dat dit artikel niet in alle gevallen voldoende flexibiliteit biedt om aan de urgente vraag naar (flex)woningen tegemoet te komen. Voor die gevallen wordt een nieuw artikel met een beoordelingsregel opgenomen op grond waarvan gedeputeerde staten mogelijk een ontheffing kunnen verlenen. De gemeente kan contact opnemen met de provincie om te kijken of de door haar gewenste ontwikkeling binnen deze nieuwe regeling zou kunnen passen. In de beantwoording van zienswijze 23ZW04 wordt dit nieuwe artikel verder toegelicht.</p>

23ZW19	Gemeente Montfoort	<p>Artikel 9.15a: In lid a wordt als voorwaarde een opruimplicht na 15 jaar gesteld. In meer algemene zin begrip voor deze opruimplicht, zeker ook om verrommeling van het buitengebied zoveel mogelijk tegen te gaan. Deze opruimplicht is minder wenselijk wanneer het gaat om locaties zoals bijvoorbeeld De Bleek fase 2. Daar probeert de gemeente gebruik te maken van de voordelen van flexwoningen (snel bouwen op een locatie zonder woonbestemming) en de nadelen af te vangen (korte exploitatieperiode). Alle betrokkenen hebben er belang bij dat de flexwoningen op deze locatie uiteindelijk kunnen blijven staan. Wanneer de flexwoningen op termijn verplicht zouden moeten worden opgeruimd, krijgt de gemeente de business case niet sluitend waardoor de kans groot is dat die woningen er dan helemaal niet komen. Er zijn dus situaties denkbaar waarin de opruimplicht averechts werkt. In de instructieregel moet een afwijkingsclausule worden opgenomen waarbij het bevoegd gezag ruimte wordt gelaten om in specifieke gevallen toepassing te geven aan artikel 5.36 lid 2 Ow (termijnstelling in omgevingsvergunning). In dat geval ontstaat voor het bevoegd gezag de bevoegdheid (het betreft immers een 'kan-bepaling') om een termijn te stellen waarbinnen kort gezegd de opruimplicht moet zijn gerealiseerd en de oude toestand moet zijn hersteld of een andere, in de omgevingsvergunning omschreven toestand, moet zijn gerealiseerd. Omdat er dan echter een bevoegdheid ontstaat en er geen sprake is van een verplichting, kan het bevoegd gezag in daarvoor in aanmerking komende gevallen maatwerk verrichten door te besluiten dat 'herstel in de oude toestand niet nodig is', waardoor er in die situaties geen sprake is van een opruimplicht.</p>	Ten aanzien van het aspect tijdelijkheid wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijzen 23ZW11, 23ZW26.
23ZW31	Gemeente De Bilt	<p>Artikel 9.15 en 9.15a: Het is van belang dat de doorlooptijd voor het opnemen van projecten in het programma zo mogelijk verkort wordt en dat de projecten die gemeentelijk zijn aangemeld, voor de werking van deze bepalingen 9.15 en 9.15a Ov worden aangemerkt als locaties waar woningbouw volgens het vastgestelde programma al is voorzien.</p>	<p>Artikel 9.15a uit het Ontwerp komt te vervallen. De opmerking van de doorlooptijd valt buiten de reikwijdte van de 1^e wijziging. Hiervoor wordt verwezen naar de behandeling van het Kader voor de Provinciale Programmering van Woon en Werklocaties, die in maart 2024 is voorzien in provinciale staten.</p>

23ZW31	Gemeente De Bilt	De voorgestelde redactie van artikel 9.15a zou kunnen leiden tot ongewenste en ook onnodige inperking van de voor flexwoningen beschikbare ontwikkellocaties. Voorstel om daarom de zinsnede "vooruitlopend op de permanente woningbouw" niet op te nemen in artikel 9.15a Omgevingsverordening.	Artikel 9.15a uit het Ontwerp komt te vervallen. Dit betekent dat het binnen stedelijk gebied en op reeds geprogrammeerde uitbreidingslocaties aan gemeenten is om flexwoningen toe te staan. Vanuit provinciaal belang heeft het de voorkeur te kiezen voor hoogwaardige permanente woningen op deze locaties dan voor tijdelijke woningen. Echter kunnen zich vanwege de plannen of andere ontwikkelingen binnenstedelijke mogelijkheden voordoen die flexwoningen mogelijk maken. Voor uitbreidingslocaties geldt daarbij ook de verplichting (bij locaties groter dan 50 woningen) om invulling te geven aan Groen Groeit Mee.
23ZW31	Gemeente De Bilt	In de toelichting op de voorgestelde wijziging van artikel 9.15 is bij de tweede bullet de zinsnede "ten minste 50% van de te bouwen woningen [...] worden gebouwd" geschrapt, met een verwijzing naar de regionale woondeals. In de bestaande woondeal is vooruitgelopen op de Wet regie volkshuisvesting, waarvan nu onzeker is of en wanneer deze in werking zal treden. De vraag is dan ook of deze aanpassing van de toelichting op artikel 9.15 daarom wenselijk is, aangezien niet zeker is dat er een wettelijke basis zal komen voor een aandeel van twee derde voor betaalbaar bouwen.	In de toelichting op artikel 9.15 is aangegeven dat afspraken worden vastgelegd om te borgen dat binnen het programma voldoende woningen worden gebouwd in het sociale en middensegment waarbij wordt uitgegaan van de afspraken uit de regionale woondeals. Het percentage betaalbare woningen is daarmee niet afhankelijk van het van kracht worden van de Wet inzake versterking regie volkshuisvesting.
23ZW11	Particulier	Bijlage 1: Het verzoek is om de begripsbepaling voor flexwoningen aan te passen zodat er sprake kan zijn van drijvende woningen.	De definitie van flexwoningen sluit drijvende flexwoningen niet uit, zolang het maar geen woonschepen zijn. Voor woonschepen gelden o.g.v. de Omgevingsverordening stringente regels.
23ZW06	Gemeente Rhenen	Bijlage A, kaarten, Hoofdstuk 9 Wonen en Recreëren kaart 1 en 2: verzoek om de beoogde uitbreiding van het bedrijventerrein Remmerden in tekenen in de kaarten 1 en 2 en de gewenste uitbreiding uit de zonering NNN-agrarisch te halen en in te tekenen op de kaarten 1 en 2.	In de systematiek van de Omgevingsverordening worden uitbreidingslocaties eerst beoordeeld en geprogrammeerd in het Provinciaal Programma Wonen en Werken. Nadat een locatie is geprogrammeerd kan een gemeente een Omgevingsplan voor de betreffende locatie vaststellen. Pas als dat het geval is, wordt een locatie opgenomen op de kaart als stedelijk gebied.
23ZW18	Gemeente Utrechtse Heuvelrug	Verzoek voor de volgende locaties het werkingsgebied Landelijk gebied te wijzigen zodat de bedoelde gebieden binnen het Stedelijk gebied komen te liggen (zie ook kaarten in zienswijze): <ul style="list-style-type: none"> • Doorn, Buurtschap Sterkenburg; • Doorn, Beukenlaan; Leersum, Rijksstraatweg 22a/24.	De kaart met stedelijke gebieden valt buiten de wijzigingen die nu als Ontwerp ter inzage hebben gelegen. Voor de genoemde locaties is eerst nader overleg nodig om te bezien of opname in stedelijk gebied op zijn plaats is, omdat sprake is ofwel van redelijk extensieve bestaande bebouwing, ofwel van bebouwing die nog moet worden gerealiseerd. Dat maakt een ambtshalve wijziging nu problematisch. Dat overleg graag gaan we graag aan, waarbij ook altijd bezien

			kan worden of gewenste ruimtelijke ontwikkelingen binnen de bestaande ruimte voor buiten stedelijke ontwikkelingen kan worden gerealiseerd (zoals die voor de kernrandzone en bebouwingsconcentraties). Bij goede voorbereiding is opname in stedelijk gebied bij de volgende wijziging van de Omgevingsverordening ook een optie.
23ZW36	Intratuin	Intratuin ligt niet in stedelijk gebied. Het verzoek is om Intratuin binnen de contour van het Stedelijk gebied te brengen.	De kaart met stedelijke gebieden valt buiten de wijzigingen die nu als Ontwerp ter inzage hebben gelegen. Voor de genoemde locatie is eerst nader overleg met de gemeenten Lopik en IJsselstein nodig om te bezien of opname in stedelijk gebied op zijn plaats is.
23ZW06	Gemeente Rhenen	Bijlage XIX Wonen en werken Gegevens voor de gemeente Rhenen zijn incompleet en onjuist. Bij woningbouw het maximale aantal van 100 woningen ipv 75 woningen en bij bedrijventerrein dient 1 hectare voor de uitbreiding van het bedrijventerrein Remmerden te worden vermeld. Gesprekken over verdere uitbreiding lopen nog.	Het betreft hier een wijziging van bijlage XIX van de Omgevingsverordening. Deze bijlage had tot doel om uitbreidingslocaties die reeds mogelijk waren onder de (vervallen) Provinciale Ruimtelijke Visie (PSV) of Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV) ook onder de Omgevingswet mogelijk te maken. In de voorgaande versie van deze bijlage stond voor Rhenen (locatie Achterberg West) een aantal genoemd van 75 woningen. In samenspraak met de gemeente is deze locatie uiteindelijk geprogrammeerd met 100 woningen. De locatie Remmerden was nog niet mogelijk onder de PRS en PSV en stond daarom ook niet in deze tabel. Met de wijziging van de Omgevingsverordening is gekozen om locaties die inmiddels zijn opgenomen in het Provinciaal Programma Wonen en Werken te laten vervallen in de tabel uit de Bijlage XIX, ook om dubbel telling te voorkomen. Alleen de locaties die nog niet zijn geprogrammeerd zijn gehandhaafd in Bijlage XIX.
23ZW27	Gemeente Houten	In bijlage XIX Wonen en werken staat dat in 't Goy 20 woningen worden beoogd, dit zijn er 50. Deze woningen worden gerealiseerd binnen het project Kerkzicht 't Goy. De gemeente Houten heeft de uitdrukkelijke wens om Houten-Oost te ontwikkelen met 2.750 woningen.	Het aantal woningen in bijlage XIX Wonen en werken voor 't Goy (20) is niet gewijzigd. Alleen de locaties die inmiddels geprogrammeerd zijn, zijn uit bijlage XIX Wonen en werken verwijderd. Wensen m.bt. aanpassing programmering voor 't Goy kunnen ingebracht worden in proces van het Provinciaal Programma Wonen en Werken.
		Ambtshalve wijzigingen hoofdstuk 9 wonen	
23ZW05	School de Ontdekking	De school "CBS De Ontdekking" ligt niet in stedelijk gebied. Het verzoek is de school (ambtshalve) binnen de contour van het Stedelijk gebied te brengen.	Hoewel het werkingsgebied in het Ontwerp 1 ^e wijziging niet wordt gewijzigd voor Hei- en Boeicop wordt dit ambtshalve gewijzigd voor de school. Zie ook A. Kaartbijlage met kaartaanpassingen (pagina 109).

			<p>Aanpassing verordening: het werkingsgebied Stedelijk gebied wordt aangepast zodat de school “CBS De Ontdekking” in het Stedelijk gebied komt te liggen.</p>
		<p>In de Omgevingsvisie (par. 4.4.1) wordt gesproken over maximaal 50 woningen per kern t.b.v. de lokale vitaliteit. In het PPWW wordt ook uitgegaan van tot en met 50 woningen t.b.v. de lokale vitaliteit. Om onduidelijkheden in artikel 9.14 en artikel 9.14a te voorkomen, wordt aan beide artikelen het woord “maximaal” voor 50 toegevoegd.</p>	<p>Aanpassing verordening: aan artikel 9.14 wordt het woord “maximaal” toegevoegd voor 50:</p> <p>Artikel 9.14 Instructieregel eenmalige uitbreiding tot 50 woningen voor lokale vitaliteit van een kern</p> <p>1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen Uitbreiding woningbouw onder voorwaarden kan regels bevatten voor een eenmalige uitbreiding tot maximaal 50 woningen mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:</p> <p>a. de eenmalige uitbreiding tot maximaal 50 woningen is noodzakelijk voor de vitaliteit van de kern;</p> <p>Aanpassing verordening: aan artikel 9.14a wordt het woord “maximaal” toegevoegd voor 50:</p> <p>Artikel 9.14a Instructieregel tijdelijke locaties voor flexwoningen</p> <p>1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen Uitbreiding woningbouw onder voorwaarden kan regels bevatten voor een eenmalige en tijdelijke uitbreiding tot maximaal 50 flexwoningen per kern mits wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:</p>
		<p>De betaalbaarheidseis is in de toelichting bij artikel 9.15, lid 1, sub a en artikel 9.17 lid 2 sub a aangepast, maar niet in het begrip ‘programma Wonen en werken’.</p>	<p>Aanpassing verordening: in het begrip ‘programma Wonen en werken’ wordt de zin “worden afspraken vastgelegd om te borgen dat binnen het programma ten minste 50% van de te bouwen woningen in het sociale en -middensegment worden gebouwd;” vervangen door de zin: “worden afspraken vastgelegd om te borgen dat binnen het programma voldoende woningen worden gebouwd in het sociale en -middensegment waarbij wordt uitgegaan van de afspraken uit de regionale woondeals;”</p>

Werken

Nr(s).	Indiener(s)	Samenvatting zienswijze	Reactie en voorgestelde aanpassingen
23ZW04, 23ZW08, 23ZW20, 23ZW32	Gemeenten IJsselstein, De Ronde Venen, Stichtse Vecht, Lopik	In artikelen 9.16 en 9.18 is bepaald dat een uitbreiding van een bedrijventerrein niet mag leiden tot bedrijfskavels groter dan 5 ha. Niet duidelijk is waarom de grens bij 5 ha is getrokken. Deze regel is te beperkend. Het is maatwerk hoe zorgvuldig ruimtegebruik wordt ingevuld en moet daarom aan de gemeente worden overgelaten.	Onderbouwing grens 5 hectare: over het algemeen wordt grootschalige logistiek/bedrijvigheid gezien als kavels vanaf 3 hectare en XXL-logistiek vanaf 5 hectare. Dit is onder andere terug te vinden in de bestuurlijke afspraken in het kader van Grip (8 april 2022) en de Handreiking (regionale) meerwaarde van Stec Groep (8 februari 2023). Op basis hiervan is de grens gelegd op 5 hectare, ondanks de wens van een aantal gemeenten om dit op 3 hectare te zetten. Bovendien bestaan er weinig (andere) instrumenten om grootschalige ruimtevragers te weren. Daarnaast is de volgende passage reeds opgenomen in de instructieregel om een uitzondering te kunnen bieden voor verplaatsing ten behoeve van herstructurering/intensivering: 'tenzij het gaat om verplaatsing van een bedrijf dat reeds gevestigd is in de regio en op de huidige locatie een ruimtelijk of functioneel knelpunt veroorzaakt;'. Deze passage is van toepassing op alle leden onder 1e.
23ZW06, 23ZW13, 23ZW19, 23ZW24, 23ZW30	Gemeenten Rhenen, Wijk bij Duurstede, Montfoort, Woerden, Oudewater	<p>23ZW06: Artikel 9.16: Verzoek om lid 1, onder c te schrappen. Om de vestiging van nieuwe bedrijven die nauwelijks geluid produceren te weren op een kavel waarvoor juist veel geluidsruiimte is gereserveerd is een goed streven, maar om dit in harde planregels vast te leggen is onwenselijk.</p> <p>23ZW13: Als wijziging in artikel 9.16 is opgenomen dat alleen bedrijven kunnen worden toegelaten binnen het gebied "uitbreiding bedrijventerrein onder voorwaarden" als die optimaal aansluiten op de vastgelegde milieucategorie voor geluid en geur (volgens de huidige systematiek) of vergelijkbare gebruiksruiimte voor geluid en geur (volgens de Omgevingswet). Lagere categorieën/geluidsruiimtes zijn hierbij beperkt toegestaan. Gezien deze regels lijkt de provincie het onwenselijk te vinden dat nieuwe bedrijven die nauwelijks geluid produceren zich vestigen op een kavel waarvoor juist veel geluidsruiimte is gereserveerd. Verzoeken om deze wijziging niet in 'harde' planregels vast</p>	<p>De vraag naar locaties met hogere milieucategorieën (HMC) is erg groot binnen de provincie (blijkt ook uit de recente behoefteeraming). Met deze regel wil de provincie borgen dat de plekken met milieuruimte ook daadwerkelijk benut worden met bedrijven met meer milieuhinder. Als er op deze plekken bedrijven landen met een (veel) lagere milieucategorie, bestaat juist het risico dat HMC-bedrijven geen plek vinden in de provincie Utrecht en daarom vertrekken. Ook met het oog op belangrijke transitie zoals de circulaire economie, is deze HMC-bedrijvigheid van groot belang. Het afbakenen van gelieerde ketenfuncties is erg complex en daardoor waarschijnlijk niet erg doeltreffend. Daarnaast hebben gelieerde ketenfuncties in lagere milieucategorieën meer vestigingsmogelijkheden dan HMC-bedrijven.</p> <p>In de regel wordt daarnaast één lagere milieucategorie toegestaan dan volgens het bestemmingsplan maximaal mogelijk is (dus in geval van milieucategorie 4.1 is vestiging van een bedrijf met milieucategorie 3.2 wel mogelijk). De</p>

	<p>te leggen. Het vormt een risico op het mogelijke vertrek van bedrijvigheid en vormt daarmee een belemmering voor economische ontwikkeling.</p> <p>23ZW19: Maximaal benutten milieucategorie. Wanneer een gemeente geen grond ter beschikking heeft en zelf dus geen grond uitgeeft, is zij volledig afhankelijk van ontwikkelaars en het bedrijfsleven (vraag en aanbod). Het opnemen van een maximum en minimum milieucategorie kan kansen bieden. Er moet echter aandacht zijn voor het lokale bedrijfsleven dat zich verder wil ontwikkelen (groei, intensiveren, ruimte creëren voor nieuwe bedrijven). Met een maximum en minimum milieucategorie wordt echter vooral gekeken naar de aard van de activiteiten van een bedrijf. Er zou echter sprake moeten zijn van een bredere visie: gaat het in concreto om de juiste locatie qua omvang, activiteiten, werkgelegenheid, groei, mobiliteit etc.? Deze benadering zou het uitgangspunt moeten zijn, waar mogelijk met maatwerk dat gericht is op lokale trends en ontwikkelingen. Als voorbeeld een beschikbare kavel vallend in milieucategorie 5.2-4.1. Tevens is er binnen de gemeente een hard groeiend bedrijf dat valt in de milieucategorie 3.2. Dat bedrijf wil verplaatsen, wat ten goede zou komen aan de kwaliteit van de leefomgeving (duurzamer pand, innovatie, mobiliteit etc.). Wanneer verplaatsing van dat bedrijf naar de kavel vallend in milieucategorie 5.2-4.1 niet mogelijk zou zijn, kan dat geen kant op in de eigen gemeente. Wellicht gaat het bedrijf dan op zoek naar een kavel buiten de eigen gemeente op een regionaal bedrijventerrein.</p> <p>Gezien artikel 9.16 lijkt de provincie het onwenselijk te vinden dat nieuwe bedrijven die nauwelijks geluid produceren zich vestigen op kavels waarvoor juist veel geluidsruimte is gereserveerd. Dat is wellicht een goed streven, maar het is onwenselijk om dit in 'harde' regels vast te leggen, omdat dan in een concreet geval geen maatwerk kan worden geleverd dat tot een passende oplossing kan leiden.</p> <p>Voor de gemeente Montfoort geldt dat gestreefd wordt naar het behouden en bevorderen van lokale (familie)bedrijven. Om die reden is flexibiliteit in milieucategorieën wenselijk</p>	<p>provincie acht het onwenselijk om de milieuruimte nog minder goed te benutten. Echter: het ligt in handen van de gemeente om een milieucategorie te bepalen en deze vast te leggen in het bestemmingsplan. De verordening eist dus niet dat de maximale milieuruimte op een locatie ook daadwerkelijk vastgelegd wordt, al stimuleert de provincie dit natuurlijk wel.</p>
--	--	---

		<p>met het oog op de lokale aard van de vraag naar bedrijfsruimte. Ruimte voor maatwerk wordt door een strakke indeling in milieucategorieën belemmerd. Verzoek om heroverweging van de instructieregel.</p> <p>23ZW24 en 23ZW30: artikel 9.16: de gemeenten delen de zorg die de gemeente Utrecht aan de hand van enkele casussen kan illustreren, namelijk dat de voorgestelde verordening contraproductief kan gaan werken voor de intensiveringsopgave in de provincie en niet aansluit bij de circulaire ambitie.</p> <p>De gemeenten hebben net als gemeente Utrecht het voorstel om te verruimen door te stellen dat gelieerde 'ketenfuncties' ook toelaatbaar zijn en door te stellen dat gebruikruimte voor geur, geluid en stof ook van toepassing is.</p>	
23ZW13	Gemeente Wijk bij Duurstede	In artikelen 9.16 en 9.18 wordt voor bedrijventerreinen gevraagd een landschappelijke inpassing te verzorgen. De huidige beschrijving is niet voldoende concreet en te generiek om op ieder bedrijventerrein in de provincie Utrecht van toepassing te zijn.	Gemeenten houden hier inderdaad veel vrijheid in. De regel betekent voor gemeenten dat er een minimum percentage aan groen/blauwe inrichting moet worden opgenomen en dat de onverharde gronden landschappelijk worden ingepast. De invulling hiervan, waaronder de hoogte van dit percentage, ligt in handen van de gemeenten.
23ZW13	Gemeente Wijk bij Duurstede	In de toelichting van artikelen 9.16, 9.18 en 9.19 wordt het begrip duurzame stedelijke ontwikkeling onder meer uitgewerkt als efficiënt ruimtegebruik waarbij moet worden gestreefd naar een zo hoog mogelijke floor space index. Hier wordt teveel geredeneerd vanuit grootstedelijk perspectief en is het opleggen van regels ten aanzien van ondergrondse parkeervoorzieningen en (ondergeschikte) kantoren op daken een kostbare exercitie voor lokale bedrijvigheid in een gemeente als Wijk bij Duurstede. Visie vanuit de provincie over hoe de gemeente vitaal kan blijven door geschikte plekken te bieden aan (lokale) ondernemers mist. Verzoek om maatwerk per gemeente, waarbij het vastleggen van 'harde' planregels onwenselijk is.	In de toelichting van de regel is beschreven dat het streven naar efficiënt ruimtegebruik het uitgangspunt is, door te streven naar een zo hoog mogelijke floor space index. Een van de voorbeelden die hierbij wordt gegeven, is de aanleg van ondergrondse of inpandige (collectieve) parkeervoorzieningen. Het aanleggen van ondergrondse parkeervoorzieningen is dus zeker geen vereiste, maar dient met name ter inspiratie. Dit kan bijvoorbeeld ook vorm krijgen door het delen van parkeervoorzieningen met het naastgelegen bedrijf. Ondergeschikte kantoren: dit lid is bedoeld om de schaarse ruimte op bedrijventerreinen ook daadwerkelijk in te vullen met bedrijfsruimten. De provincie ziet bedrijventerreinen niet als geschikte plekken voor solitaire of grondgebonden kantoren. Door enkel kantoren op de verdiepingen toe te staan, stimuleert de provincie intensief ruimtegebruik en blijft de begane grond beschikbaar voor bedrijfsruimten. Bedrijfsruimten zijn meer gebonden aan maaiveld dan kantoren. Naar aanleiding van de zienswijzen wordt de instructieregel echter aangepast van een verbod op ondergeschikte kantoren op de

			<p>begane grond naar een advies om ondergeschikte kantoren zoveel mogelijk op de verdiepingen te realiseren.</p> <p>Aanpassing verordening: Artikel 9.19, lid 7 wordt als volgt: Een ondergeschikt kantoor wordt zoveel mogelijk gerealiseerd bovenop bebouwing die feitelijk reeds aanwezig is en niet als kantoor wordt gebruikt.</p>
23ZW17, 23ZW24, 23ZW30, 23ZW32	Gemeente Utrecht, Gemeente Woerden, Gemeente Oudewater, Gemeente Lopik	<p>23ZW17: artikel 9.16:</p> <ul style="list-style-type: none"> Hoe zit het met locaties die niet vallen onder 'Uitbreiding bedrijventerrein onder voorwaarden' of 'Stedelijk gebied' (artikel 9.18), maar waar een nieuw bedrijventerrein komt? Mag dat hier dan wel of juist niet? Vanwege het tekort aan bedrijventerreinen in de provincie bestaat er de noodzaak om nieuwe bedrijventerreinen te kunnen ontwikkelen. Lid 1 sub a: Het toevoegen van maximaal 1 hectare per 10 jaar per gemeente is te generiek. Een grotere gemeente zoals Utrecht heeft behoefte aan meer uitbreidingsmogelijkheden, gezien de hogere werkgelegenheidsopgave, dan een kleinere gemeente. Hier is onvoldoende rekening mee gehouden. <p>23ZW24 en 23ZW30: Artikel 9.16: Uitbreiding bedrijventerrein tot 1 hectare (netto) in totaal per gemeente per 10 jaar. Voorstel: Uitzondering maken voor intensiveringen binnen contouren van bestaande bedrijventerreinen en bij gedegen onderbouw uitbreidingsbehoefte bij herstructurering bestaand bedrijventerrein. Om zo de urgente vraag naar nieuwe (schuif)ruimte tijdig te kunnen realiseren. Het toevoegen van maximaal 1 hectare per bedrijventerrein per 10 jaar zou in de optiek van de gemeenten passender zijn. Ook om zo ervoor te kunnen zorgen (bij de huidige krapte op de arbeidsmarkt) dat mensen gaan werken op de plekken waar bedrijvigheid een hoog maatschappelijk rendement heeft. De behoefte aan uitbreidingsmogelijkheden is en blijft maatwerk per gemeente.</p> <p>23ZW32: De nieuwe en extra eisen in de 1^e wijziging Omgevingsverordening zoals de beperking van 1 hectare (netto) in totaal per gemeente per 10 jaar, zijn te belemmerend om de beoogde verplaatsing(en) te realiseren</p>	<ul style="list-style-type: none"> De instructieregels gelden voor alle nieuwe of hernieuwde kavels met een bedrijfsfunctie, dus ook geheel nieuwe bedrijventerreinen. Dit wordt in de instructieregels aangepast om het te verduidelijken. <p>Aanpassing verordening: in de toelichting op artikel 9.16 en artikel 9.18 wordt opgenomen:</p> <p>“Onder uitgifte bedrijventerrein wordt verstaan: nieuwe of hernieuwde uitgifte van een kavel die is toegedeeld met de functie als bedrijventerrein. De gewijzigde regels in de verordening zijn van toepassing bij een nieuw of gewijzigd omgevingsplan. De verordening geldt in dat geval voor uitbreidingen van bedrijventerrein, maar ook als een kavel op een bestaand bedrijventerrein opnieuw uitgegeven wordt. Dus ook als bedrijven onderling grond verkopen, of als een kavel op een bedrijventerrein de functie ‘Bedrijventerrein’ krijgt.”</p> <p>Uitbreiding bedrijventerrein tot 1 hectare: Met de toevoeging van deze regel wordt meer flexibiliteit geboden voor kleinschalige uitbreidingen, zodat deze niet meer via de cyclus van het PPWW geprogrammeerd hoeven te worden. Het voorstel om maximaal 1 hectare per bedrijventerrein per 10 jaar mogelijk te maken, zou in theorie kunnen betekenen dat er 150 hectare aan extra bedrijventerrein mogelijk wordt gemaakt, aangezien de provincie 150 bedrijventerreinen kent. Dit is niet wenselijk. Er wordt wel tegemoet gekomen aan de zienswijzen om recht te doen aan de verschillen tussen gemeenten. De regel wordt uitgebreid, waarbij er 1 tot 3 hectare per gemeente mag worden toegevoegd, afhankelijk van de omvang van het bedrijventerreinenareaal van een gemeente. De maximale toevoeging per bedrijventerrein blijft 1 hectare, waarbij de acht gemeenten met het minste areaal 1 hectare mogen toevoegen, de acht gemeenten met het meeste areaal 3 hectare, en de tien middelste gemeenten 2 hectare. Deze uitwerking is</p>

		<p>en sluiten ook niet aan bij de unieke ruimtelijke situatie in de gemeente. Verzocht wordt om meer flexibiliteit te bieden voor situaties zoals die zich in de gemeente voordoen.</p>	<p>gekozen omdat de relatieve toevoeging per gemeente op deze manier het meest bij elkaar in de buurt ligt, terwijl de (theoretisch maximale) toevoeging aanvaardbaar blijft. Meer en grotere uitbreidingen kunnen daarnaast mogelijk worden gemaakt via het PPWW.</p> <p>Aanpassing verordening: artikel 9.16 lid 1 sub a en sub b worden samengevoegd en als volgt gewijzigd:</p> <p>a. de uitbreiding bedrijventerrein past in het door gedeputeerde staten vastgestelde programma Wonen en werken of de uitbreiding bedrijventerrein is een kleinschalige ontwikkeling tot 1 hectare netto per bedrijventerrein, waarbij een gemeente in totaal 1 tot en met 3 hectare netto per 10 jaar kan toevoegen op basis van de bestaande omvang van het huidige bedrijventerreinenareaal in een gemeente:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. maximaal 3 hectare per 10 jaar voor gemeente Utrecht, gemeente Vijfheerenlanden, gemeente Nieuwegein, gemeente Amersfoort, gemeente Veenendaal, gemeente Woerden, gemeente De Ronde Venen, gemeente Bunschoten; ii. maximaal 2 hectare per 10 jaar voor gemeente Soest, gemeente Houten, gemeente Zeist, gemeente Leusden, gemeente Stichtse Vecht, gemeente IJsselstein, gemeente Bunnik, gemeente Montfoort, gemeente Woudenberg, gemeente Wijk bij Duurstede; iii. maximaal 1 hectare per 10 jaar voor gemeente Rhenen, gemeente Utrechtse Heuvelrug, gemeente de Bilt, gemeente Lopik, gemeente Renswoude, gemeente Baarn, gemeente Oudewater, gemeente Eemnes. <p>Doordat sub a en sub b onder lid 1 van artikel 9.16 worden samengevoegd, worden de subs onder lid 1 na het nieuwe sub a hernummerd.</p> <p>Aan de toelichting op artikel 9.16a wordt toegevoegd: Eerste lid, onder a: De maximale toevoeging per bedrijventerrein is 1 hectare netto, waarbij de acht gemeenten met het minste areaal maximaal 1 hectare mogen toevoegen, de acht gemeenten met het meeste</p>
--	--	---	---

			areaal maximaal 3 hectare, en de tien middelste gemeenten maximaal 2 hectare. Deze uitwerking is gekozen omdat de relatieve toevoeging per gemeente op deze manier het meest bij elkaar in de buurt ligt, terwijl de (theoretisch maximale) toevoeging aanvaardbaar blijft. Meer en grotere uitbreidingen kunnen daarnaast mogelijk worden gemaakt via het PPWW.
23ZW19	Gemeente Montfoort	<p>Floor Space Index/Vloeroppervlakte (FSI)</p> <p>In de toelichting op artikel 9.16 op p. 100 en de toelichting op artikel 9.18 op p. 102, wordt ook ingegaan op efficiënt ruimtegebruik door op bedrijfskavels een zo hoog mogelijke floor space index te realiseren en hierbij worden voorbeelden gegeven: aanleg van ondergrondse of inpandige (collectieve) parkeervoorzieningen, het meer in de hoogte bouwen, het terugdringen van restruimte en gezamenlijk parkmanagement. Maatwerk moet echter mogelijk blijven, gelet op de aard van het type bedrijvigheid in Montfoort en Linschoten: de maakindustrie. Waar mogelijk moet een zo hoog mogelijke FSI worden nagestreefd, wat echter afhankelijk is van de sector en de branche. Niet binnen ieder bedrijf en branche is veel en een zo hoog mogelijk bebouwd oppervlakte van kavels nodig. Gedacht kan worden aan bijvoorbeeld een logistiek bedrijf, een afvalverwerker, (aannemers)bedrijven in de grond-, wegen- en waterbouw etc. Uitgangspunt zou moeten zijn het maximaal bebouwen van gronden waar dat mogelijk is en afwijken waar dat onmogelijk is. Overigens blijkt in praktijk dat minimale afmetingen van bebouwing juridisch lastig handhaafbaar zijn. Onduidelijk is ook op welke wijze de gemeente bijvoorbeeld handhavend zou kunnen optreden tegen een bedrijf dat niet aan de minimale bebouwingsnorm voldoet. Verzoek om de FSI eis in artikelen 9.16 en 9.18 te nuanceren zodat rekening kan worden gehouden met het type bedrijvigheid op een bedrijfsterrein.</p>	In de toelichting van de regel is beschreven dat het streven naar efficiënt ruimtegebruik het uitgangspunt is, door te streven naar een zo hoog mogelijke floor space index. Hier worden meerdere voorbeelden bij gegeven die ter inspiratie dienen. Dit zijn dus geen vereisten. Daarmee heeft deze regel inclusief toelichting met name een stimulerende werking. Er worden geen harde, gekwantificeerde eisen opgelegd, om maatwerk te kunnen bieden en recht te doen aan locatiespecifieke omstandigheden. Ongeacht de gemeente of het bedrijventerrein, dient echter wel gestreefd te worden naar een zo efficiënt mogelijk ruimtegebruik. Dit verschilt dus inderdaad per sector of branche.
23ZW19, 23ZW32	Gemeenten Montfoort, Lopik	Artikel 9.16, lid 1, onder d: Bij iedere uitbreiding van een bedrijventerrein wordt rekening gehouden met de aanleg van groenblauw. De gemeente is voortdurend bezig met de landschappelijke inpassing van bedrijventerreinen en er wordt regelmatig overleg gevoerd met provincie die de	Er gelden momenteel nog geen specifieke regels over (omvang van) de aanleg van groen en blauw op bedrijventerreinen, al is de landschappelijke inpassing inderdaad al wel een belangrijk onderwerp waar bij de uitgifte van bedrijfskavels zorgvuldig naar wordt gekeken. Met deze instructieregel wil de provincie

		ontwikkelingen buiten de rode contour momenteel al toetst, het waterschap etc. Het voorzien in groenblauw bij de uitbreiding van bedrijventerreinen is al geborgd en het is om die reden onnodig om dit criterium in de instructieregel op te nemen.	echter de aanleg van groen en blauw op bedrijventerreinen (verder) stimuleren. Er is echter geen minimum percentage aan groen/blauwe inrichting opgenomen, zodat de gemeenten dit kunnen afstemmen op de lokale situatie.
23ZW24, 23ZW30	Gemeente Woerden, Oudewater	Artikel 9.16 lid 1, onder e, sub i en 9.18 lid 1, onder e, sub i. Vraag m.b.t. e, sub iii: het realiseren of verbinden van gebouwen waarvoor zij de grens van een bedrijfskavel overschrijden, tenzij het gaat om verplaatsing van een bedrijf dat reeds gevestigd is in de regio en op de huidige locatie een ruimtelijk of functioneel knelpunt veroorzaakt. Betreft dit alleen een provinciaal c.q. gemeentelijk knelpunt of ook een groeiknelpunt, ofwel een bedrijf dat wil uitbreiden vanwege groei? De gemeenten stellen voor om de regel 'uitbreiding bedrijventerrein leidt niet tot kavels > 5 ha' te beperken tot nieuwvestiging logistiek XXL. De doelstelling om nieuwvestiging XXL logistiek te weren wordt immers omarmt door de U10 regiogemeenten. Het tijdelijk niet toelaten van nieuwe logistiek XXL is wenselijk tot dat hier een Provinciale visie op komt. Grote kavels kunnen echter in sommige gevallen wel wenselijk zijn. Clustering van meerdere vestigingen is wenselijk om zo transportbewegingen te beperken. Andere voorbeelden zijn bedrijfsverplaatsingen in de regio en circulaire bouwhubs.	<p>In de toelichting van dit artikel wordt een omschrijving opgenomen van wat wordt verstaan onder een ruimtelijk of functioneel knelpunt.</p> <p>Aanpassing verordening: in de toelichting op artikel 9.16 en artikel 9.18 wordt opgenomen: Onder een ruimtelijk of functioneel knelpunt wordt een knelpunt verstaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - op het gebied van milieu of mobiliteit, wanneer een bedrijf op een suboptimale plek is gevestigd in relatie tot het stedelijk gebied en daar overlast (geluid, hinder, geur, veiligheid, belasting wegnen en/of doorstroming) veroorzaakt voor de omgeving; - of waar het gaat om een bedrijf dat herplaatst moet worden ten behoeve van transformatie naar wonen, energie of groen of ten behoeve van intensivering en verduurzaming van een bestaand terrein in de regio. <p>De provincie wil sturen op de omvang van bedrijfsvestigingen om de schaarse ruimte zo goed mogelijk te benutten. De provincie wil dit niet beperken tot een enkele sector zoals de XXL-logistiek, al is het weren van deze sector inderdaad een beleidsambitie. Het beperken van het verbod tot alleen deze sector maakt de weg vrij voor alle andere grote ruimtevragers. Voorkomen dient te worden dat nieuwe terreinen gevuld worden met alleen enkele zeer grootschalige bedrijven. Tot slot wil de provincie intensief en efficiënt ruimtegebruik stimuleren door een grens voor alle bedrijven te stellen: een bedrijf dat bijvoorbeeld zes hectare nodig zegt te hebben, kan door een goede inpassing en het maximaliseren van de floor space index waarschijnlijk ook met vijf hectare uit de voeten.</p>

23ZW29	Oostbroekorganisaties (NMU e.a)	<p>Artikelen 9.16 en 9.18: pas ook bij bedrijventerreinen de principes van duurzaam bouwen (Convenant Toekomstbestendig Bouwen, Groen Groeit Mee) en binnenstedelijk bouwen toe. Alleen bedrijven die bijdragen aan een duurzame, circulaire economie mogen zich vestigen in de provincie Utrecht. Het realiseren van groenontwikkeling moet via een voorwaardelijke verplichting in het bestemmingsplan worden opgenomen.</p>	<p>Het is juridisch niet mogelijk om aanvullende regels ten aanzien van duurzaamheid op te leggen die aanvullend zijn op het Besluit bouwwerken leefomgeving. Voorlopig is het Besluit bouwwerken leefomgeving dus leidend. Wel stimuleert de provincie verschillende duurzaamheidsaspecten waaraan deze zienswijze refereert, bijvoorbeeld door artikel 9.16, lid 2: er moet gemotiveerd worden dat het een duurzame stedelijke ontwikkeling betreft. Dit omvat onder meer een goede omgevingskwaliteit, een optimale invulling aan de mogelijkheden voor productie en gebruik van duurzame energie, een klimaatbestendige en waterrobuuste leefomgeving en een duurzame, concurrerende economie. Daarnaast vraagt u om het realiseren van groenontwikkeling via een voorwaardelijke verplichting in het omgevingsplan op te nemen. Aan dit aspect is invulling gegeven door de regel dat er een minimum percentage groen/blauw moet worden opgenomen voor het onbebouwde terrein waarbij de onverharde gronden landschappelijk worden ingepast.</p>
23ZW17	Gemeente Utrecht	<p>Artikel 9.18</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoe wordt omgegaan met bedrijventerreinen die al in ontwikkeling zijn (waarvoor nu aan een bestemmingsplan wordt gewerkt)? <p>Artikel 9.18, lid 1 sub c:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wat wordt precies onder uitbreiding van een bedrijventerrein verstaan (kan hier een definitie over opgenomen worden of kan dit in de toelichting nader aangegeven worden)? Gaat dit bijvoorbeeld naast het uitbreiden van een bedrijventerrein aan de randen ook om alle percelen binnen een bedrijventerrein met een andere bestemming dan 'Bedrijventerrein', zoals bijvoorbeeld 'Groen' en 'Water'? De gemeente heeft de ambitie om 13.000 banen op bedrijventerreinen toe te voegen tot 2040. Een groot deel van deze opgave moet worden bereikt door intensivering van arbeidsplaatsen binnen de contour van bedrijventerreinen. Het omzetten van een kavel met geen bedrijventerreinbestemming naar een kavel met een bedrijventerreinbestemming kan hiervoor noodzakelijk zijn en vraagt dus om een uitzondering. • Wat wordt precies onder een bestaand bedrijventerrein verstaan (kan hier een definitie over opgenomen 	<ul style="list-style-type: none"> • Voor ontwerp bestemmingsplannen die nog in 2023 ter inzage worden of zijn gelegd, gelden de regels uit de Interim Omgevingsverordening. Voor ontwerp omgevingsplannen die tussen 1 januari en 1 maart 2024 ter inzage worden gelegd, gelden de regels van de Omgevingsverordening (2022). Voor ontwerp omgevingsplannen die vanaf 1 maart 2024 ter inzage worden gelegd, gelden ook de regels van de 1e wijziging Omgevingsverordening. • In de toelichting wordt een verduidelijking van het begrip uitgifte opgenomen. Hieronder wordt ook een wijziging van het omgevingsplan van een kavel op een bedrijventerrein naar een bedrijfsbestemming verstaan. <p>Aanpassing verordening: in de toelichting op artikel 9.16 en artikel 9.18 wordt opgenomen: “Onder uitgifte wordt nieuwe of hernieuwde uitgifte van een kavel met functie bedrijventerrein verstaan. De gewijzigde regels in de verordening zijn van toepassing bij een nieuw of gewijzigd omgevingsplan. De verordening geldt in dat geval voor uitbreidingen van bedrijventerrein, maar ook als een kavel op een bestaand bedrijventerrein</p>

		<p>worden of kan dit in de toelichting nader aangegeven worden)?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Maximaal 1 milieucategorie lager toestaan (of vergelijkbare gebruiksruimte voor geluid en geur) toestaan bij een uitbreiding van een bedrijventerrein is te star om op een perceel een passend en geschikt bedrijf te kunnen vestigen. Dit lichten wij aan de hand van twee voorbeelden toe. Bij bijvoorbeeld bedrijventerrein Lage Weide, is het gezien de geur- en geluidruimte bijvoorbeeld niet altijd mogelijk om extra bedrijven in een hoge bedrijfscategorie te vestigen, terwijl bedrijven met een lagere milieucategorie mogelijk wel passend zijn qua milieuruimte. Daarnaast kunnen bedrijven die meer dan 1 milieucategorie lager zijn, passend zijn op een bedrijventerrein, omdat deze bijvoorbeeld bestaande bedrijven kunnen ondersteunen. • Daarnaast vragen wij ons af waarom alleen vergelijkbare gebruiksruimte voor geluid en geur relevant wordt geacht en bijvoorbeeld stof en gevaar niet. • Er wordt nu geen mogelijkheid geboden om van deze regel af te wijken. Dit zou naar onze mening mogelijk gemaakt moeten worden. <p>Artikel 9.18, lid 1, sub e onder i:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Grote kavels kunnen in sommige gevallen wenselijk zijn, zoals voor bijvoorbeeld circulaire bouwhubs. Dit wordt nu onvoldoende onderkend en daarnaast zit er geen afwijkingmogelijkheid in de regels, wat de regel te star maakt. • Wij kunnen ons wel voorstellen dat de >5 hectare voorwaarde van toepassing wordt verklaard op grote logistieke distributiecentra. De provincie Utrecht en stad Utrecht hebben te maken met een grote toename van grote logistieke distributiecentra. Deze bedrijven zijn kapitaalcrachtig en drijven hierdoor de prijzen op, waarmee het MKB wordt verdrongen. Het heeft onze voorkeur dat hier een provinciale visie op komt en dat hier op gestuurd wordt. 	<p>opnieuw uitgegeven wordt. Dus ook als bedrijven onderling grond verkopen."</p> <ul style="list-style-type: none"> • Naar aanleiding van het voorbeeld van Lage Weide wordt de regel aangepast zodat de regel alleen geldt als dit ook mogelijk is volgens de feitelijk aanwezige milieuruimte. <p>Aanpassing verordening: in artikel 9.16 lid 1 sub b en in artikel 9.18 lid 1 sub c wordt opgenomen: "de uitbreiding bedrijventerrein laat alleen bedrijven toe die maximaal één milieucategorie (of vergelijkbare gebruiksruimte voor geluid en geur) lager zijn dan de vastgelegde milieucategorie in het omgevingsplan, voor zover dit mogelijk is volgens de feitelijke milieuruimte;"</p> <ul style="list-style-type: none"> • Onder de Omgevingswet worden zones met oplopende gebruiksruimte voor geluid en geur gehanteerd. Hier is op aangesloten. <p>Lid sub e onder i: er is wel een uitzondering gemaakt op de maximale kavelomvang van 5 hectare voor bedrijven die reeds gevestigd zijn in de regio en op de huidige locatie een ruimtelijk of functioneel knelpunt veroorzaken. Overigens gaven een aantal gemeenten de wens aan om de grens te verlagen naar 3 hectare, maar dit achtte de provincie niet haalbaar of wenselijk.</p> <p>De provincie wil sturen op de omvang van bedrijfsvestigingen om de schaarse ruimte zo goed mogelijk te benutten. De provincie wil dit niet beperken tot een enkele sector zoals grote logistieke distributiecentra, al is het wenselijk van deze sector inderdaad een beleidsambitie. Het beperken van het verbod tot alleen deze sector maakt de weg vrij voor alle andere grote ruimtevragers. Voorkomen dient te worden dat nieuwe terreinen gevuld worden met alleen enkele zeer grootschalige bedrijven. Tot slot wil de provincie intensief en efficiënt ruimtegebruik stimuleren door een grens voor alle bedrijven te stellen: een bedrijf dat bijvoorbeeld zes hectare nodig zegt te hebben, kan door een goede inpassing en het maximaliseren van de floor space index waarschijnlijk ook met vijf hectare uit de voeten.</p>
--	--	--	---

23ZW20, 23ZW32	Gemeenten Stichtse Vecht, Lopik	Verzoek om de volgende afwijking voor het gehele artikel 9.18 van toepassing te verklaren: ... tenzij het gaat om verplaatsing van een bedrijf dat reeds gevestigd is in de regio en op de huidige locatie een ruimtelijk of functioneel knelpunt veroorzaakt (artikel 9.18 lid 1 onder e, sub iii).	Deze uitzonderingsmogelijkheid is van toepassing op alle leden onder 1e.
23ZW19	Gemeente Montfoort	Bedrijventerreinen: De regeling kent vooral kwalitatieve criteria. Dat roept de vraag op of de provincie de wens en ambitie heeft om dit in de verordening algemeen op een meer abstract niveau te benoemen, waarbij gemeenten de ruimte krijgen om zelf bijvoorbeeld de bouwhoogte aan te geven, of dat dit straks toch ook kwantitatief en meer concreet wordt geregeld. Het is noodzakelijk om maatwerk te kunnen bieden, afhankelijk van de locatiespecifieke omstandigheden (omvang en type gemeente, type bedrijventerrein, sectoren en bedrijven, stedelijk of landelijk, lokaal en regionaal etc.). Een verduidelijking hierover is gewenst.	Het klopt dat de criteria veelal kwalitatief van aard zijn en daarmee met name een stimulerende aard hebben. Juist om maatwerk te kunnen bieden en recht te doen aan locatiespecifieke omstandigheden, zijn de criteria veelal niet gekwantificeerd. Wel heeft de provincie bij de gemeenten aangegeven (in het proces om te komen tot regionale uitgifteafspraken in de regio's U10 en Amersfoort) om verder te onderzoeken of dit doeltreffend is, of dat een kwantificatie ervan haalbaar en wenselijk is. De provincie hecht er echter belang aan dat er recht wordt gedaan aan de lokale omstandigheden van elke gemeente in de provincie Utrecht.
23ZW19	Gemeente Montfoort	Duurzaam stedelijke ontwikkeling Kan er i.p.v. 'duurzame stedelijke ontwikkeling' niet beter gesproken worden over 'duurzame ontwikkeling'. Hierdoor wordt het criterium niet beperkt tot het stedelijk gebied, wat beter past bij de bredere opgaven in de fysieke leefomgeving.	De term 'duurzame stedelijke ontwikkeling' wordt aangepast naar 'duurzame ontwikkeling'. Aanpassing verordening: in artikel 9.16 lid 2 en artikel 9.18 lid 2 wordt opgenomen: “Een motivering van een omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan en dat de uitbreiding bedrijventerrein een duurzame ontwikkeling is.”
23ZW24, 23ZW30	Gemeente Woerden, Oudewater	De Omgevingsverordening is op sommige plaatsen te generiek. Intensivering en het vergroenen van bedrijventerreinen vraagt maatwerk en is lastig te sturen via een generieke verordening. Aangaande de milieuruimte is de milieu categorie slechts één van de instrumenten. Gebruiksruimte voor geur- en geluid zijn eveneens van toepassing.	De provincie heeft een balans proberen te vinden tussen doeltreffendheid en flexibiliteit/lokaal maatwerk. M.b.t. vergroening doet de provincie dit bijvoorbeeld door geen minimum percentage te kwantificeren, maar deze kwantificering aan de gemeente over te laten. Onder de Omgevingswet is de milieucategorie daarnaast niet meer van toepassing, en worden zones met geur- en geluidsrimte toegepast.

23ZW24, 23ZW30	Gemeenten Woerden, Oudewater	<p>Verhelderingsvragen over begrippen en procedures die nog onvoldoende duidelijk zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De verordening geldt bij uitgifte. Wat wordt verstaan onder uitgifte? Is er ook sprake van uitgifte als bedrijven onderling grond verkopen? • Is er sprake van een overgangstermijn, bijvoorbeeld gekoppeld aan de tijdslijn van Omgevingsplannen? • In hoeverre is rekening gehouden met planschade-risico? De gemeenten kunnen niet verantwoordelijk gehouden worden voor planschade claims ten gevolge van de Provinciale Omgevingsverordening. Hier moet de Provincie garant voor staan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Onder uitgifte wordt nieuwe of hernieuwde uitgifte van een kavel bestemd als bedrijventerrein verstaan. De gewijzigde regels in de verordening zijn van toepassing bij een nieuw of gewijzigd bestemmingsplan. De verordening geldt in dat geval voor uitbreidingen van bedrijventerrein, maar ook als een kavel op een bestaand bedrijventerrein opnieuw uitgegeven wordt. Dus ook als bedrijven onderling grond verkopen. Dit wordt als definitie van uitgifte toegevoegd in de toelichting. • Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Gemeenten hebben tot 2032 overgangsrecht. De provincies hebben dat niet. • De Omgevingsverordening gaat uit van de zgn. eerbiedigende werking. Pas wanneer een gemeente het omgevingsplan gaat wijzigen, gelden de (nieuwe) regels van de Omgevingsverordening <p><i>Aanpassing verordening: in de toelichting op artikel 9.16 en toelichting op artikel 9.18 wordt opgenomen: "Onder uitgifte wordt nieuwe of hernieuwde uitgifte van een kavel bestemd als bedrijventerrein verstaan. De gewijzigde regels in de verordening zijn van toepassing bij een nieuw of gewijzigd bestemmingsplan. De verordening geldt in dat geval voor uitbreidingen van bedrijventerrein, maar ook als een kavel op een bestaand bedrijventerrein opnieuw uitgegeven wordt. Dus ook als bedrijven onderling grond verkopen."</i></p>
23ZW33	Gemeente Vijfheerenlanden	De provincie opteert voor meer regie rond het begrip duurzaam en zorgvuldig ruimtegebruik in relatie tot bedrijven terreinen, maar dit gaat ook en juist de gemeente zelf aan. Dit betekent een beperking van lokaal maatwerk en lokale verantwoordelijkheid. Dit wordt betreurd.	De provincie heeft een balans proberen te vinden tussen doeltreffendheid en flexibiliteit/lokaal maatwerk. Bijvoorbeeld door instructieregels veelal niet te kwantificeren (zoals geen minimaal percentage groen/blauw op te leggen, maar dit over te laten aan de gemeente), of een uitzonderingsmogelijkheid op te nemen (bijvoorbeeld bij een ruimtelijk of functioneel knelpunt voor grootschalige vestigers).

23ZW33	Gemeente Vijfheerenlanden	Hoe verhoudt de behoefte aan bedrijventerreinen zich tot de voorgenomen aanscherping van de instructieregels?	De behoefteeraming vormt input voor het kader voor programmeren. Dit kader wordt vastgesteld door Provinciale Staten en vormt de leidraad voor de volgende cyclus van het Provinciaal Programma Wonen en Werken. Hierin worden programmeringsafspraken gemaakt over nieuwe bedrijventerreinen. De voorliggende wijzigingen van de instructieregels hebben betrekking op de uitgifte (en dus invulling) van nieuw te ontwikkelen bedrijfskavels, zo raken de twee sporen elkaar.
23ZW35	Stichting Milieuzorg Zeist	Kritisch t.a.v. de uitbreidingsmogelijkheden zeker als deze buiten het Stedelijk Gebied/de Rode Contour zijn geprojecteerd. Er zijn bij vele bedrijventerreinen nog mogelijkheden tot inbreiding, inclusief een kwaliteitsslag. Goed dat er m.b.t. uitbreidingen buiten het Stedelijk gebied een maximum van 1 hectare als voorwaarde is aangegeven.	Intensivering van bestaande bedrijventerreinen is een zeer belangrijk beleidsstreven van de provincie Utrecht en hier wordt dan ook veelvuldig op ingezet, onder meer door middel van de Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht (OMU). In het provinciaal beleid is opgenomen dat de provincie streven naar het accommoderen van 20% van de uitbreidingsvraag door middel van intensivering op bestaande bedrijventerreinen. De intensivering van bestaande bedrijventerreinen valt echter buiten de scope van deze instructieregels, hier gaat het enkel om uitbreidingen. Ontwikkelen binnen bestaand stedelijk gebied en binnen de rode contour is en blijft echter het uitgangspunt.
23ZW42, 23ZW24, 23ZW30, 23ZW20, 23ZW17, 23ZW06, 23ZW04, 23ZW18, 23ZW32	Gemeenten Veenendaal, Woerden, Oudewater, Stichtse Vecht, Utrecht, Rhenen, IJsselstein, Utrechtse Heuvelrug, Lopik	23ZW42: De gemeente heeft geen nieuwe uitbreidingsmogelijkheden meer en beschikt enkel over beschikbare gronden op bestaande bedrijventerreinen. De wijziging van de Omgevingsverordening heeft als gevolg dat op braakliggende percelen in de gemeente geen kantoren gerealiseerd mogen worden. Ook wanneer een vastgoedeigenaar een bestaand bedrijfspand zou willen transformeren naar een zelfstandig kantoorpand, wordt dit met de voorgenomen instructieregel onmogelijk gemaakt. Voor de gemeente betekent dit concreet dat dit enkel op kantorenpark De Vendel mogelijk zou zijn, zij het met een aantal beperkingen. Het zou ook betekenen dat de ICT Campus beperkt wordt in uitbreidings- en ontwikkelingsmogelijkheden. De groei van de ICT Campus, een initiatief waar de gemeente zich sterk voor inzet, kan met de bepalingen opgenomen in de verordening sterk in de verdrukking komen. De verplichting om op bedrijventerreinen te intensiveren is over het algemeen slechts mogelijk via kantoorachtige panden.	Ondergeschikte kantoren: Dit lid is bedoeld om de schaarse ruimte op bedrijventerreinen ook daadwerkelijk in te vullen met bedrijfsruimten. De provincie ziet bedrijventerreinen niet als geschikte plekken voor solitaire of grondgebonden kantoren. Door enkel kantoren op de verdiepingen toe te staan, stimuleert de provincie intensief ruimtegebruik en blijft de begane grond beschikbaar voor bedrijfsruimten. Bedrijfsruimten zijn meer gebonden aan maaiveld dan kantoren. Naar aanleiding van de zienswijzen wordt de instructieregel echter aangepast van een verbod op ondergeschikte kantoren op de begane grond naar een advies om ondergeschikte kantoren zoveel mogelijk op de verdiepingen te realiseren. Solitaire kantoren: Naar aanleiding van de zienswijze wordt de instructieregel in deze aanpassingsronde (nog) niet meegenomen. De voorgestelde wijziging in artikel 9.19, lid 1, komt daarmee te vervallen. Aankomende periode wordt een evaluatie van het kantorenbeleid uitgevoerd. Naar aanleiding hiervan wordt bekeken hoe gestuurd kan worden op een toekomstbestendige kantorenmarkt en wat de rol van solitaire

	<p>23ZW24, 23ZW30: Artikel 9.19: Voorstel dit lid te verruimen door te zeggen dat ondergeschikte kantoren alleen in of bovenop bestaande bebouwing mogen.</p> <p>Een ondergeschikt kantoor is een relatief klein deel van een bedrijfspand dat in gebruik is voor bedrijf gerelateerde werkzaamheden. De gemeente gaat daar planologisch via maatwerk mee om. In sommige gevallen juist een ondergeschikt kantoor in de plint, ook voor de gewenste levendigheid op bedrijventerreinen. Immers: als het bedrijf al de maximale hoogte heeft is een kantoor ernaast een logische zorgvuldig ruimtelijke optie.</p> <p>23ZW20: Wat het provinciaal belang is om regels op te nemen voor nieuwvestiging van een kantoorruimte bij bestaande bedrijven? Aangegeven wordt dat deze alleen gerealiseerd mogen worden op bestaande bebouwing. Dit is niet bij elk bedrijf mogelijk door regels die opgenomen zijn in het bestemmingsplan/ omgevingsplan of vanwege de feitelijke situatie ter plaatse. De regel sluit daarmee ook aanpassingen uit die juist tot een verbetering van de fysieke leefomgeving kunnen leiden. De Omgevingsverordening biedt hierdoor niet de gewenste en benodigde flexibiliteit om gezamenlijk te werken aan de grote opgave ten aanzien van de transformatie van kantorenlocaties. De bestemmingsplaneisen zijn er onder meer voor om de gewenste beeldkwaliteit te waarborgen. Verzoek om aanpassing van artikel 9.19.</p> <p>23ZW10: Artikel 9.19, lid 7: een ondergeschikt kantoor in de plint van een gebouw kan soms voor de gewenste levendigheid op bedrijventerreinen zorgen. Dat dit alleen bovenop bestaande bebouwing gerealiseerd kan worden (ook direct met nieuwbouw lijkt ons) is dan ook te beperkend. Daarnaast missen we een toelichting waarom deze voorwaarde wordt gesteld.</p> <p>23ZW06: Artikel 9.19: De verplichting in lid 7 van een ondergeschikt kantoor op de eerste verdieping is niet wenselijk. Een ondergeschikt kantoor is vaak prima inpasbaar op de begane grond en is vanuit praktische overweging vaak ook wenselijk (toegankelijkheid voor medewerkers en klanten</p>	<p>kantoren op bedrijventerreinen hierin is. Ook de behoefte aan kantoren is hier een bouwsteen voor.</p> <p>Aanpassing verordening: in Artikel 9.19 lid 7 wordt opgenomen: Een ondergeschikt kantoor wordt zoveel mogelijk gerealiseerd bovenop bebouwing die feitelijk reeds aanwezig is en niet als kantoor wordt gebruikt.</p>
--	---	---

		(inclusie voor mensen die slecht ter been zijn)). Verzoek is dit lid 7 te laten vervallen. 23ZW04, 23ZW18, 23ZW32: Artikel 9.19 verruimen, zodat nieuwvestiging van ondergeschikte kantoren ook in de plint mogelijk is en niet alleen bovenop bestaande bebouwing. Instructieregel gaat hierin te ver en is mogelijk onnodig beperkend voor het gebruik en mogelijk ruimtelijk ongewenst.	
		Ambtshalve wijzigingen hoofdstuk 9 werken	
			<i>Artikel 9.16, lid 1 onder c en artikel 9.18 lid 1 onder d: zo wordt verduidelijkt wat wordt bedoeld met het optimaal aansluiten op de vastgelegde milieucategorie: de uitbreiding bedrijventerrein laat alleen bedrijven toe die maximaal één milieucategorie (of vergelijkbare gebruiksruimte voor geluid en geur) lager zijn dan de vastgelegde milieucategorie in het omgevingsplan, voor zover dit mogelijk is volgens de feitelijke milieuruimte;</i>
			<i>Artikel 9.16, lid 1 onder e iii en artikel 9.18 lid 1 onder f iii: Aanpassing van regio naar provincie ter verduidelijking: tenzij het gaat om verplaatsing van een bedrijf dat reeds gevestigd is in de provincie, op de huidige locatie een ruimtelijk of functioneel knelpunt veroorzaakt;</i>
			<i>Artikel 9.16, lid 1 onder e ii en Artikel 9.18 lid 1 onder f ii: aanpassing van de opsomming, 'of' in plaats van 'en', omdat er geen sprake mag zijn van sub i, ii OF iii. Het verbod op kavels van 5 hectare of meer geldt niet alleen als er sprake is van alle drie de punten: samenvoeging van kavels als hierdoor bedrijfskavels groter dan 5 hectare ontstaan; of</i>
			<i>Artikel 9.18 lid 1 sub e: de aanhef 'de uitbreiding bedrijventerrein leidt niet tot' staat er dubbel in. De dubbeling wordt verwijderd.</i>
			<i>Artikel 9.16 lid 1 sub a en b en artikel 9.18 lid 1 sub a en b: sub a en b worden samengevoegd tot één sub, aangezien er geen sprake kan zijn van beide regels tegelijkertijd: de uitbreiding is ofwel een kleinschalige ontwikkeling tot 1</i>

			<i>hectare, ofwel opgenomen in het PPWW. In Artikel 9.16 lid 1 sub a en artikel 9.18 lid 1 sub a wordt opgenomen: de uitbreiding bedrijventerrein past in het door gedeputeerde staten vastgestelde programma Wonen en werken of de uitbreiding bedrijventerrein is een kleinschalige ontwikkeling tot 1 hectare (netto) in totaal per gemeente per 10 jaar;</i>
		Ambtshalve wijzigingen hoofdstuk 9 recreëren	
			<i>Toelichting op artikel 9.22: Gehele artikel: Nieuwe Wulven wordt vervangen door Nieuw Wulven: “Denk bij bovenlokale dagrecreatieterreinen aan gebieden zoals het Henschotermeer, de Maarsseveense plassen, Haarzuilens, Amelisweerd/Rijnauwen en Nieuw Wulven. “</i>

10. Uitvoering en procedures

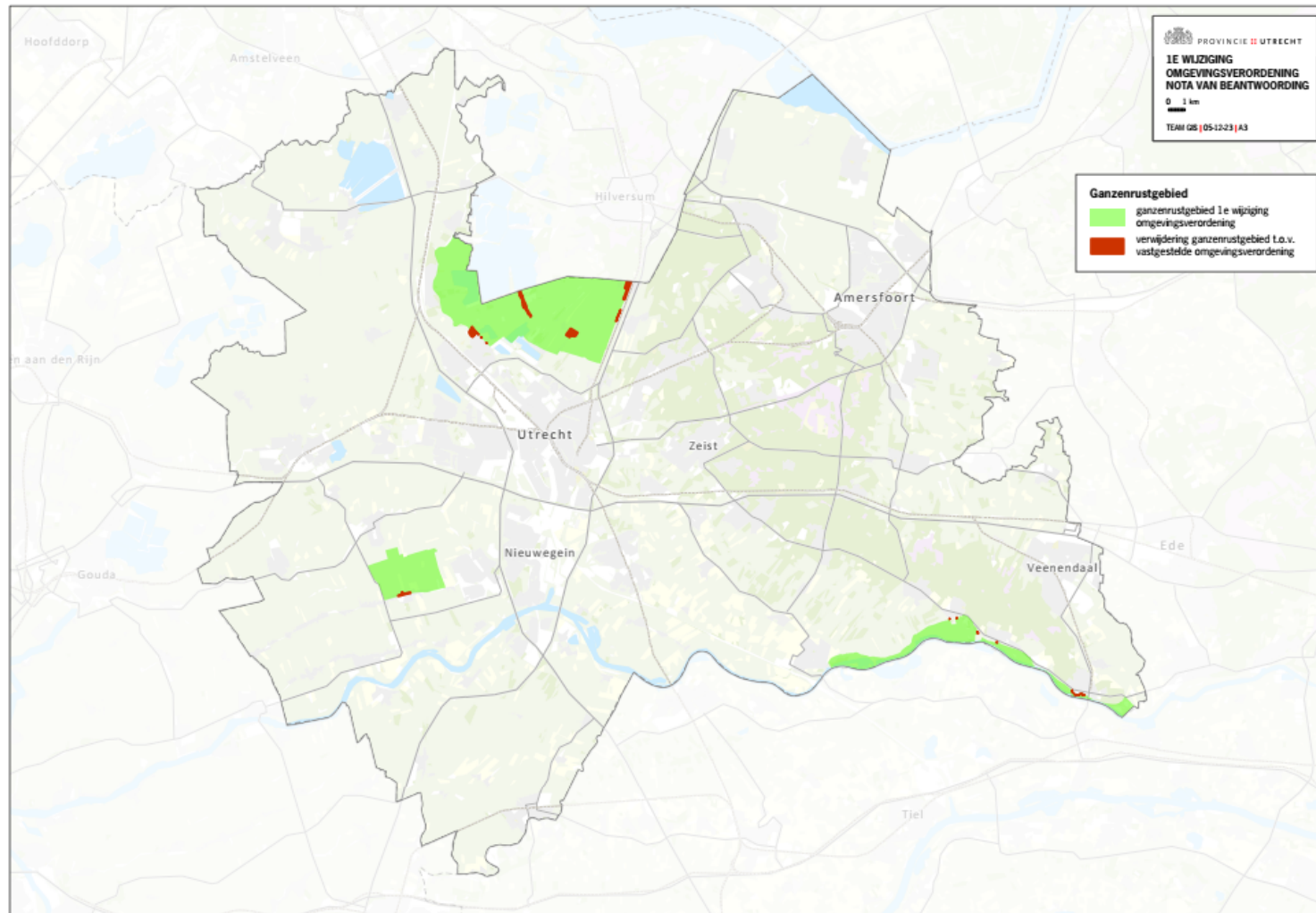
Nr(s).	Indiener(s)	Samenvatting zienswijze	Reactie en voorgestelde aanpassingen
23ZW17, 23ZW40	Gemeente Utrecht, Jagersvereniging	Eventuele schade die veroorzaakt wordt door de wijziging van de Omgevingsverordening moet door de provincie betaald worden. Is er rekening gehouden met dergelijke verzoeken en is hier bijvoorbeeld een garantiefonds voor opgesteld. Hoe gaat de nieuwe regeling schadevergoeding eruit zien? Zijn er wijzigingen m.b.t. de huidige verordening opgenomen? In de verordening staan maatregelen om schade te voorkomen. Echter wanneer er sprake is van schade, gevolg/resultaten van het beleid, worden naar een nieuwe regeling getild, dat niet gelijktijdig inzichtelijk wordt gemaakt.	Er is geen apart garantiefonds binnen de provincie Utrecht hiervoor. Er komt informatie op de provinciale website te staan met een emailadres voor het indienen van schadeclaims (per 2024). De nieuwe regeling (Verordening nadeelcompensatie provincie Utrecht 2024) geldt vanaf 1 januari 2024. De nieuwe regeling schadevergoeding is het gevolg van een wettelijke wijziging. Met ingang van 1 januari 2024 treedt titel 4:5 van de Algemene wet bestuursrecht inwerking. In deze nieuwe regeling zijn de verschillende wetten en buitenwettelijke regelingen met betrekking tot nadeelcompensatie samengevoegd, geharmoniseerd en vereenvoudigd. Deze regeling heeft betrekking op het vergoeden van schade dat is veroorzaakt door rechtmatig overheidshandelen. Schade die veroorzaakt wordt door dieren valt daar niet onder. De regeling voor tegemoetkomingen vanwege faunaschade blijft hetzelfde en wordt niet gewijzigd.
		Ambtshalve wijzigingen hoofdstuk 10	
		Het zou kunnen zijn dat de nummering van de artikelen in hoofdstuk 10 niet helemaal goed loopt omdat 10.1.1 (paragraaf) Algemeen nadeelcompensatie geschrapt wordt.	Ambtshalve wijziging: nummering artikelen in hoofdstuk 10 aanpassen i.v.m. geschrapte paragraaf.
		In artikel 10.16 Overgangsrecht aanpassing omgevingsplan wordt per abuis verwezen naar artikel 9.20, derde lid in plaats van artikel 9.20, tweede lid.	Aanpassing verordening: in artikel 10.16 Overgangsrecht aanpassing omgevingsplan, vierde lid wordt artikel 9.20, derde lid gewijzigd in artikel 9.20, tweede lid.

11. Gebruikte afkortingen

<i>Awb</i>	<i>Algemene wet bestuursrecht</i>
<i>Bal</i>	<i>Besluit activiteiten leefomgeving</i>
<i>Barro</i>	<i>Besluit algemene regels ruimtelijke ordening</i>
<i>Bkl</i>	<i>Besluit kwaliteit leefomgeving</i>
<i>BNL</i>	<i>Beleidsregels natuur en landschap</i>
<i>CBS</i>	<i>Centraal bureau voor de Statistiek</i>
<i>CHS</i>	<i>Cultuurhistorische hoofdstructuur</i>
<i>DSO</i>	<i>Digitaal Stelsel Omgevingswet</i>
<i>GS</i>	<i>Gedeputeerde staten</i>
<i>NNN</i>	<i>Natuurnetwerk Nederland</i>
<i>PPWW</i>	<i>Provinciaal Programma Wonen en Werken</i>
<i>PS</i>	<i>Provinciale staten</i>
<i>TBO</i>	<i>Terreinbeherende organisaties</i>
<i>Wbe</i>	<i>Wildbeheereenheid</i>

A. Kaartbijlage met kaartaanpassingen

1. Aanpassing verordening: Het werkingsgebied Ganzenrustgebied wordt aangepast; het stedelijk gebied maakt geen onderdeel meer uit van het Ganzenrustgebied.

2. Aanpassing verordening: het weringsgebied Stedelijk gebied wordt aangepast zodat de school "CBS De Ontdekking" in het Stedelijk gebied komt te liggen.

